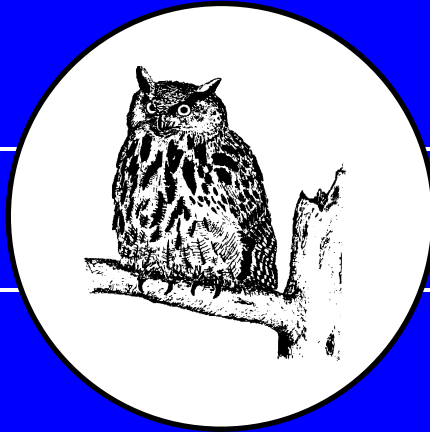

HUJON

Nr. 3 – 2023

Årgang 49

BirdLife Norge – avdeling Oppland

Nattsangertur i Søndre og Nordre Land

Tekst av; Per Åge Skålerud, og foto av Tina Maria Brenden. Det siste bildet er riktignok mitt, dermed fikk Tina Maria kommet med på et av dem og.

Det ble en sosial samkoms, og grilling fra kl. 19.00 og frem til vi dro ut for å lytte til nattens fugler. De som ønsket, kunne og ta seg en liten hagevandring. Det virket som folk koste seg, og praten gikk løst.

Den 16. juni var det klart for historiens første nattsangertur i Land kommune, i regi lokallaget; Gjøvik, Toten og Land. Et vågalt utspill vil kanskje enkelte mene. Jeg måtte derfor forberede meg litt på forhand. Ville jo ikke dra folk hit om det ikke var noe interessant å høre. Jeg hadde derfor noen turer ut på forhand. Kjørte strekningen; Bjonerøa – Nordsinni, fordelt på to netter, samt en tur i Vardal. Kun en myrsanger klarte jeg på den strekningen. Tok derfor en ny tur ei uke senere fra Skute kirke, og til Dokka.

Da ble det to myrsangere, og overraskende nok en elvesanger og gresshoppesanger. Dette i tillegg til at det var hørt åkerrikse og vaktel i området. Med dette i ryggsekken ble det selvsagt arrangert tur. Jeg valgte å ruge på hva deltagerne kunne forvente å høre, for å holde litt på spenningen. Først var det grilling hos meg her på Fluberg, før vi dro ut i passende tid. Vi var vel rundt 12 personer som dro ut i en bilkolonne, og gleden var stor blant folket over hva de fikk høre. Elvesanger og gresshoppesanger er ikke værdagskost, selv ikke blant fuglefolk. I tillegg fikk vi høre to vaktler og en åkerrikse. Så superlativer som; «en fantastisk tur», og «knall nattsangertur» kan jeg leve med som ansvarlig for gruppa. Land leverte varene da det gjaldt som mest. Så alt i alt, et dristig opplegg, som endte over all forventning. Jeg begynte å miste trua selv, da nattens sangere lot vente på seg, men de dukket opp i grevens tid. Dette viser også at ting kan dukke opp, om man kjører samme rute opp igjen, gjerne med ei ukes mellomrom. – Aldri har Land kommunen levert en så bra nattsangeresong, og jeg tør ikke å love noen reprise! Men det gjelder å ha trua!

Her står gruppa ved Vestsidevegen og lytter til Søndre Land sin første elvesanger. En ny art for noen.

HUJON

Medlemsblad for
BirdLife Norge
avdeling Oppland – nr. 3 - 2023

Redaktør: Per Åge Skålerud, Fluberg, Tlf: 474 62 724, E-post: fugleper@online.no

Hujonmedarbeider: Jon Opheim, Øyer, Tlf: 905 03 706, jnopheim@gmail.com

MEDLEMSKAP:

Medlemskap i BirdLife Norge: 180,- Tillegg for Birdlife Oppland: 150,- (Hujon)

Familiemedlemskap: 120,- uansett antall. Juniormedlem (under 18 år): 90,-

Innmelding og betaling av kontingent skjer til NOF sentralt, se adresser nedenfor. Etter innmelding vil du motta giro fra dem.

Foreningens adresse: BirdLife avd. Oppland, postboks 87, 2601 Lillehammer

E-post: nof.oppland@gmail.com, **Bankkonto-nr:** 2085.29.13437, **Organisasjons nr.:** 898810682

STYRET:

Leder: Jon Opheim, Øyer, Tlf: 905 03 706, jnopheim@gmail.com

Nestleder: Geir Høitomt, Dokka, Tlf: 992 49 948, geir@kistefos-skog.no

Sekretær: Rolf Jørn Karlsen, Gjøvik, Tlf: 901 64 293, rolfjorn@gmail.com

Kasserer: Julia Helgesen, Skrautvål, Tlf: 997 14 305, julianorge@hotmail.com

Styremedlem: Tina Maria Brenden, Breiskallen, Tlf: 957 93 062, dortestassy@hotmail.no

Styremedlem: Anne Gri Henriksen, Gran, Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com

Varamedlem: Bjørn Harald Larsen, Eina, Tlf: 977 49 350, larsen@mfu.no

Varamedlem: Ragnar Ødegård, Lillehammer, Tlf: 414 29 050, ragg56@gmail.com

Varamedlem: Margaret M Eggen, Lillehammer, Tlf: 478 77 905, margareteggen@gmail.com

Sel, og Ottadalen lokallag:

Leder: Atle Kjærвик, Vågå, Tlf: 901 93 275, kjattles51@gmail.com

Valdres lokallag:

Leder: Rune Rødningen, Fagernes, Tlf: 997 99 800, runero@yahoo.no

Hadeland lokallag:

Leder: Anne Gri Henriksen, Gran, Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com

Gjøvik, Toten & Land lokallag:

Leder: Stein Roger Nybakke, Reinsvoll, Tlf: 901 92 548, srny@online.no

Fugler i Sør - Gudbrandsdalen lokallag:

Leder: Margaret Eggen, Lillehammer, Tlf: 478 77 905, margareteggen@gmail.com

Trykk: Dale-Gudbrands Trykkeri AS, **Opplag:** 410 eks.

LRSK: Jon Opheim og **Strektegninger ved:** Trond Haugskott

Fylkeslaget hører inn under: **BirdLife Norge**, Sandgata 30B, 7012 TRONDHEIM,
Tlf: 738 41 640, E-post: post@birdlife.no

Nyttige internettsadresser: www.artsobservasjoner.no/fugler og www.birdlife.no

Hjemmesiden til BirdLife Oppland:

<https://www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/oppland/>

Innhold:**Hujon nr. 3 – 2023**

Nattsangertur i Søndre og Nordre Land	166
Info for NOF – avd. Oppland	168
Innholdsfortegnelse	169
Lederen	170
Styremøte: 12. januar 2023 på Våtmarkssenteret ..	171
Styremøte: 23. mai 2023 på Våtmarkssenteret	173
Dikt; «Svarttrosten»	175
Årsrapport for perleuglekasseprosjektet 2022	176
Årsrapport for ringmerkingsgruppa 2022	178
Nattsangere sommeren 2023	188
Fra læregutt til «nattsangerkonge»	196
E6 og Lågendeltaet naturreservat	200
Styremøte: 29. august 2023, i Hunndalen	209
«Skrivestafett» av Anne-Marie Austad	242

Foto fremside: **Ærfugl** fra Kapp båthavn; ved: Per Åge Skålerud

Foto bakside: **Ærfugl** fra Kapp båthavn; ved: John Apeland

Lederens spalte

Av Jon Opheim

Fokstummyra er godt kjent blant oss fugleinteresserte. Mange har sikkert besøkt området, eller har planer om å gjøre det i nærmeste framtid. Fokstummyra ble fredet i 1923, som det første større naturområdet i Norge. I den anledning var det i midten av august en storslått 100-års markering på Fokstua med deltagelse fra Slottet ved kronprins Haakon, Klima- og miljøverndepartementet, Statsforvalteren, Miljødirektoratet og mange flere.

Vernet av Fokstummyra i 1923 baserte seg i stor grad på den kunnskapen en hadde om fuglelivet, som allerede på denne tiden var hardt presset av menneskelig virksomhet. Jakt og innsamling av både fugl og egg til museer var ganske omfattende. I tillegg hadde den nyanlagte Dovrebanen tvers gjennom området gjort stor skade. Under jubileet var det derfor naturlig å sette stort fokus på fuglelivet, noe som også har fått bred plass i et 24 siders jubileumsheftet utgitt av Statsforvalteren i Innlandet. Vi kan være ekstra stolte over at heftet - som er av utmerket kvalitet - er forfattet av Geir Høitomt og at alle bildene er tatt av Thor Østbye.

Kvelden før jubileumsdagen på Fokstua gard 18. august var det også et Symposium på Dombås med mange interessante foredrag, bl.a. ved generalsekretæren i BirdLife, Kjetil Aadne Solbakken, og vår lokalavdeling ved Geir Høitomt. På markeringsdagen 18. august hadde foreningen ansvar for to guidete turer i reservater. Geir tok seg av Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen med følge tidlig på morgenen, mens vi andre (John Apeland, Thor Østbye og undertegnede) var turledere for 40 - 50 interesserte deltakere. Ikke så mye fugl, men myrhauken viste seg fram på begge turene.

Først og fremst var dette en nasjonal feiring. Kongelig deltagelse og en «toppet» deltagerliste fra styrende organer ga arrangementet stor tyngde. Likevel var dette i stor grad også en dag for allmennheten, og en solid markering av de store samfunnsverdiene som ligger i å sikre verdifull natur for ettertida. Det er det vi i BirdLife er aller mest opptatt av.

Stor takk for et vellykket arrangement!

Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen med følge.
Ivrig lyttende med Geir som guide.

Styremøte Dokka Våtmarkssenter 17. januar 2023. Referat

Til stede: Geir Høitomt, Jon Opheim, Bjørn Harald Larsen, Rolf Jørn Karlsen, Anne Gri Henriksen, Margaret M. Eggen og Ragnar Ødegård.

Saksliste:

- 1/23 Referatsaker.
- Referat fra forrige styremøte Dokka Våtmarkssenter 06.12.2022.
  - Vi har søkt om viltfondsmidler til 3 prosjekter: 1) Kartlegging av nattravn i tidligere Oppland fylke (20 000,-), 2) Overvåking av brushane i Oppland (25 000,-) og 3) Overvåking av fjellmyrløper i Oppland (20 000,-). Sistnevnte er en videreføring av registreringene som ble gjort i 2022, hvor det foreligger rapport. Styret vil få på plass en prosjektansvarlig for hver av disse artene. Samtidig er det en målsetting å involvere lokallag og enkeltmedlemmer i registreringene.
- 2/23 Innkommen post.
- FNF Innlandet. Varsel om årsmøte 08.03., som skal avholdes digitalt på Microsoft teams. Dersom noen av organisasjonene har saker som ønskes fremmet må disse være innsendt innen 08.02. Vi har ikke forslag til nye saker. Vi blir representert på årsmøtet v/Rolf Jørn. Påmelding til møtet vil skje senere.
  - Invitasjon til møte om 100 års-jubileet for vern i Norge – Fokstumyra. Det planlegges en stor markering 17. - 18.08. Vi er sammen med mange andre organisasjoner, etater, mm. invitert til et møte på Dovre 26.01. vedr. planlegging av markeringen. Påmeldingsfrist 24.01. Vi får ikke deltatt på møtet, men holder kontakt med Statsforvalteren på saken. Geir er vår kontaktperson.
  - Innspill til forvaltningsplan for Totenvika. Kopi av uttalelsene fra BirdLife Norge, Gjøvik, Toten og Land lokallag. Flere av våre innspill i denne saken, bl.a. ferdselsforbud i mudderbank-områdene på våren for å ikke forstyrre fugletrekket, gjelder også for mange av våre andre verneområder. Vi planlegger en felles uttalelse til Statsforvalteren på dette.
  - Reguleringsplan for Sjoga hytteområde, Lillehammer. Oversendt fra FNF. Vi har ingen spesielle merknader.
  - Orienteringsbrev om vedtatt detaljeringsplan for Snerthingdal omsorgssenter, Gjøvik.
  - Områdereguleringsplan for Kapp melkefabrikk, Østre Toten. Høring av planforslag i to alternativer. Frist 08.02.
- 3/23 Planlegging av årsmøte. Årsmøtet blir denne gang lagt til Vertshuset V E-6 i Biri lørdag 18. mars kl. 12.00. Tema for kvelden blir et mangeårig prosjekt på slagugle (til dels også lappugle) ved Gunnar Nyhus. Gjennom sitt storstilte kasseprosjekt i Hedmark og etter hvert i Oppland får vi her ei grundig innføring i artens biologi. Ellers må vi gjøre en ekstra innsats med innkalling av medlemmer som står uten registrert e-post og tlf. nr. Hver for oss må avsette litt tid til å innhente flere opplysninger. Det vil spare oss for mye arbeid senere.
- 4/23 Lågendeltaet. Lillehammer. Det er noe nytt hver dag om denne saken, der fuglelivet står svært sentralt i diskusjonen. Kort oppsummert fattet Miljødirektoratet 19.12.2022 vedtak i klagesaken om framføring av ny E-6 bru gjennom Lågendeltaet naturreservat. Klagen fra Naturvernforbundet og Lågendeltaets venner ble tatt til følge, dvs. omgjøring av Statsforvalterens vedtak om dispensasjon. Planene om en 4 kilometer lang tunnel utenom naturreservatet på vestsiden, med bru over ei oppdyrket øy i verneområdet, har blitt skrinlagt. Prinsipielt er vedtaket viktig, men i denne konkrete saken har vi fått et vedtak som – paradoksalt nok – innebærer en alvorlig trussel mot de fuglerike mudderbankene og strandsonene sør i deltaet, hvor ca. 80 - 90 % av trekkfuglen oppholder seg i den beste trekktida på våren. Trusselen knytter seg bl.a. til de mange forslagene om framtidig

- utvidelser/utbedringer, samt nye traseer av dagens E-6 med uakseptable inngrep i reservatets kjerneområde – stikk i strid med verneformålet. Fra naturvernhold har vi stått nokså alene med våre faktabaserte argumenter, men har ellers oppnådd bred støtte i lag og foreninger lokalt.
- 5/23 Trettenstryka fuglefredningsområde. Brukollapsen av brua over Lågen ved Tretten 15. august 2022 er godt kjent gjennom media. Arbeidet med midlertidig bru vil foregå gjennom hele vinteren og vi har – på oppdrag fra Fylkeskommunen – påtatt oss jevnlige registreringer gjennom hele vinteren for å kartlegge hvordan anleggsarbeidet påvirker fuglelivet. Rapport skal utarbeides i løpet av mars/april.
- 6/23 Gausavassdraget, Gausdal/Lillehammer. Vi har mottatt e-post fra Sabima, som er med i forskningsprosjektet SABICAS. 7. februar arrangeres en samling på Jorekstad med de frivillige lagene/miljø- og naturinteressene langs vassdraget som målgruppe. Tanken er at de som har et engasjement rundt vassdraget skal få innsyn i hva forskningsprosjektet driver med, samt gis en mulighet til å komme med innspill og kommentarer. SABICAS vil blant annet se på mulighetene for å restaurere Veslegausa med flommarksbiotopene rundt utløpet til Lågen. Det vil også bli satt fokus på kantsonene langs vassdraget. Vi blir representert gjennom BirdLife Sør-Gudbrandsdal lokallag.
- 7/23 Store Nøkleberg solkraftverk og landbruksvirksomhet, Østre Toten. Et produktivt og viltrikt skogområde på ca. 440 dekar, med forekomst av flere rødlistearter. Vi har gått imot planene.
- 8/23 Frivillig vern av skog. Statsforvalteren har oversendt høringsbrev på 14 områder, herav følgende i vårt område: Utvidelse av Breia NR (303 daa) i Etnedal, utvidelse av Eriksrud NR (74 daa) i Gjøvik, Høkleberget (1074 daa) i Gran, Kjøremslia (1167 daa) i Nord-Fron, Åsli (872 daa) i Nordre Land, utvidelse av Turrtind NR (7484 daa) i Nordre Land, Årneslia (903 daa) i Ringebu, Ånes (55 daa) i Søndre Land og Korpeklyvet (342 daa) i Sør-Aurdal. Høringsfrist 20.02. Geir følger opp med uttalelse.
- 9/23 Jaktfalk. Planer om to nye bruer ca. 300 m fra fast hekkeplass i Skjåk, og dermed økt ferdsel på en sti inn i dette området. Nasjonalparkforvalteren for Breheimen NP har bedt om vår uttalelse. Med henvisning til bl.a. rapporten «*Anbefalte hensynssoner for sårbare arter av fugl*» (Multiconsult 2018) er minimumsavstanden for ferdsel til fots satt til 750 m i perioden mars - juli. Vi har bedt om at disse retningslinjene følges i denne saken.
- 10/23 Innbydelse til dialogforum. Skog- og trebruk enheten hos Statsforvalteren i Innlandet har invitert til dialogforum på Lillehammer 08.02. Dette skal være et innledende møte mellom miljø- og interesseorganisasjonene og Statsforvalteren i Innlandet, der det ønskes en forventningsavklaring, og at det settes rammer for videre arbeid. Vi blir representert ved Geir og Rolf Jørn.
- 11/23 Årsmøtet i BirdLife sentralt. Forberedelser. Som vertskap til årsmøtet på Granavollen 28. - 30. april får vi en del oppgaver, både ved innsjekking (kanskje også litt transport), åpning av årsmøtet, presentasjon av foreningens aktiviteter etter årsmøtet på kvelden (varighet ca. 1 time), samt guiding til lokale fuglelokaliteter på søndag 30. Vi er også spurt om møteleder og «Toastmaster» under middagen. Vi har allerede mye av dette på plass, men mer planlegging må gjøres.
- 12/23 Litt oppsummering etter lokallagsmøtet 06.12. Det var stor enighet om at lokallagene har en god og allsidig virksomhet. Det er viktig at fylkesavdelingen støtter opp under deler av denne virksomheten, men også stimulerer til nye aktiviteter. I denne sammenheng ble det bl.a. diskutert større engasjement i registreringsarbeid, som grunnlag for framtidig arealplanlegging og naturforvaltning. Årets planlagte registreringsprosjekter på brushane, fjellmyrløper og nattravn er eksempler på aktivitet der vi i større grad må involvere medlemmene i de ulike lokallagene.
- 13/23 Rapport fra kasserer. Regnskapet viser et solid pluss for året 2022.

Styremøte Naturhuset i Dokkadeltaet Våtmarkssenter 23.05.2023. Referat

Til stede: Jon Opheim, Geir Høitomt, Julia Helgesen, Anne Gri Henriksen, Bjørn Harald Larsen og Margaret M. Eggen.

Saksliste:

- 34/23 Kort oppsummering av årsmøtet til BirdLife Norge på Granavollen 28. - 30.04. Vi har fått mye ros for vår innsats som vertskap.
- 35/23 Referatsaker.
- Fuglevandring på Maihaugen 14.05. med 30 deltakere.
  - Driftsstøtte på kr. 5000,- til BirdLife Norge, Sør Gudbrandsdalen lokallag er innvilget.
  - «Kattesaken». Et samlet styre har - med henvisning til BirdLife sitt prinsippprogram - imøtegått artikkelen til Hjeljord/Selås, som ble publisert i Hujon nr. 1, 2023. Dette vil bli publisert i Hujon nr. 3, 2023.
- 36/23 Innkommen post.
- Innbydelse til fagmøte om naturmangfold i Gausdal 24.05.
→ *Margaret drar. BL Oppland har ellers gitt innspill i september 2022. Ny frist etter møtet 30.05.*
  - Offentlig ettersyn – temaplan for naturmangfold for Gausdal kommune 2023 - 2027. Frist 16.05.
- 37/23 Lågendeltaet, Lillehammer. Sammen med BirdLife sentralt har vi avgitt uttalelse til Statsforvalteren innen 01.05. vedr. forslag om endring av vernegrense og verneforskrift i forbindelse med framføring av E6. Utover dette har det vært en sammenhengende debatt – både i aviser og andre steder – omkring vegspørsmålet. I slutten av april mottok vi et skriv fra Natur og Ungdom angående planlagt aksjon mot ny trase for E6. I dette skrevet var det så mye feilinformasjon at vi fant det nødvendig med et skriv tilbake (som vi styrebehandlet). Kopi ble samtidig sendt Norges Naturvernforbund og Naturvernforbundet i Innlandet. Vi har ikke fått tilbakemeldinger på dette. Ellers nevnes at Extinction Rebellion er delaktig i aksjonsplanene.
→ *Stort oppslag i avisa GD 23.05. om at Extinction Rebellion er villig til å gå i fengsel for denne saken. Vi vurderer å ta kontakt med GD for et intervju, der vi ønsker å presisere hvordan denne veisaken stiller seg i forhold til fuglelivet i deltaet. Mye av debatten har tatt fokuset vekk fra de kvalitetene som vernet er basert på, og den kunnskapen vår forening sitter inne med. Styret ga sin støtte til dette.*
- 38/23 Trettenstryka fuglefredningsområde, Øyer. Etter brukollapsen 15.08.2022 har foreningen - sammen med Kistefos Skogtjenester AS - utført jevnlig registreringer av vannfugl i perioden november-mars. Sluttrapport ble levert i april måned, med bl.a. forslag om restaurerings- og miljøtiltak for fugl og fisk. Utplassering av stein i elva ble utført med helikopter 10.05., der Knut Gundersen og Jon var tilstede.
→ *Ca. 30-50 steiner ble utplassert. For 10 år siden gjorde ikke Statens Vegvesen jobben de var pålagt. Nå har Fylkeskommunen tatt ansvar og utplasserte steinene. Det ble bedre enn NINA først foreslo og tett imot det BL Oppland ønsket. Det vil også bli utført vannfugltellinger neste vinter for bl.a. å kunne se effekten av tiltaket.*
- 39/23 Ny 420 kV ledning Lillehammer - Gran. Med assistanse fra FNF v/Ole Morten Fossli har vi levert høringsuttalelse, der vi spesielt har pekt på nærhet til hekkeplass for rovfugl, storfuglleiker og naturreservater. Vi har samtidig understreket behov for mer feltregistreringer og konsekvensutredninger. Det må ellers være en forutsetning at gamle ledninger rives der de erstattes med nye.

- 40/23 Utbyggingsplaner Bygdin, Vang kommune. Tidligere utbyggingsplaner er betydelig utvidet og innebærer store naturinngrep, bl.a. et lite tjern med flere rødlistearter av fugl. Vi har påpekt dette i brev til kommunen i forkant av kommunestyremøte. Julia og Geir orienterte.
→ *Tor Oxhovd engasjerte Geir ift flytting av båtbygga, og plutselig bruker de den utredningen til det nye prosjektet. Det blir en ny høring for en nedskalert plan, og dermed en sak til oppfølging.*
- 41/23 Områderegeringsplan for Stensjordet, Gjøvik. Felles uttalelse med Naturvernforbundet i Innlandet og Naturvernforbundet i Gjøvik, Toten og Land. Vi har bedt om at en del av planområdet tas ut av hensyn til en hekkende rødlistearter. Saken har fått god mediedekning.
→ *Saken er ikke ferdig behandlet i kommunen.*
- 42/23 Regulering av ferdsel i verneområder. Mange av våre verneområder har ikke tilstrekkelig begrensning av ferdsel i trekk- og hekketida for fugl. Problemet er økende, og utgjør flere steder en trussel mot selve verneformålet. Geir har laget et forslag til skriv som sendes Statsforvalteren i Innlandet.
→ *Pga klimaendringene ankommer fuglene tidligere og perioden må utvides framover. Velformulert brev som styret støttet. En like stor utfordring er å få folk til å overholde ferdselsforbudet. I flere tilfeller ser vi også at SNO ikke har tid til å rykke ut tidsnok. I praksis mener vi at vernebestemmelsene ikke fungerer tilfredsstillende.*
- 43/23 Brev fra Statskog. «Ønske om dialog og kommunikasjon rundt viktige funn av hekking samt tiltak for økt hekking.» Her presiseres at det ønskes mer direkte dialog med oss om funn av hekkeplasser for rovfugl og ugler, samt leikområder for storfugl på Statskog sin grunn. Vi bør gi en positiv tilbakemelding på dette.
→ *Geir og Jon følger opp og utformer noen setninger som styret signerer.*
- 44/23 Etna Nett. Kvisting av kantskog langs flere kraftlinjer ved bruk av helikopter fra 11.04. og ca. 2 uker framover. Vi har fått e-post henvendelse om at dette ikke må tillates i fuglenes hekketid, og har også blitt kontaktet av Oppland Arbeiderblad om det samme.
→ *Løpet er kjørt for i år, men de skulle bli flinkere på dette framover. BL Oppland vil gjøre en henvendelse til Etna Nett og andre kraftselskap i Oppland om at de bør/må starte tidligere. Må også påpekes at flyging langs bergvegger utgjør en ekstra fare for forstyrrelse av rovfugl.*
- 45/23 100 års jubileet for Fokstumyra naturreservat. Oppdatert planskisse der det er lagt opp til fugleguiding 18.08. Her må vi trolig stille med 2 - 3 personer.
→ *BL Oppland har drevet med kartlegging på Fokstumyra siden 2010. Thor Østbye, Geir og Jon er de som stiller.*
- 46/23 Teleskop-prosjektet, Dokkadeltaet Våtmarkssenter. Plassering er avklart. Planer for avduking mm.
→ *Teleskopet har fått en flott plassering utenfor Naturhuset. Litt oppkvisting av noen trær i synsretningen gjenstår. Avduking planlegges senere sammen med Sparebankstiftelsen, lokallaget m.fl. Anne Gri, Rolf Jørn og Geir er sentrale i dette.*
- 47/23 Bruk og tilgang til Hypersys.
→ *Rolf Jørn har bekreftet at han har tilgang til både fylkes- og lokallag.*

Julia skal høre med Rune Rødningen om han har tilgang for Valdres lokallag.
- 48/23 Dekning av reiseutgifter i forbindelse med årsmøtet 28.04. - 30.04.
→ *Lokallagene sender søknad til Faris om bidrag om 2500 kr. Direkte.*
→ *Julia får utleggs-skjemaene fra Geir og Jon for årsmøtedeltagelse for fylkeslaget sine to delegater til regnskapet (Anne Gri utbetaler enn så lenge).*

49/23 Rapport fra kasserer.
→ *Kasserer har orientert om økonomisk situasjon. Vi har god råd.*

Tilleggssaker tatt opp på styremøtet:

50/23 Forsøpling av Jarenvannet, Gran. Anne Gri orienterte om dagens situasjon og at det bør finnes en måte å filtrere ut søppel før det kommer ut i vika.
→ *Vi tar det som en egen styremøtesak på et senere tidspunkt.*

51/23 Invitasjon fra Gran kommune om Rov- og skogsfuglmøte. Anne Gri orienterte.
→ *Her bør lokallaget være representert.*

52/23: Medlemsbladet Hujon. Aktuelt å invitere Per Åge til et styremøte, både når det gjelder tilgang på stoff og assistanse til bl.a. korrekturlesing.

53/23: Facebook:

Fb-siden Opplandsfugl bør endre navn til BirdLife Oppland. Det skal også være enkelt for nye medlemmer å finne sitt lokallags facebook-side, så lokallagene oppfordres til det samme

Arrangement som angår egne lokallag skal ikke nødvendigvis postes i andre lokallags facebook-sider. Vi følger jo stort sett hverandre og kan da heller velge å dele fra andre lag dersom vi synes det er aktuelt.

Når flere styremedlemmer har vært på samme arrangement, kan man bli enig om hvem som skal poste om det på facebook, og da kan vi også dele bilder i forkant.

Burde vi ha et fast punkt på styremøtene som omhandler korte orienteringer fra lokallagene?

Julia

Svarttrosten (Dikt av: Per Åge S.) 2023

Den er en av de første trekkfuglene som kommer.

Gjerne når snøen fortsatt der ligger, og slett ikke sommer.

Den sitter der og synger sin beroligende sang.

Vi kan høre den dagen lang.

Sangen er som terapi.

Hva annet kan man si.

Den sitter gjerne i toppen av et tre.

Det gjelder å bruke ører, og øyne for å se.

«Din farge er svart som natten,

men pass deg for katten»

Årsrapport for perleuglekasseprosjektet 2022

Perleuglekasseprosjektet er inne i sitt 10. år. Prosjektdeltakerne har sjekket de aller fleste av sine kasser i år.

PROSJEKTETS HOVEDMÅL.

Følge svingningene i perleuglebestanden i Oppland.

Etablere kontakt med folk som har satt opp perleuglekasser eller andre store kasser der perleugle kan hekke. Disse rapporterer til prosjektleder.

Snekre og sette opp nye kasser i nye områder.

Ringmerking av unger og hekkende hunner og ved nettfangst om høsten.

Innsamling av uglematter etter hekking for analyse av småpattedyrutbredelse utført av Randsfjordmuseene (tidligere år)

Aktivisere egne medlemmer og gi sjeldne naturopplevelser til barn, ungdom og voksne.

For nærmere prosjektbeskrivelse se Hujon nr.1.2014.

TABELL 1. OVERSIKTSTABELL PERLEUGLEKASSEPROSJEKTET 2022.

OMRÅDE	CA. ANT. KASSER	ANT. HEKKINGER	RAPPORTØRER
Valdres	38	0	Erling Aasen, Rune Rødningen, Ole Knut Steinset, Laila Stenfinsbø, Trond Vidar Vedum, Thor Østbye
Dokka, Torpa	18	0	Even Dehli, Finn-Audun Grøndahl, Håvard Lucassen, Ketil Sollien, Anne Kathrine Svingheim, Jo Wattum
Hadeland	74	5	Olaf Ballangrud, Ole Bosse. Even Dehli, Torun Ekeløf, Morten Haug, Anne Gri Henriksen, Tore Johansen, Svein Olerud, Per Olsen, Even Raassum
Gjøvik, Toten	86	0	John Knut Bakken, Per Gihleengen, Frank Hafsund, Stein Roger Nybakke, Gunnar Nyhus, Rolf Jørn Karlsen
Gausdal, Espedalen	7	0	Even Dehli, Kjølvi Falklev, Finn-Audun Grøndahl,
Skåbu, Kvikne, Vinstra, Kvam	22	4	Harald Bolstad, Knut Holmen, Bjørn Roar Løkken, Nils Ivar Øyen
Lillehammer, Fåvang, Øyer, Ringeby	83	13	Tom Borgersen, Finn-Audun Grøndal, Helge Grønlien, Sven Haugen, Rune Nilsson, Morten Winnes, Ragnar Ødegård

Dovre, Lesja, Vågå	57	4	Rolf Bergseth, Kjetil Bevanger, Olav Brenjord, Per Bådshaug, Andreas Hole, Per Jordhøy, Unni Olsen. Ola Sveen, Ola Thøring,
SUM	385	26	47 deltakere

**RESULTATER SESONGEN 2022. DISKUSJON.
VI SKJØNNER OSS FORTSATT IKKE HELT PÅ PERLEUGLA!**

26 perleuglepar hekka i våre 385 undersøkte kasser i år, dvs. i 7% av de kassene som ble sjekka.

Antall undersøkte kasser tidligere år var: 2021(349), 2020(317), 2019(364), 2018(317), 2017(430), 2016(413), 2015(246), (2014)359 og i 2013 ca.260. Antallet kasser og spredninga av dem gir trolig et bra grunnlag for overvåking av perleuglebestanden i Oppland (Tabell 1).

TIDLIGERE ÅR:

Det var 14 hekkinger i 2021(4%), 7 i 2020 (2%), ingen i 2019 (0%), hele 50 hekkinger i 2018 (16%), 20 i 2017 (5%), 6 i 2016 (1%), 5 i 2015 (2%), 11 i 2014 (3%) og 8 i 2013 (3%).

2022 ble et perleugleår litt over gjennomsnittet. Noen perleuglehanner sang i Oppland på våren (ca.25 individer registrert fra 1/1-1/5. på artsobservasjoner.no). Som i 2021 var de aller fleste kassene likevel tomme. Over store områder (F. eks Gjøvik, Land og Valdres) var det fullstendig tomt for perleugler. Der det var hekkinger var disse svært ujevnt fordelt. Nesten alle hekkingene fant vi i de østre delene av Oppland; Hadeland øst, Gudbrandsdalen øst og spesielt østover fra Lillehammer mot Sjusjøen (Tab.1). Uten å tøye et begrenset tallgrunnlag altfor mye må en vel kunne anta at dette skyldes smånagerbestanden. Perleuglene er som kjent spesielt avhengige av mus. De årlige smånagerregistreringene på Kittilbu i august viste svært lave tall. Kattuglekasseprosjektet for Sør-Oppland bekreftet også dette med uvanlig små kull. Flere gamle, kjente ugler stod over hekking i år noe som er svært uvanlig hos kattugle. Også musespesialisten tårnfalk avstod fra å hekke i de aller fleste kassene med årvisse hekking på Hadeland. Det virket som en nesten total mangel på mus. Slik var det også i fjellet der var det uvanlig lite å se til fjellvåk, jordugle og tårnfalk. «Lommer» med noe mere mus forklarer trolig de hekkingene vi ser i østlige områder.

I Hedmark var det også svært varierende hekking av perleugle i 2022. I nordøst (Trysil og Engerdal) var det svært mange hekkinger mens det var få i sør og vest.

Tusen takk til alle dere som deltar i perleugleprosjektet. Det er svært prisverdig at dere bruker tid på å sjekke kassene også der det var bunnår som i år.

Moen 10.10.2022.
Even Dehli.

Rapport for 2022, fra Oppland ringmerkingsgruppe

Av Even Dehli.

Totaltallet for 2022 ble hele 8422 merka fugler. Dette er det tredje beste resultatet for Oppland RG! Ca. 5000 av disse fuglene vart merka på Hadeland. Brorparten av de resterende ble merka av en ny, hjemvendt, ringmerker; Rolf Jørn Karlsen! Han er det mest gledelige som har skjedd i Oppland RG på svært mange år. Som den eneste av våre ringmerkere merka han over 3000 fugler i 2022.

Merkingene i 2022 ble utført av: Tom Borgersen (B-lisens), Ole Bosse (A), Even Dehli (A), Helge Grønlien (B), Morten Haug (A), Anne Gri Henriksen (A), Rolf Jørn Karlsen (A), Frode Munkhaugen (Spesial), Stein Roger Nybakke (A), Per Olsen (B), Trond Iver Pettersen (A), Even Raassum (A), Tosten Tøfte (A) og Morten Winnes (A).

Antallet merka arter var 76 og det var en ny art; isfugl. Antallet arter merka i Oppland RG er dermed 158.

2022 ble altså nok et bra år i Oppland RG. Frøetere og meiser vart merka i svært høge antall, mye takket være Rolf Jørn og undertegnede. Hagemerking av grønnfink (1614), grønnsisik (829), kjøttmeis (1284) og blåmeis (663) var rekordartet. Ungemerking av meiser i kasser trakk opp sammen med et rekordår for svarthvit fluesnapper (296). Høstmerking av massevis av meis på trekk gjennom hagen i Moen fortsetter å gi uventet ny kunnskap. Slik «hagemerking» har kanskje ikke høyest status blant ringmerkere, men den viser seg å gi interessante data som forhåpentligvis kan bli presentert i Hujon etter hvert. Dette er også en enkel form for ringmerking, under svært komfortable og kontrollerte arbeidsforhold, en fin opplæring i ringmerking.

Musespesialistene kattugle (67), perleugle (54) og tårnfalk (15) led under mangelen på mus dette året.

Gjestemerker Morten Winnes merka 25 unger av rødstjert (26) ved Venabu, som vi fikk ta med i vår statistikk.

Tom Borgersen fortsetter sitt imponerende prosjekt med tårnseilere (114).

Bare 3 hettemåkeunger vart merka i 2022. Flere av koloniene var helt tomme for måker. Hvis den sterke tilbakegangen fortsetter for hettemåke risikerer vi at arten forsvinner helt i Oppland. Hettemåkekoloniens funksjon som beskyttende «paraply» for andre arter vil dermed kunne forsvinne. Dette er alvorlig.

Et beskjedent antall låvesvale (285) vart merka dette året, men til gjengjeld vil rapporten etter 20 års studier av denne arten bli ferdig i 2023.

Norges vanligste fugleart, løvsangeren (392), hadde et noe vanskelig år i Oppland, i motsetning til i rekordåret 2021.

Flere av merkeartene våre får også en eller flere fargeringer på, noe som øker antallet kontroller og gjenfunn mye. Det gjelder hønsehauk (35), vipe (26), linerle (167), lavskrike (19) og fossefall (83). Et viktig eksempel er det pågående vipeprosjektet i Gran som nå benytter seg av fargeringer. Dette gjør overvåkinga av denne kritisk trua arten enda grundigere.

Kjernebiter (26) er en art stadig flere oppdager på fuglebrettet sitt, men som vi ringmerkere ikke har fått tak i mange av. Rolf Jørn Karlsen og hans ringmerkingsselev Tina Maria Brenden endra på dette i 2022. De merka flere kjernebitere i 2022 enn det var merka til sammen i Oppland gjennom alle tider! På fôringa til Tina på Breiskallen svermer småfuglene inn i nettet og får ringer på. Også i hagen til Rolf Jørn like ved Rv4 i Hunddalen har det blitt merka jøtt mange fugler. Et fenomenalt radarpar.

12.september opplevde disse to sin største dag som ringmerkere. Tina hadde lenge observert en svært sjelden og fargerik fugl som fløy i stor fart oppover elva ved huset hennes. Et nett ble satt opp tvers over elva i skyggen under brua , men nå var det ikke fossefall de var ute etter å fange. Jeg hadde avtalt en tur oppover til dem denne dagen og klokka 9 stoppet jeg opp på brua der og kikket ned i elva. Der var Rolf Jørn i ferd med å løsne en ISFUGL fra nettet. Den første som er merka i Oppland RG. Et fantastisk øyeblikk!

Foto til høyre av Tina Maria Brenden

NOEN INTERESSANTE KONTROLLER OG GJENFUNN.

Hvert år får vi interessante meldinger fra Ringmerkingssentralen i Stavanger, men i år har vi ikke fått så mange meldinger fra utlandet som normalt. Trolig er dette noe tilfeldig.

En fast art det ofte kommer meldinger om er bjørkefink fra England. Artig var det at den havnet i nettet til Rolf Jørn og Tina på Breiskallen. To låvesvaler fra Skirstadtjernet havnet pussig nok i samme nett i Brandenburg i Tyskland. De hadde kanskje flydd sammen hele vegen sørover.

Funn av døde fugler med ring (gjenfunn) er også en viktig del av ringmerkinga sjøl om det alltid er litt trist. Et av de merkeligste i 2022 var ei krykkje som ble merka i Sverige. Denne utpregete sjøfuglen ble funnet død like ved Gran sentrum! Hvorfor fløy den dit? Hva gjorde den der? Slike uventete funn fører til nye interessante spørsmål.

Hønsehauk er den arten det blir funnet flest døde av. De siste åra har vi merka ca. 30 hønsehaukunger pr. år. Egentlig et det et lite antall, men ingen andre arter krever så mye arbeid før ringene er på plass. I 2022 ble det funnet hele 6 døde individer; 3 årsunger og 3 ettåringer. Det var en fra Snerthingdalen til Skåne, en fra samme reir til Atna, en fra Østre Toten til Lillehammer og en fra samme kull til Kapp, en fra Gran til Modum og en fra Landåsbygda til Møre. Med så høy gjenfunns prosent får vi etter hvert et godt bilde av vandringsene til denne arten og hvilke farer som truer unge fugler.

Kattugle er en annen art med mange funn av døde fugler. Fra de mange kassene i Oppland flyr ungene ofte langt første høsten. Dette er nok en viktig årsak til at dødeligheten blir ekstra høy. Biltrafikken dreper spesielt mange slik det skjedde med 3 av 4 døde kattugler i 2022.

Egenkontroller er likevel den vanligste formen for kontroller. I 2022 rapporterte vi ringmerkere i Oppland inn hele 850 kontroller av fugler vi sjøl hadde merka. Disse gir mye interessant kunnskap om fuglenes liv i våre nærområder f.eks. om hvem som blir og hvem som flyr videre? Vi kan også avsløre hvor gamle fuglene vanligvis blir.

Moen 1. mars 2022.
Even Dehli.

Ringmerkingsoversikt. Oppland RG 2022.

RINGMERKINGS OVERSIKT 2022	Tidligere merka	Merka Pull 2022	Merka voksne 2022	Totalt merka 2022	TOTALT MERKA
Gråhegre <i>Ardea cinerea</i>	651				651
Knoppsvane <i>Cygnus olor</i>	11		3	3	14
Hvitkinngås <i>Branta leucopsis</i>	6				6
Stokkand <i>Anas platyrynchos</i>	30		1	1	31
Kvinand <i>Bucephala clangula</i>	54				54
Laksand <i>Mergus merganser</i>	34				34
Myrhauk <i>Circus cyaneus</i>	37				37
Hønsehauk <i>Accipiter gentilis</i>	409	33	2	35	444
Spurvehauk <i>Accipiter nisus</i>	94		2	2	96
Musvåk <i>Buteo buteo</i>	11		1	1	12
Fjellvåk <i>Buteo lagopus</i>	79				79
Kongeørn <i>Aquila chrysaetos</i>	3				3
Fiskeørn <i>Pandion haliaetus</i>	12				12
Vandrefalk <i>Falco peregrinus</i>	8				8
Tårnfalk <i>Falco tinnunculus</i>	238	14	1	15	253
Lerkefalk <i>Falco subbuteo</i>	1		1	1	2
Dvergfalk <i>Falco columbarius</i>	51				51
Storfugl <i>Tetrao urogallus</i>	3				3
Tjeld <i>Haematopus ostralegus</i>	13				13
Dverglo <i>Charadrius dubius</i>	1				1
Sandlo <i>Charadrius hiaticula</i>	5				5
Boltit <i>Charadrius morinellus</i>	5				5
Heilo <i>Pluvialis apricaria</i>	5				5

RINGMERKINGS OVERSIKT 2022	Tidligere merka	Merka Pull 2022	Merka voksne 2022	Totalt merka 2022	TOTALT MERKA
Vipe Vanellus vanellus	66	19	7	26	92
Polarsnipe Calidris canutus	1				1
Dvergsnipe Calidris minuta	1				1
Temmincksnipe Calidris Temminckii	2				2
Fjæreplytt Calidris maritima	1				1
Myrsnipe Calidris alpina	8				8
Brushane Philomachus pugnax	1				1
Enkeltbekkasin Gallinago gallinago	14				14
Dobbeltbekkasin Gallinago media	4				4
Rugde Scolopax rusticola	1				1
Storspove Numenius arquata	5				5
Rødstilk Tringa totanus	4				4
Gluttsnipe Tringa nebularia	22				22
Grønnstilk Tringa glareola	4				4
Skogsnipe Tringa ochropus	15				15
Dverglo Charadrius dubius	1				1
Sandlo Charadrius hiaticula	5				5
Boltit Charadrius morinellus	5				5
Heilo Pluvialis apricaria	5				5
Vipe Vanellus vanellus	66	19	7	26	92
Polarsnipe Calidris canutus	1				1
Dvergsnipe Calidris minuta	1				1
Temmincksnipe Calidris Temminckii	2				2
Fjæreplytt Calidris maritima	1				1

RINGMERKINGS OVERSIKT 2022	Tidligere merka	Merka Pull 2022	Merka voksne 2022	Totalt merka 2022	TOTALT MERKA
Myrsnipe <i>Calidris alpina</i>	8				8
Brushane <i>Philomachus pugnax</i>	1				1
Enkeltbekkasin <i>Gallinago gallinago</i>	14				14
Dobbeltbekkasin <i>Gallinago media</i>	4				4
Rugde <i>Scolopax rusticola</i>	1				1
Storspove <i>Numenius arquata</i>	5				5
Rødstilk <i>Tringa totanus</i>	4				4
Gluttsnipe <i>Tringa nebularia</i>	22				22
Grønnstilk <i>Tringa glareola</i>	4				4
Skogsnipe <i>Tringa ochropus</i>	15				15
Strandsnipe <i>Actitis hypoleucos</i>	117				117
Svømmesnipe <i>Phalaropus lobatus</i>	2				2
Hettemåke <i>Larus ridibundus</i>	1121	3		3	1124
Fiskemåke <i>Larus canus</i>	89				89
Gråmåke <i>Larus argentatus</i>	343				343
Sildemåke <i>Larus fuscus</i>	25				25
Krykkje <i>Rissa tridactyla</i>	4				4
Makrellterne <i>Sterna hirundo</i>	80				80
Rødnebbterne <i>Sterna paradisaea</i>	3				3
Lomvi <i>Uria aalge</i>	2				2
Alke <i>Alca torda</i>	1				1
Bydue <i>Columba livia var. domestica</i>	9		5	5	14
Skogdue <i>Columba oenas</i>	3				3
Ringdue <i>Columba palumbus</i>	33		3	3	36

RINGMERKINGS OVERSIKT 2022	Tidligere merka	Merka Pull 2022	Merka voksne 2022	Totalt merka 2022	TOTALT MERKA
Tyrkerdue <i>Streptopelia decaocto</i>	1				1
Gjøk <i>Cuculus canorus</i>	3				3
Haukugle <i>Surnia ulula</i>	127	3	1	4	131
Spurveugle <i>Glaucidium passerinum</i>	34		3	3	37
Kattugle <i>Strix aluco</i>	1075	58	9	67	1142
Hornugle <i>Asio otus</i>	21				21
Jordugle <i>Asio flammeus</i>	4				4
Perleugle <i>Aegolius funereus</i>	1117	18	36	54	1171
Tårnseiler <i>Apus apus</i>	735	114		114	849
Isfugl <i>Alcedo atthis</i>			1	1	1
Vendehals <i>Jynx torquilla</i>	69	7	1	8	77
Grønnspekk <i>Picus viridis</i>	7		1	1	8
Gråspekk <i>Picus canus</i>	3				3
Svartspekk <i>Dryocopus martius</i>	2				2
Flaggspekk <i>Dendrocopos major</i>	228		37	37	265
Dvergspett <i>Dendrocopos minor</i>	15				15
Tretåspett <i>Picoides tridactylus</i>	3				3
Sanglerke <i>Alauda arvensis</i>	7				7
Sandsvale <i>Riparia riparia</i>	1090				1090
Låvesvale <i>Hirundo rustica</i>	14420		285	285	14705
Taksvale <i>Delichon urbica</i>	80		2	2	82
Trepiplerke <i>Anthus trivialis</i>	197		1	1	198
Heipiplerke <i>Anthus pratensis</i>	935		12	12	947
Lappiplerke <i>Anthus cervinus</i>	2				2

RINGMERKINGS OVERSIKT 2022	Tidligere merka	Merka Pull 2022	Merka voksne 2022	Totalt merka 2022	TOTALT MERKA
Gulerle <i>Motacilla flava</i>	286		8	8	294
Vintererle <i>Motacilla cinerea</i>	299	31	7	38	337
Linerle <i>Motacilla alba</i>	2017	4	163	167	2184
Sidensvans <i>Bombycilla garrulus</i>	529				529
Fossefall <i>Cinclus cinclus</i>	1477	68	15	83	1560
Gjerdsmett <i>Troglodytes troglodytes</i>	232		28	28	260
Jernspurv <i>Prunella modularis</i>	4183		43	43	4226
Rødstrupe <i>Erithacus rubecula</i>	2956	6	152	158	3114
Nattergal <i>Luscinia luscinia</i>	2				2
Blåstrupe <i>Luscinia svecica</i>	931		10	10	941
Rødstjert <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	549	25	1	26	575
Buskskvett <i>Saxicola rubetra</i>	138		1	1	139
Steinskvett <i>Oenanthe oenanthe</i>	60				60
Ringtrost <i>Turdus torquatus</i>	1				1
Svarttrost <i>Turdus merula</i>	1023		11	11	1034
Gråtrost <i>Turdus pilaris</i>	1688	4	20	24	1712
Måltrost <i>Turdus philomelos</i>	283		7	7	290
Rødvingetrost <i>Turdus iliacus</i>	833		21	21	854
Duetrost <i>Turdus viscivorus</i>	8				8
Gresshoppesanger <i>Locustella naevia</i>	3				3
Elvesanger <i>Locustella fluviatilis</i>	2				2
Sivsanger <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	21		3	3	24
Myrsanger <i>Acrocephalus palustris</i>	42		2	2	44
Rørsanger <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	369		15	15	384

RINGMERKINGS OVERSIKT 2022	Tidligere merka	Merka Pull 2022	Merka voksne 2022	Totalt merka 2022	TOTALT MERKA
Busksanger <i>Acrocephalus dumetorum</i>	7				7
Gulsanger <i>Hippolais icterina</i>	63				63
Hauksanger <i>Sylvia nisoria</i>	1				1
Møller <i>Sylvia curruca</i>	223		9	9	232
Tornsanger <i>Sylvia Communis</i>	69		1	1	70
Hagesanger <i>Sylvia borin</i>	1144		43	43	1187
Munk <i>Sylvia atricapilla</i>	1749		83	83	1832
Bøksanger <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	5				5
Gransanger <i>Phylloscopus collybita</i>	822		33	33	855
Løvsanger <i>Phylloscopus trochilus</i>	18881		392	392	19273
Gulbrynsanger <i>Phylloscopus inornatus</i>	1				1
Fuglekonge <i>Regulus regulus</i>	2055		180	180	2235
Gråfluesnapper <i>Muscicapa striata</i>	175		2	2	177
Svarthvit fluesnapper <i>Ficedula hypoleuca</i>	8421	288	8	296	8717
Stjertmeis <i>Aegithalos caudatus</i>	205				205
Løvmeis <i>Parus palustris</i>	20				20
Granmeis <i>Parus montanus</i>	1505		84	84	1589
Toppmeis <i>Parus cristatus</i>	22		3	3	25
Svartmeis <i>Parus ater</i>	1193	13	43	56	1249
Blåmeis <i>Parus caeruleus</i>	10404	173	490	663	11067
Kjøttmeis <i>Parus major</i>	13899	192	1092	1284	15183
Spettmeis <i>Sitta europaea</i>	827	7	81	88	915
Trekryper <i>Certhia familiaris</i>	204		19	19	223
Tornskate <i>Lanius collurio</i>	25				25

RINGMERKINGS OVERSIKT 2022	Tidligere merka	Merka Pull 2022	Merka voksne 2022	Totalt merka 2022	TOTALT MERKA
Varsler <i>Lanius excubitorr</i>	4				4
Nøtteskrike <i>Garrulus glandarius</i>	197		11	11	208
Nøttekråke <i>Nucifraga caryocatactes</i>	11		1	1	12
Lavskrike <i>Perisoreus infaustus</i>	116		19	19	135
Skjære <i>Pica pica</i>	443		3	3	446
Kaie <i>Corvus monedula</i>	531		1	1	532
Kornkråke <i>Corvus frugilegus</i>	1				1
Kråke <i>Corvus corone cornix</i>	103				103
Ravn <i>Corvus corax</i>	3				3
Stær <i>Sturnus vulgaris</i>	1474	39	7	46	1520
Gråspurv <i>Passer domesticus</i>	602		14	14	616
Pilfink <i>Passer montanus</i>	1658	2	229	231	1889
Bokfink <i>Fringilla coelebs</i>	5069		278	278	5347
Bjørkefink <i>Fringilla montifringilla</i>	9070		210	210	9280
Gulirisk <i>Serinus serinus</i>	1				1
Grønnefink <i>Carduelis chloris</i>	11947		1614	1614	13561
Stillits <i>Carduelis carduelis</i>	126		121	121	247
Grønnsisik <i>Carduelis spinus</i>	12289		829	829	13118
Tornirisk <i>Carduelis cannabina</i>	22				22
Bergirisk <i>Carduelis flavirostris</i>	41				41
Gråsisik <i>Carduelis flammea</i>	5834		129	129	5963
Brunsisik <i>Carduelis cabare</i>	332		9	9	341
Polarsisik <i>Carduelis hornemanni</i>	83				83
Furukorsnebb <i>Loxia pytyopsittacus</i>	6				6

RINGMERKINGS OVERSIKT 2022	Tidligere merka	Merka Pull 2022	Merka voksne 2022	Totalt merka 2022	TOTALT MERKA
Grankorsnebb <i>Loxia leucoptera</i>	28				28
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	142				142
Konglebit <i>Pinicola enucleator</i>	8				8
Dompap <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	5145		152	152	5297
Kjernebiter <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	49		26	26	75
Snøspurv <i>Plectrophenax nivalis</i>	17				17
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	2079		93	93	2172
Hortulan <i>Emberiza hortulana</i>	9				9
Sivspurv <i>Emberiza schoeniclus</i>	2792		70	70	2862
Lappspurv <i>Calcarius lapponicus</i>	1				1
Totalt	164002	1121	7301	8422	172424
69 arter i 2022.					
157 arter totalt					
Kun isfugl som ny merkeart					

Nattsangere sommeren 2023

Av Per Åge Skålerud

Søndre Land fikk sin første elvesanger observasjon i år.

Årets resultat var slett ikke ille, med tanke på følelsen jeg sitter med at feltinnsatsen kunne vært betydelig høyere. Dette henger nok sammen med at forholdene lå godt til rette i år, med varm og stabil forsommer. Dette bidro til at arter som busksanger (4 ind.), gresshoppesanger (6 ind.) og til og med elvesangeren (2 ind.) trakk inn. Elvesanger og busksanger er østlige arter i Europa. Spesielt busksangeren har økt noe i antall det siste et

til to ti-årene. Det fascinerende med busksangeren, er dens rolige sang som er bygd opp med mange forskjellige temaer. Den har gjerne over ti repetisjoner av samme refreng, før den skifter til et helt annet. – Slik kan den holde på i det uendelige. Selv ble jeg belønnet med hele tre busksangere i år. Hadde jeg hatt mer ork, skulle jeg tatt meg et par turer ekstra til Østre Toten. Men jeg følte det ble mer enn nok med mine 11 runder ute i felt. Det sitter i kroppen i lang tid etterpå. Det blir langt for meg å reise fra Fluberg til Toten. Jeg valgte en tur dit i år, og ble belønnet med to busksangere i løpet av en knapp time. - Hadde nok håpet at de som bor i området kunne tatt seg et par runder rundt omkring. Det blir fort til at man kun drar ut i fotsporene til det som allerede er oppdaget. Det er nok av ruter man kan kjøre rundt i Vestre, og spesielt på Østre Toten. Hadeland er også et spennende sted, så jeg spanderte to turer dit. Hadelendingene gjør mye bra for fugl, men på natten vil de gjerne sove. Der ble jeg belønnet med en gresshoppesanger, og en god del myrsangere. Vaktel hadde jeg både på Hadeland og på Østre Toten.

Valdresingene med brødrene Rødningen i spiss har fått øynene opp for nattsangere. Det er bra! Selv om det er mye «vann mellom båtene» der, har de likevel blitt belønnet med arter som busksanger, elvesanger, gresshoppesanger og myrsanger. I år klarte de å loggføre de tre førstnevnte. Det foreligger også flere funn av alle riksefuglene i Valdre. Unntaket er vannrikse. Vaktelen er vel den vanligste, og den kan gå helt opp mot tregrensa. Noe jeg selv har opplevd, da jeg for noen år siden hørte vaktel ovenfor Beitostølen, rett etter der hvor fjellbjørka takket for seg. Det må ha vært på minst 950 moh.

Det er å håpe på økt feltinnsats, ja, jeg er fristet til å si i hele fylket i årene fremover. På den måten kan vi få et bedre oversiktsbilde over hva som egentlig finnes av nattsangere i fylket.

Jeg vil ikke jage folk ut i felt, men håper flere får opp lysten til å ta noen lytteturer i løpet av juni måned. Problemet vårt ligger nok også mye i dårlig rekruttering av yngre krefter.

Gjennomsnittsalderen på våre medlemmer går stadig oppover for hvert år. Mange har andre områder innen fugl som de prioriterer. Men et økende gjennomsnitt i alderen, gjør at hørselen begynner å skranke litt blant enkelte. Skal man lytte etter nattsangerene, er det viktig at hørselen er intakt. Enkelte klarer rett og slett og ikke fange opp sangstrofene til arter som elvesanger og gresshoppesanger. I tillegg vil enkelte fugler som sitter på litt avstand, ikke bli hørt. Når det gjelder disse to artene skal man være klar over at det er en art som heter, *STRIPESANGER*. Den er slett ikke ulik de to nevnte arter. Derfor er det viktig, om mulig å komme på en avstand hvor man kan spille inn sangen. Selv bruker jeg vanlig mobil til dette. Finnes også mpt3 apper å bruke for de som skjønner seg på det. På den måten tar ikke opptaket så stor plass, om man skal videresende opptaket til en kyndig person. Bruker man mobil til opptak, ligger grensa på 10 sec, om man vil videresende på E-post. Stripesangeren er i svak utbredelse.

Nedenfor vil jeg presentere de representative artene i tabellform.

Tallene er hentet fra www.artsobservasjoner.no. Håper jeg har luket vekk dobbeltobservasjoner. Har sjekket «plott/kart» etter beste evne for å unngå dette.

Årets nattsangerresultater:

På de neste sidene vil jeg presentere; syngende hanner, og dato for årets første registrering av arten, og førstegangsobservatør

MYRSANGER:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Einafjorden; Jonsrud Vestre Toten	25.05.2023	Bjørn Harald Larsen
2	1	Grinakerdammen-Tingelstad Gran	29.05.2023	Even Dehli
3	1	Elgtjernet, Tinglestad Gran	29.05.2023	Even Dehli
4	1	Hilden; Tinglestad Gran	05.06.2023	Per Åge Skålerud
5	2	Skotterudputten-Gran Gran	05.06.2023	Per Åge Skålerud
6	1	Jarenvannet, sundet Gran	05.06.2023	Per Åge Skålerud
7	1	Langtjernet, Tinglestad Gran	05.06.2023	Per Åge Skålerud
8	4*	Elgtjernet Gran	05.06.2023	Per Åge Skålerud

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
9	1	Vestsidveien 1615/v/Myrvang Søndre Land	06.06.2023	Per Åge Skålerud
10	1	Lena stadion Østre Toten	07.06.2023	Per Åge Skålerud
11	1	Shjøll søndre Østre Toten	07.06.2023	Per Åge Skålerud
12	1	Vardal v/Mustad gård bakkene Gjøvik	08.06.2023	Per Åge Skålerud
13	1	Sagåa, nord for Lillehammer Lillehammer	09.06.2023	Kurt Pedersen m/fler
14	1	Kloppen øst Østre Toten	10.06.2023	Roger Karlsen
15	1	Einafjorden-Amlien Vestre Toten	10.06.2023	Bjørn Harald Larsen
16	1	Einafjorden-Klemma Vestre Toten	10.06.2023	Bjørn Harald Larsen
17	1	Jørstadmovollene Lillehammer	11.06.2023	John Apeland, Harald Bolstad og Lars Olav Granbu
18	1	Randsfjorden, Nordre Gudmundsen. Søndre Land	12.06.2023	Per Åge Skålerud
19	1	Vestsidveien, Bjørli Søndre Land	12.06.2023	Per Åge Skålerud
20	1	Snertingdalen, Lauga Gjøvik	13.06.2023	Per Åge Skålerud
21	1	Elveflata, Dokkadeltaet vestre Nordre Land	18.06.2023	John Apeland
22	1	Vøyen v/lastebilparkeringa Gran	20.06.2023	Per Åge Skålerud
23	1	Lvistubekken, Røykenvika Gran	20.06.2023	Per Åge Skålerud
24	1	Bleikenvegen, nedre parti Gran	20.06.2023	Per Åge Skålerud
25	2	Hvinden, V. Gran/Grymyr Gran	23.06.2023	Bjørn Harald Larsen
26	1	Selsmyrin Sel	23.06.2023	Hans Olav Bråta
27	1	Frogn Østre Toten	25.06.2023	Gunnar Nyhus Stein Roger Nybakke
28	1	Skjfstad Østre Toten	28.06.2023	Tina Maria Brenden
29	1	Høvreslie (<i>rastende</i>) Sør-Aurdal	21.07.2023	Steinar Dahlstrøm

Årets resultat havnet på cirka 35 individer. Helt innafor normen. Det må jeg egentlig si meg fornøyd med, i et år hvor jeg føler feltinnsatsen kunne vært et par hakk høyere. Funn nr. 8 står med en *. Dette fordi det ligger et individ inne fra funn nr. 3. Det var meg selv som hadde 4 myrsangere langs et strekke på 100m helt i strandsonen. Om ikke det var nok, satt det en gresshoppesanger der, samtidig som to kattugler rope fra hver sin kant.

GRESSHOPPESANGER:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Elgtjernet/Tingelstodområdet Gran	05.06.2023	Per Åge Skålerud
2	2	Jørstadmovollene Lillehammer	11.06.2023	Jon Opheim
3	1	Tranligrenda (Trianglet; Granligrenda/Jevnakerveien) Nordre Land	13.06.2023	Per Åge Skålerud
4	1	Flyåker-Granheim Nord-Aurdal	21.06.2023	Rune Rødningen
5	1	Einafjorden -Klemma øst Vestre Toten	28.06.2023	Bjørn Harald Larsen

Gresshoppesangeren var nok «litt» mer vanlig på 1970-80 årene. Derfor var 6 individer i år, en optur. Men med mer feltinnsats kunne tallet fort vært to-sifferet.

SIVSANGER:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Sisselbergbukta på Eina Vestre Toten	02.06.2023	Bjørn Harald Larsen
2	1	Dyrud Østre toten	03.06.2023	Ketil Kristiansen

Det er gjerne i Gran kommune man har størst mulighet til å treffe på denne sangeren. I år var arenaen flyttet til Vestre og Østre Toten. Man skal være klar over at sivsangeren kan man finne høyt oppe i terrenget, mot fjellheimen.

NATTERGAL:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Ørud Østre toten	25.06.2023	Nattsangertur, lokallaget

En forholdsvis sent syngende nattergal. De bruker å dabbe av mot Sankthans. Den satt i nærområdet hvor en nattergal ble hørt i 2022. Jeg kom i skade for å legge inn Bjørn Harald Larsen som finner av dette funnet. Rett skal være Tom Dalhøy.

Det skal ha vært hørt en syngende nattergal ved Jevnaker tidlig i mai. Jeg kan ikke se dette funnet er lagt inn på artsobservasjoner. Uansett hører Jevnaker nå til Viken fylke.

BUSKSANGER:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Kloppen trevare v/brua Østre Toten	07.06.2023	Per Åge Skålerud
2	1	Lena travbane/stadion Østre Toten	07.06.2023	Per Åge Skålerud
3	1	Lauga i Snertingdalen Gjøvik	13.06.2023	Per Åge Skålerud
4	1	Fossheim v/Røn Vestre Slidre	24.06.2023	Olav Rødningen

Dette er nok favorittfuglen min der ute i juninatta. – Jeg ble da også belønnet med hele tre individer i år. Det er bare å bøye seg i ydmykhet, og takke! Den fjerde busksangeren gikk til Olav Rødningen. Et år omtrent på normalen, eller kanskje til og med litt bedre. Jeg føler det kunne ha sittet flere busksangere rundt omkring, men aktiviteten både på Hadeland og på Østre Toten, føler jeg har vært beskjeden. Selv hadde jeg en tur til Vestre/Østre Toten, og to turer til Gran kommune. Men de kommunene er store, og begrenset hva man rekker over. Busksanger er en art vi kan forvente å finne i både Nordre Land, og oppover hele Gudbrandsdalen, gjerne litt oppover i liene. Fuglen ved Lauga flyttet seg noen km-vest, til Myre (Willow P. Hansen) Så de to observasjonene i øvre del av Snertingdalen anser jeg som et funn.

ELVESANGER:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Vestsidveien 123 (Fluberg) Søndre Land	13.06.2023	Per Åge Skålerud
2	1	Lome Vestre Slidre	19.06.2023	Siri Vifladd

Elvesangeren er glad nok tilbake med to funn i år. Vi må ni år tilbake for å finne tilsvarende. Siden 2015, har vi kun et funn, som stammer fra; Fere, Ferisfjorden, Vestre Slidre i 2018. Den gang var det Rune Rødningen som var frampå. Denne gangen var det broren Olav som tok pokalen. Dermed står Vestre Slidre, og familien Rødningen med totalt to funn. Selv fikk jeg den store ære å legge inn Søndre Land sin første elvesanger observasjon. Det er alltid stas å få «godbitene» i den kommunen man selv bor. Denne elvesangeren ble hørt kl. 00.50 – på natta den 13. juni. Den må ha kommet i dagene før det, for jeg kjørte samme rute ca. ei uke før. Jeg ser av artsobservasjoner at den er hørt senest den 27. juni i samme området. Flyttet seg muligens 200m. Når det gjelder Vestre Slidre funnet, ble fuglen også hørt senest den 27. juni. Glad at vi i Oppland kunne bokføre to av i alt totalt 6 funn av elvesangeren i Norge i år.

VAKTEL:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Stortjern, Tingelstad Gran	29.05.2023	Even Dehli
2	1	Eina kirke Vestre Toten	03.06.2023	Bjørn Harald Larsen
3	1	Gamle Tingelstad kirke, vest Gran	04.06.2023	Per Åge Skålerud
4	1	Vesletjern, søndre, Tingelstad Gran	04.06.2023	Per Åge Skålerud
5	1	Skjefstad, Lena Østre Toten	07.06.2023	Per Åge Skålerud
6	1	Lena travbane Østre Toten	07.06.2023	Erik Bangjord
7	1	Aurlund Nordre Land	08.06.2023	Per Åge Skålerud Erik Hegge-Jansen
8	2	Kolbjørnhusbrua, Dokka Nordre Land	12.06.2023	Willow Peo Hansen
9	1	Sørlien jorde Lillehammer	13.06.2023	Jon Grunde Roland
10	1	Gausavollene Lillehammer	15.06.2023	Jon Grunde Roland
11	1	Brurud, søndre Nordre Land	17.06.2023	Nattsangertur, lokallaget
12	1	Brurud, vestre, Dokka Nordre Land	17.06.2023	Nattsangertur, lokallaget
13	1	Aust Torpa Nordre Land	17.06.2023	Willow Peo Hansen
14	1	Molden Gran	20.06.2023	Per Åge Skålerud
15	1	Gamlevegen Vang	23.06.2023	Ivar Søndrol
16	4	Selsmyrin Sel	23.06.2023	Hans Olav Bråtå
17	1	Fyksejordet Gausdal	25.06.2023	Lars Olav Granbu
18	1	Bekkei, Einafjorden Vestre Toten	27.06.2023	Bjørn Harald Larsen
19	1	Odden, Einafjorden Østre Toten	28.06.2023	Bjørn Harald Larsen
20*	3	Skjefstad Østre Toten	28.06.2023	Tina Marie Brenden
21	2	Ruste Nord-Fron	10.07.2023	John Apeland Sigrid Øiumshaugen
22	1	Lysgårdsbakken Lillehammer	05.09.2023	Margret M. Eggen

Totalt borti 30 ind. Funn nr. 20 har en, eller to nye individer i forhold til funn nr. 5 og 6.

ÅKERRIKSE:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Sørlien jorde Lillehammer	04.06.2023	Jon Grunde Roland
2	1	Aurlund Nordre Land	09.06.2023	Ole Knut Steinset
3	1	Jørstadmovollene Lillehammer	11.06.2023	Jon Opheim
4	1	Grov, Ringebovollene Ringebo	04.06.2023	Tom Borgersen
5	1	Thomlevold Nordre Land	19.06.2023	Geir Høitomt
6	1	Etna ved Norsinni kirke Nordre Land	26.06.2023	Geir Høitomt Astri Aadnes
7	1	Ligarda Søndre Land	23.07.2023	Via Willow Peo Hansen

7 funn/individer i 2023. Hvorvidt fuglen ved Sørlien, og Jørstadmovollene dreier seg om en og samme fugl, er litt uvisst. De ble ikke hørt innenfor samme periode, derfor kan det være fuglen har flyttet seg. Vi snakker da 3-4 funn/fugler.

Fuglen ved Aurlund i Nordre Land har trolig ankommet på samme dato den ble hørt. Jeg og Erik Hegge-Jansen var på samme sted natta føre. Vi hørte da ikke åkerrikse der, men kun en vaktel. Åkerrikken ble senest hørt den 22.06.2023 der.

VANNRIKSE:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Hovstjernet Gran	01.06.2023	Ole Knut Steinset

En observasjon fra Gran ble det hele i år. Hvor lenge, eller hva som skjedde med denne vet jeg ikke. Men ingen vannrikse ble hørt der, da jeg var der i den stille stunden på natten den 5. juni.

Sluttord:

Av de artene man kan forvente å høre i fylket, var det vel kun myrriksen som ikke kom med. Som vanlig var myrsangerne og vaktlene overlegne i antall. 1 nattergal, 2 sivsangere, 4 busksangere, 2 elvesangere og hele 6 gresshoppesangere lar seg absolutt høre. Dette i et år hvor jeg føler mange av de gode områdene/biotopene fikk for lite oppmerksomhet i løpet av de lyse sommernetene. Med bedre feltinnsats, ville nok godbitene vært enda flere. Været var bortimot optimalt i mai og juni for påfyll av de mest sjeldne nattsangerene. Det er i alle fall min mening. Selv kjørte jeg over 1000 km, fordelt på 11 turer ut i natten. Man skal ha tid, og man skal ha ork.

Selv jeg foretrekker å sove på natten, og man blir sliten. Men likevel; det er verdt å ofre noen netter, fylle noen tanker med bensin/diesel. Eller EL- bil da, for de som har det. Uansett, belønningen får man når man ruller ned vinduet, eller går ut av bilen, og hører en busksanger, elvesanger, gresshoppesanger, eller noen av de andre.

Ønsket mitt er alltid at vi skal få dekket størst mulig areal. – Og ikke bare kjøre i hjulspora til de artene som allerede er bokført, for deretter reise strake veien hjem og legge seg.

Bare på Hadeland og Østre Toten kan man kjøre minst 7 netter i hver kommune, og enda ikke rekke over alt. Selv har jeg to turer til Gran og omegn, En tur til Vestre/Østre Toten, To turer innenfor Gjøvik. Restrerende turer i nærområdet i Søndre og Nordre Land. Jeg vil spesielt få takke brødrene Rødningen for å ha tatt litt tak i Valdres. De har med sin innsats satt regionen på nattsangerkartet.

På slike marginale regioner, er man ikke sikret å høre noe som helst på natten. – Man må ha tålmodighet, og trua for å tåle de nedturene dette kan medføre. Men takket være den

tålmodigheten, har Valdresingene med Rødningsbrødrene i spiss oppnådd å finne totalt; 2 elvesangere, 4 busksangere, 1 gresshoppesanger, og 2-3 myrsangere. Selv har jeg prøvd å sette Gjøvik, Søndre, og Nordre Land på nattsangerkartet, og lykkes bra med det.

Til neste år, håper jeg folket på Toten og på Hadeland forhøyer innsatsen betraktelig. Den samme oppfordringen sender jeg til de i Lillehammer, og oppover i Gudbrandsdalen. Husk; det er ikke kun langs E6 som er interessant. Tenk litt langs dalsidene – oppe i lia. Dalen er lang, men det sitter helt klart nattsangere der. Myrriksene blir og gjerne hørt der oppe i Nord- dalen.

Neste år, er et nytt år med nye muligheter. Det er det som er så spennende med å komme seg ut i forsommernettene i juni. I år hadde vi bortimot ideelle værforhold, før, og under junidagene. Noe man ikke har garanti for hvert år.

«Reis og finn deg dine egne nattsangere, i stedet for å kjør i fotspora til andre. – For det blir det ikke noe kvantitet av.» - Tips: Er du usikker på om det er myrsanger eller busksanger du hører, så spill uansett inn lyden på mobilen din. Eller om det er andre fuglelyder dere er usikre på!

Tabellene viser kun første dato for observasjonen, og hvem som er hovedobservatør.

Og til sist, kan det være noen som sitter inne med observasjoner, men som ikke har lagt disse inn under artsobservasjoner. Jeg oppfordrer derfor alle til å legge inn det dere ser og hører. Legg på et spørsmålstegn på registreringa om dere er usikre på arten. Ta gjerne kontakt med noen som du tror kan hjelpe, så fort som mulig etterpå, så kanskje noen kan rykke ut, eller hjelpe deg ut fra forklaring på lyden Usikker artsobservasjon: finner dere i en av rubrikkene til høyre når dere legger inn observasjonen. – Tror det står «usikker observasjon» eller noe sånt. NB! Prøv uansett å få et opptak av fuglesangen. – Bruk mobilen til dette. Nattsangerene tåler at man går seg innpå, men beveg deg varsomt.

Er noen interessert i å kjøre noen turer med meg, så bare ta kontakt. Men jeg har ikke tid til «røykepauser» De korte lyttetimene må brukes effektivt! Jeg prioriter korte stopp, samt noen strekninger med åpne vinduer, og lav fart.

Takk til de som bidrog! – og vi «høres» igjen til neste sommer. Det gjelder å få ut ørevoksen, og skru ørene opp på fullt volum!

«Fra læregutt til nattsangerkonge»

Av Per Åge Skålerud

En myrsanger jeg fant en tidlig morgen på Hadeland, hvor vi var på vei til Gardermoen, og året var 2020. Tidlige morgenturer er også et alternativ til nattlytting.

Oj, hvor årene renner på. Alt starter et sted sies det, og for meg startet det for over 25 år siden. Det var i slutten av 1990-årene, hvor jeg var med Bjørn Harald Larsen og hørte etter nattsangere ute i Østre Toten. Jeg var så absolutt «læregutt» den tiden. Det gikk vel stort sett i noen myrsangere og noen få vaktler. På en måte var det noe nytt og spennende. Egentlig en aktivitet for de litt sære.. – Hva er det egentlig som gjør at man fortsetter med denne spesielle aktiviteten hver eneste juni. Jeg har egentlig ikke noe svar på det. Enten liker man det, eller ikke. – Jeg må tydeligvis ha likt det, for jeg stoppet jo aldri. Ikke det at jeg liker å være oppe utover natten, men det har nok mer vært spenningen med det hele. Jeg er ikke den som liker å løpe i fotsporene til andre. Mer det at jeg liker å tråkke opp fotsporene. Det er det som er drivkraften. Det at man aldri vet hva som venter en der ute i natten, eller på dagen, om det er da man er ute og kikker/lytter etter fugler. Vaktel og myrsanger er jo de to vanligste man kan høre ute i sommernatten. Vet ikke hvor mange jeg har av dem, bare det at jeg har dem i «bøtter og spann» Spenningen og gleden er nok størst, når man kommer over noen av de andre artene. – Må ærlig innrømme det. Husker min første **busksanger**, som jeg fant på Biri. Dette var i 2004, hvor jeg var leder i BirdLife Oppland. Jeg var på et styremøte hos Jon Opheim den gang, og husker det ble nevnt at Even Dehli hadde hørt en

busksanger på Hadeland, og da sa jeg at jeg skulle finne en busksanger på vei hjem. – Jeg «lyttet» meg hjem mot Raufoss, og jammen fant jeg denne busksangeren på Biri. Et sted ingen andre ville funnet på å stoppe. – Det var stort! Ser av notatene mine at det var funn nr. 9 i fylket. Det var stort sett kun Bjørn Harald Larsen og Geir Gaarder som lyttet i juninettene før min tid. Siden den gang har busksangeren vært min ynglingsfugl ute i forsommernettene. Ser av tabellen min at det har ballet på seg til hele 15 funn, pr. i dag. Legger med tabellen under for syns skyld. Hele 3 funn i år, vitner om mange turer ute, men har også hatt litt «tur» Litt hjelper det med erfaring, og teft også. Det gjelder å skru ørene «på», og alltid være «sulten.»

BUSKSANGER :

Biri nord (funn nr. 9 i Oppland)	1 ind.	22.06.2004	Gjøvik
Snertingdalen (Lunden)	1 ind. + Roger Karlsen	17.06.2010	Gjøvik
Einafjorden (Korsen øvre)	1 ind.	19.06.2011	Vestre Toten
Fjellhaugbukta	1 ind.	16.06.2015	Østre Toten
Skreia bak Landheim	1 ind. + Linda Ulven	22.06.2016	Østre Toten
Kolbu – Sjhøll: vestre	1 ind. (kl. 00:40)	29.05.2018	Østre Toten
Hovstjern	1 ind. (kl. 00:15)	06.06.2019	Gran
Gran U – skole	1 ind. (kl. 23:15)	10.06.2019	Gran
Vardal – vest	1 ind.	03.06.2020	Gjøvik
Ligarda/Ringelia v/dødens hus	1 ind. (kl. 00:23)	18.06.2020	Søndre Land
Vardal – Mustad gård v/brua	1 ind. (kl. 23:45)	18.06.2021	Gjøvik
Husodden i Fluberg	1 ind. (kl. 00:48)	09.06.2022	Søndre Land
Kloppen trevare/Kloppenbrua	1 ind. (kl. 00:26)	07.06.2023	Østre Toten
Lena Travbane	1 ind. (kl. 01:08)	07.06.2023	Østre Toten
Lauga	1 ind. (kl. 23:20)	13.06.2023	Gjøvik

Det at denne arten ble min klare favoritt har nok noe med at ingen fugler synger likt. De har gjerne noen eksotiske strofer i sin sang. De hermer andre arter, og har sikkert lært seg et og annet i sitt vinterkvartal, som for øvrig er i India. Busksangeren har et bredt repertoar å spille på, og gjentar de samme strofene gjerne over ti ganger, før de skifter tema. Veldig fascinerende fugler å høre på i en stille juninatt. De synger mye roligere enn myrsanger, som drar på mer i trillende toner.

Når det gjelder tabellen, og fargekoder, så ser dere sikkert at hver kommune har hver sin farge. Dvs. at jeg har funnet busksanger i 4 forskjellige kommuner.

Før i tiden mente man at nattsangere fant man bare på Østre Toten. Dette var noe jeg ville prøve å motbevise, og har derfor reist mye rundt i andre kommuner også. Og jeg mener selv jeg har klart å bevise dette. Men selvsagt må jeg innrømme at Østre Toten og Gran kommune har nok de fleste og beste biotopene for nattens sangere. Spesielt når det kommer til myrsangere og vaktler.

Busksangeren, og egentlig elvesangeren er mer udefinerte i sine biotopvalg. Derfor er det viktig med mange stopp, gjerne korte stopp for å spare tid. Den beste tiden er mellom klokken 23.00 og 01.00 på natten. -Før trosten, og de andre setter i gang koret sitt. – Og jeg skal love deg at de to beste timene går fort. Man kan gjerne kjøre sakte med vinduene oppe, men man fanger ikke opp fuglelydene som er på litt avstand fra bilen. Det har litt med erfaring og, og hvor man føler det er potensiale til at det kan sitte en fugl. Personlig synes jeg det er best å kjøre alene. Det føles mest effektivt angående tiden. Fordelen med flere i bilen, og om alle «holder kjeft», er at man kan lytte mer effektivt fra vinduet på begge sider av bilen. Om man trenger «røykpause», da er ikke nattsangerlytting den foretrukne sporten å bedrive.

De fuglene som jeg regner innunder «nattsangerlytting», er; myrsanger, busksanger, gresshoppesanger, elvesanger, (stripesanger), nattergal, vaktel, åkerrikse, vannrikse og myrrikse.

Gresshoppesangeren var nok litt mer vanlig i 1970- årene. – Selv har dette vært en art jeg har slitt litt med, men de siste 3-4 årene har det løsnet litt. Totalt 7 funn har jeg av denne arten.

– Og med funn, mener jeg at jeg var hovedobservatør – «fotsporfunn» teller med andre ord ikke. To av gresshoppefunnene har jeg gjort sammen med Roger Karlsen. Husker vi fant vår første gresshoppesanger. Dette var i 2010 oppe ved Melbyveien, i høydedraget ved Biri. Vi hørte den bak en garasje, litt bortenfor. Vi hadde kjørt hele Snerthingdalen ned, og klokka var 03.00 på natta. Vi parkerte med breisiden over hele innkjøringa til huset, og mens vi står 50 meter bakenfor garasjen hører vi noen starter opp en bil inne i garasjen, og er på tur ut. Vi braser frem bak garasjen, og sier vi skal flytte bilen, mens vi prøver å forklare at vi lytter etter fugler. – Akkurat hva hun dama tenkte der og da, skulle jeg gjerne ha vist. Vi hadde da aldri kunne tenkt at noen skal ut med bilen klokka 03.00 på natta. Roger Karlsen var for øvrig en ivrig bidragsyter på sene juninetter i noen år. Men dessverre er han mer på den defensive siden den dag i dag. – Det var utrolig hvor mye «snadder vi to kunne finne totalt på noen uker. Litt kjørte vi sammen, men mest kjørte vi hver for oss. – Det blir gjerne det beste resultatet ut av det. Jeg liker gresshoppesangeren godt. Noe er nok fordi den er vanskelig å finne. Mitt neste mål, er å finne en i Søndre Land. Der er den aldri blitt hørt.

GRESSHOPPESANGER :

Biri v/Melbyvegen	1 ind.	18.06.2010	+ Roger K	Gjøvik
Fårlund; Nettum; Kapp/Lena	1 ind. (trolig hørt)	10.06.2012	tidlig morgen	Østre Toten
Nedre Skjefstad: Billit/Lena	1 ind.	28.05.2014	+ Roger K	Østre Toten
Jarenvannet: nord/vest	1 ind.	10.06.2020	kl. 00.20	Gran
Rundhaug/Sandmovg. 462	1 ind.	16.06.2022	kl. 23.40	Nordre Land
Eltgjernet	1 ind.	05.06.2023	kl. 01.30	Gran
Jevnakerveien/Nylinna, (Tranligrenda)	1 ind.	13.06.2023	kl. 01.22	Nordre Land

En annen art som også er vanskelig å finne, er **elvesangeren**. En art som hadde en «epoke» i årene 2007-2015. Kun et funn i Sør-Fron og et i Vestre Slidre etter den tid. Før jeg fant en elvesanger her i Søndre Land i år. For første gang skulle det arrangeres nattsangertur her i Land. Jeg kjørte noen turer før den tid, for å ha en viss oversikt om det var noe å «bjuda på» til folket. Det lå lenge veldig dårlig an, men så kjørte jeg en gammel rute om igjen. På den turen fant jeg både elvesanger og en gresshoppesanger. Det ble derfor en vellykket tur for deltakerne noen dager siden. I tillegg fikk vi høre vaktel og åkerrikse. Det ble også hørt en Elvesanger i Vestre Slidre i år.

ELVESANGER :

Krabysanden	1 ind.	22.06.2011	+ Jon Opheim	Østre Toten
Håjen – Lena	1 ind.	25.05.2013	+ Roger- Trond Iver og Anne Lise S.	Østre Toten
Brandbu v/Korsen	1 ind.	21.06.2013		Gran
Vestsidveien 123	1 ind.	13.06.2023	Kl. 00.50	Søndre Land

Naturgalen er en annen av de sjeldne nattens sangere. Det å plutselig høre en nattergal, når man slår opp bildøra, er stort. Den kan høres på lang avstand. Gjerne en god kilometer, deretter blir det da å peile seg inn.

NATTERGAL :

V/Kloppen Trevare på Kraby	1 ind.	06.06.2000	(ved Lenaelva)	Østre Toten
Tingelstad kirke	1 ind.	08.07.2002		Gran
Damstokken bru/Krabysanden	1 ind.	28.05.2015	+ Trond I. og Anne L. S.	Østre Toten
Shjøll gård i Kolbu	1 ind.	24.05.2018		Østre Toten
Hovstjern	1 ind.	05.06.2019		Gran
Vardal – vest	1 ind.	03.06.2020		Gjøvik

Husker «min» første nattergal. Den hørte jeg på 1.5 km avstand, før jeg fikk peilet meg ned til Kloppen Trevare. Året før hørte jeg den i Vestbygda, etter et tips fra en arbeidskollega. Den siste nattergalen var en overraskelse. Den fikk jeg høre langt oppi Vardal på ca. 500 moh. Et sted hvor jeg ikke hadde forventet den. Men sånn er det gjerne med nattsangerene. Man blir like glad og overrasket, samme hvor de sitter og synger sine strofer. Men selvsagt gleder det mest å få dem nærmest mulig der hvor jeg bor. Og funn i Land og Gjøvik gleder mer en Østre Toten funn, om dere forstår.

Sivsangeren er en annen krabat som man kan høre ute i tussmørket. Den er det heller ikke alt for mange funn av.

Den har jeg hatt gleden av å finne 5 ganger. Et funn i Vestre Toten, og de andre stammer fra Gran kommune, Alltid et hyggelig bekjentskap. Det tok meg mange år å finne den, og mitt første funn ble bokført først i 2014.

SIVSANGER :

Helsettjernet	1 ind.	28.05.2014		Vestre Toten
Elgtjernet/Tingelstad	1 ind.	02.06.2015		Gran
Grunningen/Tinglestad	1 ind.	27.05.2016		Gran
Kruka, utenfor Røykenvika	1 ind.	09.06.2020	kl. 23.50	Gran
Jarenvannet	1 ind.	10.06.2020	kl. 00.40	Gran
Grunningen; Tingelstad	1 ind.	30.05.2021		Gran

Når det gjelder rikse-fuglene, er **myrriksa** den vanskeligste å finne. Den har jeg kun bokført en eneste gang. Dette var på Lauga i Snertingdalen. Året var: 2000, og jeg fikk både se og høre den. Den kom faktisk på lyd-avspilling og satte seg på en god meter's avstand fra meg. Der satt den noen magiske sekunder før den fløy tilbake til Ringsjødeltaet. En time før hadde jeg truffet på **vannrikse**. Den kom ruslende i blåbærlyngen på 4 meters hold. Det ble med andre ord en stor Snertingdalstur for meg. - En magisk natt jeg ikke glemmer. Vannrikse har jeg siden den gang truffet på ni ganger.

Når det gjelder **åkerrikse**, er den man treffer på år om annet. Noen år hører man flere individer. Andre år finner man den ikke. De karakteristiske crex, crex ute i åkeren, er ikke å ta feil av.

Jeg nevnte innledningsvis at myrsanger og vaktler er de man hører mest. – Har nok godt over 100 funn av hver. Trolig en overvekt av myrsangerne – Den arten det hele startet med, for noe over 25 år siden. – Der hvor jeg startet som en lærling sammen med Bjørn Harald Larsen. Mange netter har blitt «ofret» siden den gang, og mange liter har forsvunnet ut av bensintanken. I år ble det 11 turer ut. Noen korte, andre til ut mot morgenen. Men det til tross, turene har gitt meg mange fine minner der ute i sommernatta. Noen få ganger hører man ikke de artene man er ute etter, men man ser alltid noen dyr. Eller ser, eller hører en ugle. Jeg tror jeg har inspirert noen til å ta seg noen turer ut. Vi har fått inn flere funn fra Valdres av både busksanger, elvesanger og gresshoppesanger. Men alt i alt, er det fortsatt en aktivitet de færreste beveger seg ut i. – Og det er litt dumt, for det sitter alltid noen godbiter der ute som aldri blir registrert. Rune og Olav Rødningen har begynt å ta litt tak i Valdres-regionen, og det er bra! Jeg kan forstå folk går lei, om de bor i marginale områder hvor det er mye luft mellom fuglene. Likevel gjelder det å ikke gi opp. Jeg skulle også ønske folk i Østre Toten og på Hadeland kunne tatt seg noen turer ut. – Jeg velger og ikke bruke ordet «ofre noen netter», for man ofrer ikke, man belønnes!

Egentlig er jeg ganske ensom her i Innlandet, når det gjelder å belønnes de stille nattetimer. Derfor kan jeg enn så lenge kalle meg «nattsangerkongen av Innlandet» For Hedmarkingene har også en jobb å gjøre.

E6 og Lågendeltaet naturreservat – det kunne gått så mye verre!

Jon Opheim

Planene for ny E6 forbi Lillehammer har skapt engasjement langt utover eget distrikt, og på mange måter blitt en merkesak i deler av miljøbevegelsen. Stridens kjerne har vært hensynet til Lågendeltaet naturreservat – et ca. 8600 dekar stort verneområde som strekker seg fra nordenden av Mjøsa til Øyer grense, i en lengde på ca. 12 km. Diskusjonen og protestene har enda ikke lagt seg, selv om trasevalget innenfor naturreservatet er avklart av Regjeringen. I løpet av ett års tid har antall innlegg bare i lokalavisa GD kommet opp i ca. 150. Jeg har tatt meg tid til en liten gjennomgang, og gjort meg noen refleksjoner. Dette lar seg likevel ikke gjøre uten å forholde seg til litt historikk og noen faktaopplysninger om deltaet.

Grunnlaget for vern og verneformål

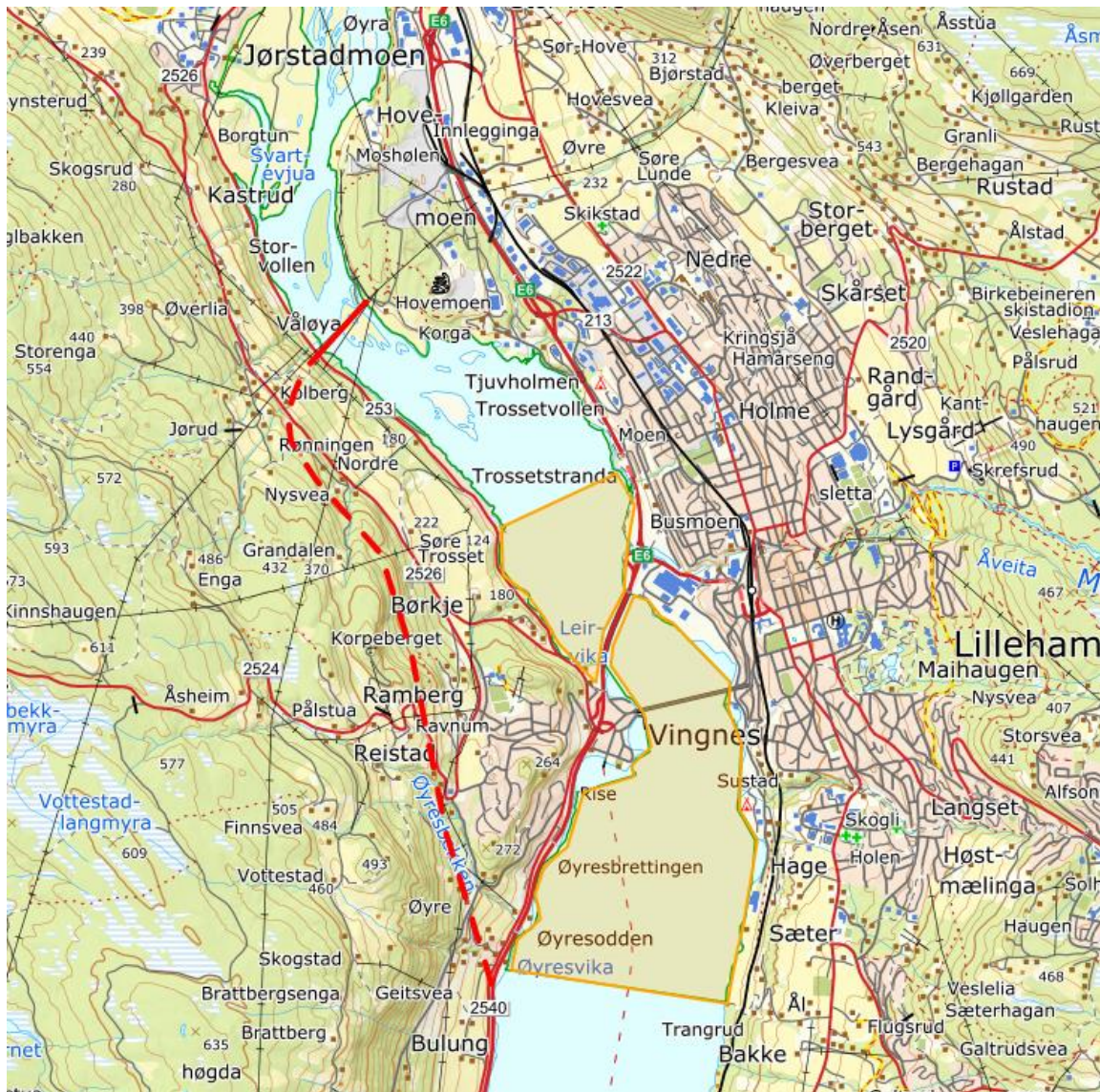
Medlemmer i BirdLife Norge avdeling Oppland har helt siden 1970 drevet med systematiske registreringer av fuglelivet i Lågendeltaet, bl.a. med sonevise opptellinger av trekkfugl gjennom alle disse årene. Vårt arbeid er godt dokumentert gjennom flere rapporter. Den første kom som en 77 siders trykksak allerede i 1974, med både bilder, tabeller og kart. Dette ga mye av grunnlaget for at Lågendeltaet fikk et midlertidig vern i 1984, og status som naturreservat i 1990. Her vises bl.a. til rapporten «Utkast til verneplan for våtmarksområde i Oppland fylke», utarbeidet av Fylkesmannen i Oppland i 1982. Hensynet til det rike fuglelivet i Lågendeltaet går tydelig fram av følgende formålsparagraf i verneforskriften: «Formålet med fredningen er å bevare et viktig og spesielt våtmarksområde i sin naturlige tilstand med vegetasjon og dyreliv, og å verne om et spesielt rikt og interessant fugleliv, særlig av hensyn til trekkende, hekkende og overvintrende vannfugl.»

I dag teller fuglelista for Lågendeltaet 230 arter. Hele 71 av disse befinner seg på den norske rødlista.

Kjerneområdet for fugl ligger inntil E6

Dessverre er det slik at dagens E6 går tvers gjennom den delen av Lågendeltaet naturreservat som har aller størst betydning for trekkfugl vår og høst. Våre tellinger viser at 80 - 90 % av fugleflokkene på våren oppholder seg på og rundt de næringsrike mudderbankområdene sør i deltaet, dvs. i det trafikkbelastede området inntil E6 på begge sider av dagens bruforbindelse. Det er i dette området at det - av hensyn til rastende vannfugler - er innført ferdselsforbud til vanns i perioden 15.04. - 14.05. E6 med sine ca. 18 000 biler i døgnet går med andre ord tvers gjennom selve matfatet for trekkfugl. Dette er fugleflokker som på kort tid skal erstatte sitt energitap for å kunne fortsette trekket videre mot sine hekkeområder. På rasteplassene trenger fuglene mat, ro og hvile. I Lågendeltaet har de nok mat, men ikke det andre.

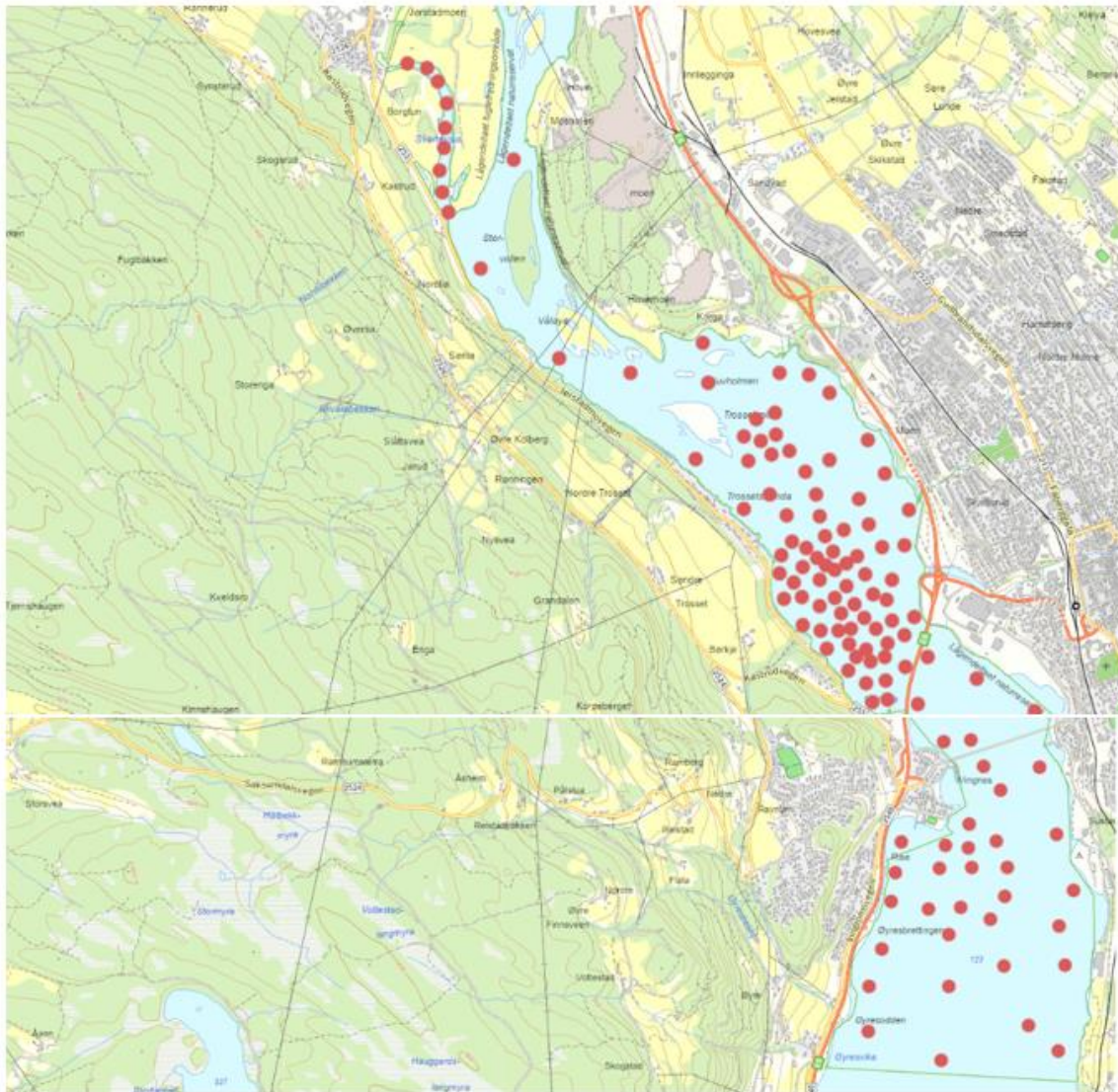
I 1970/80-årene hadde Oppland Naturvern og Norsk Ornitologisk Forening avd. Oppland en felles kamp mot dette trasevalget, men vi tapte. Bruforbindelsen sto ferdig i 1984. Vi etterlyste den gangen et vestsidealalternativ forbi Lågendeltaets kjerneområde for fugl. Regjeringens endelige beslutning i februar 2023 har innfridd dette. Den ca. 4 km lange tunnelen fra Øyresvika i sør til Våløya i nord går i sin helhet utenom "nøkkelområdet" for fugl i Lågendeltaet, se kart.

Ny E6 forbi Lillehammer. Rød stiplet linje viser 4 km lang tunnel fra Øyresvika til Våløya. Hel rød strek angir ny bru over Våløya, mens gulmerket areal viser området med ferdselsforbud på våren. Dette ligger på begge sider av dagens bruforbindelse, med E6 gående i strandsonen.

Våløya - lite fugl og store menneskelige inngrep

Området rundt Våløya - der ny E6 bru er vedtatt - har også inngått i våre vannfugltellinger i over 50 år. Denne øya hadde fram til 1970-årene en fin og verneverdig flommarksvegetasjon, men i forkant av vernet ble denne på kort tid oppdyrket. Samtidig ble elvekanalen på innsiden av øya delvis gjenfylt med en ny driftsveg. I dag er området i tillegg belastet med tre store kraftlinjer, med til sammen 15 ledninger i ulik høyde. På grunn av disse tiltakene, og at Lågen går i relativt sterk strøm forbi øya, er det ikke grunnlag for noe rikt fugleliv. Elvebunnen er næringsfattig med mye rullestein. Våre registreringer viser at bare 1 - 3 % av trekkfuglene stopper opp i dette området. Med lite gjenværende trær og buskvegetasjon er bestanden av hekkefugl også svært liten og artsfattig. De opprinnelige vernekvallitetene er så og si borte som følge av menneskelig virksomhet.

Vannfuglenes rasteplasser i Lågendeltaet. Kartet viser en middels stor trekkdag i perioden 20. april - 10. mai med ca. 1300 rastende vannfugl. En prikk på kartet representerer 10 individer. Som kartet viser går dagens E6 tvers gjennom de viktigste rasteområdene for trekkfugl på våren, hvor det er et ferdselsforbud til vanns i perioden 15. april - 14. mai. Vedtatt bru over Våløya, ca. 2,8 km lenger nord, går gjennom en del av deltaet med få rastende fugl (bare et dagsgjennomsnitt på 10 - 15 ind. i april - mai).

Prinsipp kontra fuglevern

Diskusjonen om E6 forbi Lillehammer har i all hovedsak dreid seg om å enten beholde/forbedre E6 der den nå ligger, eller ny bru over Våløya. Både vi i BirdLife og representanter fra Statsforvalteren har i løpet av planprosessen etterspurt andre alternativer, men disse har strandet mot andre samfunnsmessige hensyn. Et vestsidealternativ med kryssing av Lågen nord for Fåberg tettsted viste seg bl.a. ganske umulig i forhold til kryssing av Jørstadmoen militærleir. Tunnel under Våløya – istedenfor bru – ble sett på som kostbart men mulig, men som senere viste seg å kunne sette hele Lillehammers drikkevannskilde i fare.

Et stykke ut i planfasen ble det tatt initiativ til opprettelse av foreningen «Lågendeltaets venner». Denne ble stiftet 28.03.2020 med formål å sikre vern av Lågendeltaet og å stoppe planlagt bru over Lågendeltaet fra Traaseth til Hovemoen. Videre å jobbe for at dispensasjon ikke blir gitt. Med sin formålsparagraf bidro Lågendeltaets venner i stor grad til en

innsnevring av debatten. Av de to alternativene landet de – av prinsipielle grunner – bare på ett alternativ: Å la E6 gå der den går i dag – med eller uten forbedringer.

Dagens E6 går tvers gjennom vannfuglenes kjerneområde under vårtrekket. Her er en flokk på over 100 toppender på næringsøk kloss inntil brua.

Å beholde dagens E6 trase – ikke mulig uten store inngrep i reservatet

BirdLife Oppland ser selvsagt også de prinsipielle sidene i en sak som dette, men et nasjonalt verneområde kan ikke bare forvaltes ut fra et enkeltstående prinsipp. Det er også et ufravikelig prinsipp at verneverdiene i reservatet ikke skal forringes, og her må det ligge en kunnskapsbasert forvaltning i bunn. Fra vår side har vi aldri vært i tvil om at en ca. 500 m lang kryssing over Våløya er den løsningen som gjør minst skade både på fuglelivet og naturmiljøet for øvrig.

For å forvise oss om realitetene i denne saken har foreningen vært i møter og kontakt med både veginstanser og vegplanleggere. I korte trekk vet vi at dagens 550 m lange E6 bru forbi Strandtorget ikke holder framtidens krav for en europaveg, verken i styrke eller når det gjelder trafiksikkerhet. Med en gjennomsnittlig døgntrafikk på ca. 18 000 biler (som bare ser ut til å øke med årene) er den på langt nær evigvarende: Etter ei levetid på snaut 40 år bærer den allerede i dag preg av slitasje, slik det også er tilfelle med den ett år yngre Mjøsbrua mellom Biri og Moelv som snart skal skiftes ut. Fra ulike hold har det kommet forslag om «mindre» utbedringer av dagens bru gjennom Lågendeltaet. Virkeligheten er en ganske annen. Bruas tilstand er slik at ikke en gang midtdeler kan anlegges. Videre har vi fått vite at dagens Mosoddtunnel ikke på noen måte holder framtidens krav. Det samme gjelder de krappe og svært flomutsatte akselerasjonsfeltene mot E6 inn og ut fra Mesnadalsarmen/Strandtorget. Med høstens flom friskt i minne (med en måneds avstenging) kreves betydelig nivåheving og en langt større kurvatur, dvs. store arealbeslag utover i fuglenes sentrale rasteområder.

Ikke noen av de her nevnte arbeidene, eller andre mindre tiltak, kan gjennomføres uten å stenge av trafikken. Lillehammer har pr. i dag ingen annen omkjøringsveg enn gjennom Jørstadmoen – med kryssing av en militærleir og passering av Jørstadmoen barneskole med fartsdumper og 40 km fartssone. Denne løsningen utelukkes. Dermed har vi blitt forespeilet midlertidige veger – både i strandsonen forbi Mosodden og gjennom mudderbankene nord for eksisterende bru. For å kunne tåle en trafikk på 18 000 biler er dette inngrep av en helt annen størrelsesorden enn de fleste vil forestille seg, og helt uforenlige med verneformålet. Disse åpenbare truslene mot verneverdiene i Lågendeltaet har vist seg bortimot umulig å få fram fram i vegdiskusjonen. Å se bort fra dette blir etter min mening en klar ansvarsfraskrivelse i forhold til deltaets framtid.

Feilinformering, mistillit og «useriøs lek med tall».

I debatten har vi på mange måter opplevd at hensynet til fuglelivet i naturreservatet har blitt tilsidesatt, og at det har kommet ytringer som ligger langt utenfor realitetene i saken. I tillegg har det kommet en rekke påstander som røpet feilinformasjon og manglende grunnkunnskap om Lågendeltaets betydning for fugl – både om hvordan fuglene «bruker» deltaet til ulike tider på året, og hvilke deler av deltaet som er å definere som «nøkkelområder».

Jeg forsto tidlig at det ble mobilisert krefter for å så tvil om foreningens fugleregistreringer. Det var viktig å få svekket våre argumenter. Betydningen av mudderbankene rundt E6 brua som rasteplass for vannfugl skulle nedgraderes, mens Våløya måtte oppgraderes. Bl.a. kom et par avisinnlegg om at vår oppdaterte fuglerapport ikke stemte når vi hevdet at 80 - 90% av deltaets vannfugler holdt seg i områdene rundt dagens E-6 bru i trekktida, mot bare 1 - 3 % ved Våløya. Til tross for at vi hadde presisert at dette gjaldt antall vannfugl (altså mengden med fugl) ble dette «vridd» over til antall arter (som selvsagt ga noen andre prosent-tall).

En tydeligere synliggjøring av dette kom i forbindelse med Naturvernforbundet sitt årsmøte på Hamar 22. - 24.04.2022. Her ble det avsatt en dag til befaringsdag i Lågendeltaet for å informere om E6 planene. Jeg ble invitert til å delta, men fordi dette kolliderte med BirdLife sitt årsmøte i Fevik var jeg forhindret. Jeg ga en generell informasjon pr. tlf. og tilbød meg å gi en fyldigere orientering til styret i forkant av befaringsdagen. Befaringen skulle begrense seg til kun å besøke området med planlagt bru over Våløya (møtested og utgangspunkt var Hovemoen gard). Jeg poengterte at de også måtte ha en stopp ved dagens E6 med utkikk over mudderbankene, hvor det på dette tidspunktet lå over 1000 rastende vannfugl. Dette ble avvist av hensyn til tid og parkeringsmulighet for buss. Jeg stusset over dette siden den beste utkikksplassen har plass til både 2 og 3 busser. Hvorfor var det ikke interesse av å se den delen av deltaet hvor Naturvernforbundet faktisk ønsket å ha den framtidige europavegen gående? Jeg fikk ingen invitasjon til å informere nærmere. Foreningen stilte likevel med flere lokale fuglefolk på befaringsdagen, som kan bekrefte at det kun var området rundt østre del av Våløya som ble besøkt. I referatet til Naturvernforbundet leser jeg at «*vi fikk vist fram verneverdiene i Lågendeltaet*».

Senere kom det et par avisinnlegg fra sentrale medarbeidere knyttet til samme organisasjon med sterk kritikk til avisa GD om ubalansert framstilling av vegsaken, med sterk anmodning om at avisa nå både måtte sjekke og oppgi sine kilder (ingen tvil om vi var blant disse).

Det toppet seg når en forsker i overskriften til sitt innlegg benevner våre registreringer som «*useriøs lek med tall om verneverdier i Lågendeltaet*». Vi har hele tiden vært presise med å fortelle at våre tall er basert på sonevise tellinger av vannfugl på vårtrekk, men dette falt tydeligvis ikke i god jord - siden vi ble vurdert som udugelige til å tolke eget tallmateriale.

Samme forsker har for øvrig i samme avisinnlegg (27.01.2023) beskrevet Våløya (med aktiv jordbruksdrift og tre kryssende kraftlinjer) som «en relativt uberørt del av deltaet»!

I en periode var det mange som lot seg rive med i debatten uten å sjekke faktiske forhold. Blant annet var det høytstående biologer som ikke kunne fatte at det kunne legges en veg over Våløya, der det ikke en gang var tillatte med kanopadling. Her har det aldri vært et slik forbud, og hvis det ble siktet til forbudssonen i vårperioden så ligger denne grensen ca. 1,5 km lenger sør. En annen fikk med seg mange tilhengere ved å fortelle morsomheten om at vi fuglekikkere nå kunne sitte i fugletårnet å registrere bilnummer i stedet for fugl. Med den nye vegen i 4 km tunnel på motsatt side av deltaet er ikke vårt «tunnelsyn» godt nok til å greie noe slik!

Sant å si har jeg mange ganger undret meg over at jeg i løpet av mine ca. 2500 opptellingsdager i deltaet de siste 54 årene (om lag 7000 timer) aldri har møtt på noen av disse personene - med sine korrigerende kunnskaper. På den positive siden vil jeg benytte anledningen til å takke for all god støtte gjennom en lang og slitsom planprosess, samt et enestående samarbeid med velforeninger og sameier på strekningen Øyresvika - Sannom og ferskvannsbilolog Morten Kraabøl.

Den store helheten

Noen har etterlyst den store helheten i deltaet, og at denne blir borte ved en ny bru over Våløya. Ja, jeg skulle gjerne sett deltaet uten flere bruer, og har fortsatt et håp om at dagens E6 bru blir revet når den nye brua over Våløya står ferdig. Dette er BirdLife sin klare holdning, noe vi også har gitt et tydelig innspill på gjennom de høringer som har vært. Jeg håper at dette vil få bred støtte etter hvert. Dessverre kom ikke forslaget med på lista over «miljøforbedrende» tiltak som fulgte med Regjeringens vedtak, men foreningen er innstilt på at dette skal det arbeides videre med.

Den store helheten er likevel så mye mer. I trekksammenheng ligger Lågendeltaet i det vi ofte kaller den «indre trekkruta» for fugl. Fugleflokker som om våren kommer fra sine vinteroppholdssteder i sør skal langt, helt nord til arktiske strøk (f.eks. kortnebbgås). Andre bruker lavlandet som "venteplass" før de skal inn i fjellområdene for å hekke. Fellesnevneren for disse er at de må finne områder med god tilgang på mat, ro og hvile. Lågendeltaet ligger sentralt plassert i denne trekkruta, og er en viktig brikke i det hele.

I et avisinnlegg ble det fra forskerhold også nevnt at foreningens fugletellinger i Lågendeltaet ikke var særlig relevante for veggaksen. Er det noe som er relevant i denne saken så er det dokumentasjon på fuglenes bruk av området, der vi får pekt på hvilke områder i deltaet som er helt umistelige i et større naturforvaltnings-perspektiv.

Det endte bra

Inntil videre får vi glede oss over at kjerneområdet for trekkfugl i Lågendeltaet ble spart for nye inngrep. Det kunne gått riktig galt. Noen har kanskje hørt ordtaket: «*Mannen han døde men feberer forlot*». I Lågendeltaet kunne det fort blitt: *Vi tapte fuglelivet, men beholdt prinsippet.*

Referat fra styremøte i Hunndalen, 29.08.2023.

Til stede: Jon Opheim, Ragnar Ødegård, Margaret Eggen, Julia Helgesen, Geir Høitomt og Rolf Jørn Karlsen.

Meldt forfall: Anne Gri Henriksen, Tina Maria Brenden og Bjørn Harald Larsen.

Saksliste:

54/23 Referatsaker.

- *Tilbakemelding fra Brønnøysundregistrene. Samordnet registreringsmelding for BirdLife Norge avdeling Oppland er godkjent.*

Ble påpekt at det er viktig at alle lokallagene sørger at det ligger oppdatert informasjon om lokallagene i Brønnøysundregistrene. Lokallaget i Nord-Gudbrandsdal er fortsatt registrert med det gamle "NOF-navnet".

- *Referat fra styremøte i Forum for natur og friluftsliv Innlandet (FNF) 14.06.*

Ingenting spesielt å fremheve fra referatet.

- *Fokstumyra. Jubileum – 100 år med vern i Norge. Storstilt markering, der vi både bidro med foredrag (Geir) og med guiding (to puljer) på stien ut mot tårnet (40 - 50 deltakere).*

Jon Opheim, Geir Høitomt, John Apeland og Thor Østbye deltok. God markedsføring av vårt fylkeslag både overfor de kongelige, øvrige deltakere og gjennom god pressedekning.

- *«Sommerhilsen». For første gang sendte vi i år ut en sommerhilsen til alle medlemmene. Vi har fått flere gode tilbakemeldinger. Noe vi bør gjøre til en tradisjon?*

Styret er enig om å bruke Hypersys mer regelmessig og aktivt i kommunikasjon med medlemmene. Flere problemstillinger ble reist i diskusjonen. Skal aktuelle nyheter/saker fra lokallagene tas inn som en del av informasjonen vi gir gjennom Hypersys. Holder det at leder og sekretær tar ansvaret for denne oppgaven eller skal vi fortsette som sist gang med at hele i styret involveres med utformingen av brevet.

Mer aktiv bruk av Hypersys som Hypersys behandles som egen sak på neste styremøte.

- *Dialogforum skogbruk. Møte hos Statsforvalteren 14.08.*

Geir Høitomt er vår representant i forumet med Rolf Jørn Karlsen som vararepresentant. Geir orienterte fra møtet.

- *Frivillig vern av skog.*

Underretning om vernevedtak fra Statsforvalteren i Innlandet. Dette gjelder følgende områder i vårt distrikt: Utvidelse av Vassfaret NR, hvorav deler i Sør-Aurdal, Korpeklyvet NR i Sør-Aurdal, Breie NR i Etnedal, utvidelse av Turrtind NR i Nordre Land, Åsli NR i Nordre Land, Ånes NR i Søndre Land, Høkleberget NR i Gran, utvidelse av Eriksrud NR i Gjøvik, Årneslia NR i Ringebu og Kjøremslia i Nord-Fron.

Geir og Jon orienterte om betydningen av dette.

Vedtak: Referatsakene tas til orientering.

55/23 Innkommen post.

- E-post fra FloraFauna vedr. undervisningssett med tema biologisk mangfold. I forbindelse med en søknad til sparebankstiftelsen om midler til å lage og dele ut 50 undervisningsopplegg til skoler fra videregående og ned til barnehager, søkes samarbeid med en eller flere organisasjoner. Det ønskes bl.a. hjelp til å dele ut disse undervisningssettene. Vi har ikke svart.
- Detaljreguleringsplan for Tetentunet, Østre Toten. Høring av planforslag med frist 16.06. Vi har ikke uttalt oss.
- Orientering om fastsatt planprogram/detaljregulering for Skumsjøen hyttegrend, Gjøvik.

De fire sakene det ble orientert om førte til en diskusjon om hvilke saker fylkesstyret skal behandle og hva som skal videresendes berørte lokallag til behandling.

Vedtak: Lokale saker som høringer på plansaker eller andre saker som primært har lokal betydning som mottas på fylkesforeningens e-post, videresendes til berørt lokallag for behandling. Slike saker skal ikke behandles av fylkeslaget hvis ikke lokallaget selv ber om det.

56/23 Ulovlig hogst av hønsehaukreir i Østre Toten og Gjøvik kommuner.

Begge hogstene ble utført vinteren 2022/23. Vi har med henvisning til paragrafer i skogloven og naturmangfoldloven anmeldt Glommen Mjøsen Skog og to grunneiere. Saken har fått store oppslag både i NRK og i Oppland Arbeiderblad, og informasjon er også å finne på foreningens nettsider.

Jon og Rolf Jørn orienterte om status. Miljøkriminalitet er av Regjeringen et prioritert etterforskningsområde. Tilbakemelding fra politiet er at denne saken blir etterforsket, har prioritet og at Økokrim er koplet på etterforskningen.

Vedtak: Styret holdes løpende orientert om den videre oppfølgingen av saken.

57/23 Utbyggingsplaner Bygdin, Vang kommune.

Saken er lagt ut på ny høring med frist 31.08. Valdres lokallag har foreslått felles uttalelse med fylkesavdelingen. Rune Rødningen har laget et forslag.

Vedtak: En lokal sak som også er av fylkeskommunal og nasjonal interesse. Styret slutter seg til forslag til felles uttalelse.

58/23 Områderegeringsplan for Stensjordet, Gjøvik.

Kommunestyret fastsatte 15.06. planprogrammet for områderegering av et 1981 dekar stort areal. Dette skal bli en ny bydel i Gjøvik med 1400 nye boliger. Med henvisning til bl.a. vår uttalelse i april måned om å ta ut et område i nord av hensyn til hekkeområde for en rødlisteart, ble det gjort vedtak om å avsette *tilstrekkelige hensynssoner* i dette området. Dette er nok likevel ikke nok og saken må følges opp når forslag til reguleringsplan blir lagt ut til offentlig ettersyn rundt årsskiftet.

Vedtak: En lokal sak som både er prinsipiell og av betydning for rødlistarter. Saken følges av BirdLife Norge Gjøvik, Land og Toten lokallag i samarbeid med lokallaget av Naturvernforbundet. Styret holdes orientert om den videre oppfølging av saken.

59/23 Lågendeltaet, Lillehammer.

Det har vært relativt rolig om denne saken de siste par månedene, og anleggsarbeid har foreløpig ikke startet opp. I løpet av høsten planlegges store aksjoner fra bl.a. Extinction Rebellion og Natur og Ungdom med over 100 deltakere. Vi bør være forberedt på medie-henvendelser. Ellers har Jon gjort en gjennomgang av denne konfliktfylte saken og laget en artikkel til bl.a. Hujon.

Vedtak: Orientering ble tatt til etterretning. Styret holdes orientert om den videre utviklingen av saken.

60/23 Mulig utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark.

Som eneste kommune har Vågå stilt seg positive til å få nærmere utredet noen aktuelle arealer inntil nåværende nasjonalparkgrense. I denne kartleggingen inngår en nærmere dokumentasjon av fuglelivet, med spesiell vektlegging på Leirungsdalen og Hindflyin. Vi har i brev til Statsforvalteren i Innlandet (21.06.) også satt fram ønske om å innlemme et tilleggsareal nord for Veo, dvs. en forlengelse av Hindflyin mot nord. Den sentrale delen av dette området er et fjellplatå i tilknytning til Rindtjønnin med mange rødlistede høyfjellsarter. Vi har ikke fått tilbakemelding på vår henvendelse.

Vedtak: Saken tas til orientering.

61/23 Områderegering Vågåmo.

Varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram. Frist for merknader 08.09. Aktuelt å ta kontakt med lokallaget til Naturvernforbundet angående felles uttalelse.

Vedtak: Jon kontakter Naturvernforbundet for Ottadalen og Sel.

- 62/23 Områderegeringsplan for Kapp Melkefabrikk, Østre Toten.**
Høring av nytt planforslag. Frist 04.09.
Vedtak: Saken oversendes lokallaget for Gjøvik, Land og Toten for behandling.
- 63/23 Opprydding av rundballer.**
Opprydding av rundballer og annet etter flommen, som av en eller annen grunn ikke er utført i verneområdet, eksempelvis Svennesvollene, Lågendeltaet og Fåvang NR. Sikkert også flere. Vi har gjort en kort henvendelse til Statsforvalteren om at det haster med opprydding. Dette er en sak vi må følge opp.
Vedtak: Tas til orientering. Styret orienteres om eventuell videre oppfølging fra Statsforvalteren.
- 64/23 Henvendelse fra ringmerkere utenfor fylket.**
Henvendelse fra en gruppe ringmerkere som over flere år har drevet med ringmerking av fiskeørn i Østfold og Akershus. De ønsker å få frigjort opplysninger om fiskeørnreir i Oppland, spesielt i Valdresregionen, for å kunne starte opp ringmerkingsarbeid her. Vi har videresendt henvendelsen til Statsforvalteren i Innlandet, som har svart at «lista» ligger nokså høyt i forhold til å frigi sensitive data til privatpersoner. Statsforvalteren er styrt av *Retningslinjene for bruk av sensitive artsdata*, som siteres.
Vedtak: Styret tar Statsforvalterens avslag til orientering.
- 65/23 E-post fra journalist.**
BirdLife sentralt har oversendt e-post fra en journalist som ønsker å undersøke miljøet rundt ulovlig aktivitet knyttet til predatorer (jakt, forgiftning etc.). Dette dreier seg om å ta knekken på rovvilt for å få flest mulig ryper i terrenget. Journalisten, som tidligere har jobbet med fasan og ulovlig oppdrett/utsetting, har satt fokuset på et område i Gudbrandsdalen, og ønsker kontakt med fuglefolk som kjenner dette området godt. Vi har hatt kontakt med Martin Eggen i BirdLife om dette, og har foreløpig ikke svart.
Vedtak: Jon tar kontakt med journalisten for å avklare om dette er en sak fylkesforeningen eller berørt lokallag skal engasjere seg i.
- 66/23 Teleskop-prosjektet, Dokkadeltaet Våtmarkssenter.**
Plassering er avklart. Planer for avduking mm.
Vedtak: Saken behandles på neste styremøte.
- 67/23 Foreningens e-postadresse.**
Foreningens e-post adressen er fortsatt nof.oppland@gmail.com. Dessverre har ikke alle i nåværende styre blitt informert om passordet til denne. De fleste henvendelser til foreningen kommer hit. All saker som krever oppfølging blir tatt inn på sakslista i styremøtene, mens kurante spørsmål i stor grad har blitt besvart av Jon og Ragnar.
Vedtak: Vår nye E-postadresse tas i bruk så raskt som praktisk mulig. Som en overgang opprettholdes den gamle adressen ved at all post som sendes denne automatisk videresendes den nye adressen. Viktig at den nye e-postadressen blir lagt inn i neste nr. av Hujon.
- 68/23 Rapport fra kasserer.**
Julia omdelte til styret kontoutskrift og redegjorde for status.
Vedtak: Redegjørelsen om økonomistatus tas til orientering.
- 69/23 Nytt styremøte**
Vedtak: Nytt styremøte avholdes kl. 18.00, 7. november 2023, på Dokkadeltaet Våtmarkssenter, Odnes.
- 70/23 Fellesmøte med lokallagene**
Vedtak: Fellesmøte med lokallagene avholdes 5. desember kl. 18.30 på Våtmarkssenteret, Odnes. Dagsorden og planlegging av fellesmøtet tas på styremøte 7. november.

SISTE NYTT

Av Jon Opheim

01.04. – 31.08.2023

Vi har også denne gangen mye å by på fra vår- og sommermånedene med mange sjeldne funn fra alle kanter av fylket (tidligere Oppland). Denne gangen var nok ei gulkinning i Lågendeltaet i april mest oppsiktsvekkende. Et slik førstefunn trakk naturlig nok til seg mange besøkende. En annen godbit var

storken ved Raufoss. Ellers er det grunn til å merke seg observasjoner av både rødglente og svartglente, der bl.a. 2 ind. av sistnevnte art oppholdt seg i lengre tid i Sør-Fron kommune. Av andre sjeldenheter kan vi trekke fram besøk av amerikakrikkand, egretthegre, steppehauk, dvergmåke, lappugle, elvesanger, nattergal, ærfugl og svartrødstjert. For de sjeldneste av disse er «oppdager» navngitt (*).

Knoppsvane

Hekkefunn:

Lom: Opptil 10 ind. i Årsjø naturreservat på våren, hvor 3 par ble registrert hekkende (rugende ind. 10.05. - 07.06.). Parene hadde med seg hhv. 3, 4 og 5 unger 22.06., men bare 1 par ble sett med unger 21.07, **Sør-Fron:** 1 par i gang med reirbygging Harpefosdammen 11.04., med rugende ind. i perioden 18.04. - 26.05. Senere ble 3 ad. sett uten unger 19.07. I Rykhusumpene, hvor 2 par ble sett 11.04., ruget 1 ind. 06.05. - 15.05. Senere ble 1 - 2 par sett uten unger i perioden 18.05. - 19.07., **Lillehammer:** 1 hekkende par Hunderfosdammen med rugende ind. 12.05. - 15.05. Dette paret ble sett uten unger 25.06. og 29.07., **Vestre Toten:** 1 hekkende par (rugende ind.) ved Eina stasjon 05.05., 1 hekkende par (rugende ind.) Blilisanden på Einavatnet 31.05., **Østre Toten:** 1 hekkende par (rugende ind.) Totenvika 12.05., men paret ble sett uten unger 26.07., **Gran:** 1 par i gang med reirbygging på Jarenvannet 19.05., hvor 4 ad. ble sett uten unger 05.07., 1 hekkende par (rugende ind.) Elgtjern, Tingelstad, 29.05. Paret hadde med seg 1 unge 05.07. På Grunningen hekket 1 par (rugende ind. 29.05. og 01.06.). Her ble paret sett med 5 unger 05.07. og 07.07.

Også 1 hekkende par på Hovstjern (rugende ind. 01.06.). **Lunner**: 1 hekkende par (rugende ind.) Kalvsjøtjernet 14.05., hvor paret ble sett med 5 unger 30.06. og med 4 unger 05.07., **Jevnaker**: 1 par i gang med reirbygging Hermanstjern 07.05., på Storetjernet hekket 1 par, som ble sett med 6 unger 30.06. og 05.07. og med 3 unger 20.07., **Søndre/Nordre Land**: 1 par i gang med reirbygging i Dokkadeltaet 15.05. - 19.05., men sett uten unger 10.06. Utover dette ble par knoppsvanpar registrert uten hekkeadferd i store deler av Oppland (15 kommuner) i løpet av våren og sommeren.

Sangsvane

Store antall på våren:

Sel: Hhv. 94 og 65 ind. på Selsvollene 10.04. og 13.04., **Sør-Fron**: 45 ind. Fryasletta 11.04. og 57 ind. Hundorp naturreservat 22.04.

Hekkefunn:

Dovre: 2 - 3 hekkende par på Fokstumyra på våren, hvor 1 ind. viste tydelig hekkeadferd på et tjern i Sjugurdsmyra 01.06., på Storrtjønn ruget ind. 01.06. og ved Søndre Horrtjønn ble 1 ind. sett ruge i tidsrommet 01.06. - 12.06. Her ble 1 par sett med 3 unger 04.07., **Lom**: 1 par i gang med reirbygging Tesseosen 26.05., **Vågå**: 1 hekkende par (rugende ind.) Hånåtjernet ved Grov 28.05., 1 par i gang med reirbygging på Selsvatnet 10.05. Her ble ruging konstatert 04.06. - 08.06. og paret sett med 1 unge 19.06. Videre hekket 1 par på Skottvatnet (rugende ind. 21.05. - 25.05.), hvor paret hadde med seg 3 unger 04.06. og 06.06. **Nord-Fron**: 1 hekkende par (rugende ind.) utosen av Gålåvatnet 15.05. og 02.06., også 1 hekkende par Sildtjønna med rugende ind. 29.05. Dette paret ble sett med 3 unger 01.07., 13.07. og 22.07., **Lillehammer**: 1 hekkende par (rugende ind.) Abbor-Akksjøen 28.05., **Gausdal**: 1 hekkende par Svarttjønnnet (rugende ind.) 31.05. og 14.06. Paret ble sett med 5 unger 17.07., **Søndre Land**: 1 hekkende par (rugende ind.) Skjeggom 30.05.

Tundrasædgås (VU: «Sårbar»)

Nord-Aurdal: 4 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 16.04. og 1 ind. Strondafjorden ved Grandadn og Granheim 08.05. og 09.05.

Taigasædgås (EN: «Sterkt truet»)

Søndre/Nordre Land: 1 ind. Dokkadeltaet 07.05. - 09.05.

Tundragås

Lom: 1 ind. Vågåvatnet ved Garmo 21.04., **Gran**: 1 ind. Eidsand i Randsfjorden 27.04., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 07.05., 08.05. og 12.05. (2 forskjellige individer)

12.05.2023

Foto; Geir Høitomt.

Kortnebbgås

De første flokkene med kortnebbgås kom også i år allerede i slutten av mars. Sumtallet for årets vårtrekk ble ca. 12 950 ind. med de største trekkdagene 02.04., 03.04. og 04.04. med hhv. ca. 2200, 4085 og 850 ind. Flere flokker gikk også ned for å hvile, men ingen steder i spesielt store antall. Her kan nevnes 380 ind. Gjærvika i Randsfjorden, **Gran**, 260 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi, **Nord-Aurdal**, og 440 ind. i Dokkadeltaet, **Søndre/Nordre Land**.

Grågås

Hekkefunn:

Vestre Toten: 1 rugende ind. Gørvika på Einafjorden 30.05.

Øvrige observasjoner:

Lesja: Hhv. 11, 12 og 2 ind. Lesjaleira 28.04., 30.04. og 01.05., samt 1 ind. Fetten 30.04., **Sør-Fron:** Hhv. 4 og 6 ind. Fryasletta 08.04. og 11.04., hhv. 1 og 5 ind. Lågen ved Hovevolla 08.04. og 11.04. og hhv. 5, 13 og 1 ind. Hundorp naturreservat 19.04., 26.04. og 28.04., **Ringebu:** 4 ind. Lågen ved Elstad 28.04., **Øyer:** 140 trekkende ind. over Tingberg 16.04., **Lillehammer:** Hhv. ca. 180 og 100 trekkende ind. over Lågendeltaet 16.04. og 17.04., hvor 1 - 54 rastende ind. ble sett følgende dager: 14 ind. 11.04., 3 ind. 14.04., 54 ind. 16.04., 1 ind. 17.04. - 19.04., 27 ind. 23.04., 17 ind. 25.04., 14 ind. 26.04., 20 ind. 27.04., 6 ind. 28.04., 5 ind. 29.04., 7 ind. 30.04., 2 ind. 01.05. og 02.05., 1 ind. 03.05., 2 ind. 04.05. og 05.05., 4 ind. 06.05. og 07.05., 2 ind. 08.05. og 1 ind. 10.05., **Gausdal:** 35 overflyvende ind. Dokkvatnet 11.06., **Gjøvik:** 15 rastende ind. Fredevika i Mjøsa 23.04. og hhv. 6, 7 og 2 ind. Svennesvollene 23.04., 26.04. og 04.05., **Vestre Toten:** Hhv. 4 og 2 ind. ved Eina stasjon 04.04. og 05.05. og 1 ind. Reinsvoll 21.04., **Gran:** 2 - 11 ind. Røykenvika følgende dager: 2 ind. 02.04., 11 ind. 03.04., 5 ind. 04.04., 2 ind. 14.04. og 16.04., 4 ind. 18.04., 2 ind. 19.04., 3 ind. 29.04. og 4 ind. 01.05., hhv. 2, 2, 4 og 5 ind. Lysenlandet 09.04., 25.04., 28.04. og 29.04., følgende observasjoner fra Eidsand i Randsfjorden (hvor arten kan ha hekket, jf. tidligere år): 2 ind. 12.04., 6 ind. 13.04., 14 ind. 16.04., 8 ind. 19.04., 7 ind. 27.04., 12 ind. 29.04., 6 ind. 03.05. og 16 ind. 13.05., hhv. 7, 4 og 2 ind. Lysenstøa, Aschimlandet 14.04., 18.04. og 24.05., 65 rastende ind. Randsfjorden ved Horn 16.04., 65 rastende ind. ved Nes kirke 16.04. (mulig samme flokk), 78 rastende ind. Randsfjorden ved Bergstugua 16.04. og 6 ind. Bortaforsletta i Brandbu 29.04., **Lunner:** 1 ind. Harestuvannet 17.05., **Jevnaker:** 1 ind. sørenden av Randsfjorden 09.04., 200 rastende ind. Nøklebytangen sør i Randsfjorden 14.04. og 2 ind. Nøkleby 29.05., **Søndre Land:** Hhv. 28 og 110 trekkende ind. Brattlandsbakkken, Fluberg, 10.04. og 21.04., hhv. 46 og 86 ind. Randsfjorden ved Horn 13.04. og 16.04., hhv. 90 trekkende og 5 rastende ind. Fluberg fuglefredningsområde 18.04. og 05.05., 8 ind. Viker 01.05., 1 ind. Rostadvika i Randsfjorden 03.05. og 2 ind. Ligarda 18.05., **Søndre/Nordre Land:** 1 - 4 ind. Dokkadeltaet følgende dager: 3 ind. 15.04., 19.04. og 24.04., 1 ind. 29.04. og 30.04., 4 ind. 01.05., 3 ind. 07.05. og 1 ind. 10.05. og 22.05., **Sør-Aurdal:** 2 ind. Engi 02.07. og 5 ind. Bagn 28.07., **Nord-Aurdal:** Hhv. 1, 2, 55, 2 og 3 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 09.04., 12.04., 16.04., 21.04. og 05.05., 25 ind. Veslefjorden, Fagernes, 24.04., 8 ind. Ølsjøen 25.04., 1 ind. Fløafjorden 04.05. og 2 ind. Grandadn 08.05., **Vestre Slidre:** 1 ind. Lomen 25.04. og 11.05. og 1 ind. Einangundet 28.07.

Kanadagås

Hekkefunn:

Sør-Fron: 2 hekkende par Harpefosdammen, hvor dette er notert: 1 rugende ind. 22.04., 2 rugende ind. 06.05., 8 ad., hvorav 1 rugende, 15.05., 12 ind., hvorav 1 rugende, 26.05. og 23 ind. 19.07., **Lillehammer:** 1 hekkende par (rugende ind.) Kroken i Mesnaelva 14.05. Her ble 4 ad. og et kull på 6 unger registrert 27.05. Videre 6 ad. og 2 unger Tuveitflø i Mesnaelva 13.06., **Gjøvik:** 1 hekkende par (rugende ind.) Svennesvollene 06.05., **Vestre Toten:** 1 par med 5 unger Sisselbergbukta på Einafjorden 22.06. og 02.07., **Gran:** 1 ind. på reir Vestlandsfjorden 27.05.

Øvrige observasjoner:

Dovre: 1 ind. i vestenden av Vålåsjøen 13.05. og 1 ind. Fokstumyra 19.06., 26.06. og 30.07., **Skjåk:** 35 ind. Liavatnet 07.06., **Lom:** 1 ind. Årsjø 28.04. og 50 ind. Bøvras utløp i Ottavatnet 27.06., **Vågå:** Hhv. 2, 1 og 1 ind. utosen av Vågåvatnet 17.04., 18.04. og 21.04. og 2 ind. Ottaelva ved

Skogstad, Lalm, 10.05., **Sel**: Hhv. 2 og 1 ind. Selsvollene 10.04. og 21.04., **Nord-Fron**: 2 ind. Kvam - Kjørum 14.04., hhv. 7, 5, 9, 3 og 5 ind. Harpefossdammen 11.04., 15.04., 18.04., 19.04. og 27.04., 2 ind. Slangen i Skåbu 18.05. og 20.05. og 2 ind. Kjerringhølen i Lågen, Kvam, 08.06., **Sør-Fron**: Hhv. 6 og 3 ind. Hovevollan vest for Hundorp bru 08.04. og 11.04., hhv. 7 og 20 ind. Fryasletta 08.04. og 15.04., 2 ind. Rykkhusumpene 11.04., 06.05., 15.05. og 02.06., 1 - 4 ind. Hundorp naturreservat følgende dager: 3 ind. 16.04., 1 ind. 18.04., 3 ind. 21.04., 2 ind. 26.04., 1 ind. 27.04., 3 ind. 28.04., 4 ind. 09.05. og 15.05. og 3 ind. 18.05. Videre hhv. 2, 3 og 4 ind. Lågen ved Breivegsbrua 16.04., 18.04. og 03.06., **Ringebu**: Hhv. 2 og 5 ind. Fåvang naturreservat 18.04. og 28.04., hhv. 3 og 2 ind. Lågen ved Elstad 28.04. og 20.05. og 1 ind. Ringebuvollene 19.05., **Øyer**: 2 ind. Flatstulen 14.04., 11 ind. Jevnefjorden 19.04., 2 ind. ved Tingberg 27.04. og 3 ind. Lågen ved Viksvea 13.05., **Lillehammer**: Sett godt som daglig i hele vårperioden med høyeste antall i april og mai på hhv. 44 og 38 ind. I juni og juli ble arten sett mer uregelmessig med opptil hhv. 2 og 6 ind. Videre hhv. 2, 17 og 8 ind. Hunderfossdammen 14.05., 17.06. og 27.06., 2 ind. Avskåkån 14.05., 2 ind. Abbor-Akksjøen 28.05. og 2 ind. Abortjernet 29.07., **Gausdal**: 3 ind. over Holthaugen 16.04., **Gjøvik**: Hhv. 6 og 3 ind. Svennesvollene 27.04. og 04.05., **Vestre Toten**: Hhv. 7 og 21 ind. ved Eina stasjon 04.04. og 21.04. og 1 ind. Reinsvoll 21.04., **Østre Toten**: 1 ind. Mjøsa ved Kapp brygge 17.04. og 04.05., **Gran**: 2 - 16 ind. i Røykenvika følgende dager: 2 ind. 02.04., 4 ind. 03.04., 14 ind. 13.04., 4 ind. 14.04., 11 ind. 16.04., 16 ind. 18.04. og 6 ind. 19.04. og 30.04. Videre 7 ind. Fjorda-området 06.04., 2 ind. Gjærvika i Randsfjorden 10.04., hhv. 17 og 4 ind. Jarenvannet 12.04. og 05.07., 2 ind. ved Nes kirke 16.04., 6 ind. Randsfjorden ved Bergstugua 16.04., 2 ind. Randsfjorden ved Eidsand 19.04., 2 ind. Mostadkvern 19.04., 5 ind. Bortaforsletta, Brandbu, 29.04. og 2 ind. Sortungen 02.06. - 04.06., **Lunner**: 5 ind. ved Skjervebrua 16.04., 2 ind. Sanstad, Lunner, 30.04., 5 ind. Harestuvannet 07.05., 1 ind. Strykenvannet 07.05. og 2 ind. Brattholtvika, Mylla, 20.05., **Jevnaker**: Hhv. 31 og 2 ind. sørenden av Randsfjorden 09.04. og 20.04. og 2 ind. vestenden av Tverrsjøen 21.06., **Søndre Land**: Hhv. 14, 14 og 3 ind. Fluberg fuglefredningsområde 12.04., 19.04. og 29.04., 19 ind. Randsfjorden ved Nordre Sand 16.04., 9 ind. Randsfjorden ved Horn 19.04. og 4 ind. Vikar 01.05., **Søndre/Nordre Land**: Fast tilhold i Dokkadeltaet i hele perioden med 19, 11, 25 og 18 ind. som største dagsobservasjoner i hhv. april, mai, juni og juli. **Sør-Aurdal**: Hhv. 20 og 15 ind. Heland, Engi, 02.07. og 28.07., **Nord-Aurdal**: 5 ind. ved Sundvoll bru 02.04., hhv. 3, 2 og 8 ind. Grandadn 05.04., 13.04. og 20.04., 2 - 16 ind. følgende dager Dokkafjorden i Vestringsbygd: 5 ind. 06.04., 10 ind. 08.04., 8 ind. 09.04. og 10.04., 16 ind. 12.04., 10 ind. 16.04. og 2 ind. 25.05. Videre 1 ind. Fløafjorden 12.04., hhv. 5, 3, 3 og 2 ind. Ølsjøen 22.04., 23.04., 30.04. og 11.05., 2 ind. Fagernes Park 29.04., 14 ind. Rudland 02.05., 3 ind. Granheimsfjorden 09.05., 7 ind. Strondafjorden 09.05. og 13 ind. Gudi, Ulnes bru, 28.07., **Vestre Slidre**: Hhv. 2, 4 og 4 ind. Katten 18.04., 22.04. og 06.05., 2 ind. Vistemyrskogen 19.04., hhv. 1 og 5 ind. Lomendeltaet 07.05. og 11.05., 8 ind. Bøttan 12.05. og 7 ind. Ferisfjorden 23.06., **Øystre Slidre**: 4 ind. ved Lykkjestølne 04.06.

Hvitkinngås

Hekkefunn:

Lillehammer: Hekket trolig for andre året på rad i Lågendeltaet, hvor følgende ble observert i juli: 1 par med 3 unger 02.07. - 04.07., 2 par med hhv. 3 og 5 unger 06.07. og 08.07., 1 par med 3 unger 10.07. og 11 ad. og 1 par med 4 unger 26.07., **Gjøvik**: Opptil 43 ind. og min. 5 hekkende par registrert på og ved øya Fluren på Svennesvollene, der dette er innrapportert: 6 ind. 27.04., 20 ind. 09.05., 16 ind., hvorav 5 rugende, 10.05., 43 ind. 16.05., 3 ind. 27.05., 9 ad. og kull på hhv. 1 og 3 unger 30.06. og 1 ad. ind. 20.07., **Gran**: Har etabler seg som fast hekkefugl ved Eidsand i Randsfjorden, der dette er registrert: 8 ind. 29.04., 2 ind. 30.04., 1 ind. 01.05., 3 ind. 03.05., 2 ind. 10.05., 4 ind. 13.05., 5 ind. 16.05. og 14.06., 3 ind. 29.06., 3 årsunger 02.07. og 20 ind. 04.07.

Øvrige observasjoner:

Dovre: 3 ind. Dombåsjordet 02.05., **Lillehammer**: Hhv. 1, 1 og 2 ind. Lågendeltaet 07.05., 11.05. og 17.05., **Gjøvik**: Hhv. 2 og 10 ind. Paradisvika ved Biri travbane 23.04. og 09.05.,

Vestre Toten: 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 21.05. og 10 ind. Engenstranda, Blilisanden, 14.06.,
Østre Toten: Hhv. 2 og 4 ind. Mjøsa ved Kapp 07.05. og 11.05., **Gran:** 2 ind. Røykenvika 22.05.,
Søndre/Nordre Land: 1 ind. Dokkadeltaet 02.05., **Nord-Aurdal:** 2 ind. Ølsjøen 21.05.

Gravand

Ringebu: 1 ind. Lågen ved Fåvang 14.04. og 2 ind. Trøstakervollene 20.05.,
Lillehammer: 2 ind. Lågendeltaet 05.05., **Østre Toten:** 2 ind. Hekshusstranda på Kapp 19.04. og
2 ind. Totenvika 13.05., **Søndre Land:** 6 ind. Randsfjorden ved Horn 13.04. og 16.04. og 2 ind. Fluberg
fuglefredningsområde 29.04., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 2, 4 og 1 ind. Dokkadeltaet 07.05., 08.05.
og 19.05., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 24.04., 25.04. og 01.05.

Mandarinand

Skjåk: 1 hann Risheimøyi 01.05., **Lom:** 1 hann Årsjo i tidsrommet 27.04. - 12.06., **Sør-Fron:** 1 hunn
Rykhussumpene 15.05., **Lillehammer:** 1 hann Lågendeltaet 16.05. og 17.05., **Østre Toten:** 1 hunn
Fauchaldstranda på Kapp 22.04., **Gran:** 1 par Rosendalsdammen, Brandbu, 15.04. og 1 par (trolig
samme) ved Dvergsten 25.04. Senere 1 hann på Bortaforsletta i Brandbu 03.06.

Foto: Anne Gri Henriksen.

Snadderand (NT: «Nær truet»)

Lom: 1 par Årsjo 10.05., 18.05. og 20.05., **Sør-Fron:** 1 par Hundorp naturreservat 16.04. og hhv. 1 par
og 1 hann Rykhussumpene 02.06. og 03.06., **Lillehammer:** 1 par Lågendeltaet i perioden 30.04. -
09.05., **Østre Toten:** 1 hann Mjøsa ved Kapp 11.04., **Gran:** 1 hann Hitangen, Eidsand, 13.04. og 1
hann Røykenvika 18.04. og 19.04., **Søndre/Nordre Land:** 1 - 6 ind. Dokkadeltaet følgende dager: 3
par 07.05. og 08.05., 5 ind. 09.05., 3 par 10.05., 2 par 11.05., 13.05. og 15.05. og 1 par Stanes 11.05.

Foto: Jon Stensrud

Stjertand (VU: «Sårbar»)

Hekkefunn:

Nord-Aurdal: 1 hunn med 8 unger Langlimyradn 14.07.

Øvrige observasjoner:

Lesja: 3 - 5 ind. Lesjaleira følgende dager: 3 ind. (1 par og 1 hann) 30.04., 5 ind. (3 hanner og 2 hunner) 01.05. og 3 ind. (1 par og 1 hann) 02.05., **Dovre:** 1 hann Lågen ved Skeivollen 09.04. og 1 par Lågen nord for Hjerleid 12.04., **Lom:** 1 par Tessosen 26.05., **Vågå:** 1 par Veslevatnet 14.05., **Sør-Fron:** 2 par Hundorp naturreservat 06.05., **Ringebu:** 1 hann Trøstakervollene 06.05. og 1 hann Fåvang naturreservat 09.05., **Lillehammer:** Opptil 11 ind. i Lågendeltaet, der dette er observert: 1 hunn 17.04., 1 par 30.04. - 03.05., 3 ind. (1 par og 1 hann) 04.05., 2 par 05.05., 3 par 06.05. og 07.05., 11 ind. (5 par og 1 hann) 08.05., 1 par 10.05., 2 par 11.05. og 3 par 13.05., **Gjøvik:** 1 par Svenesvollene 04.05., 06.05. og 07.05., **Vestre Toten:** 1 par Blilisanden på Einafjorden 11.05. og 16.05., **Østre Toten:** 1 hann Mjøsa ved Kapp 01.05., **Gran:** 1 - 4 ind. Røykenvika følgende dager: 3 ind. (1 par og 1 hunn) 16.04. - 19.04., 1 par 25.04., 2 par 29.04., 3 ind. (1 par og 1 hann) 30.04., 1 hann 01.05. og 1 par 04.05. Videre 2 par Jarenvannet 30.04. og 01.05. og 1 par Gullerudvika i Randsfjorden 01.05., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 1 par, 1 par og 3 ind. Dokkadeltaet 22.04., 25.04. og 13.05., **Nord-Aurdal:** 3 par Ølsjøen 25.04., 1 par Veslefjorden, Fagernes, 29.04., 1 par Grandadn 06.05., 09.05. og 10.05., 1 par Strondafjorden 11.05. og 13.05. og 1 par Granheimsfjorden 13.05., **Vestre Slidre:** 1 par Lomendeltaet 11.05.

Gulkinnand

Lillehammer: 1 hann Lågendeltaet 18.04. (*Jon Opheim).

Kommentar: Første funn i Oppland.

Gulkinnand hann i Lågendeltaet.

Foto: Jon Opheim

Amerikakrikkand

Lillehammer: 1 hann Lågendeltaet 09.05. (*Ragnar Ødegård, Margaret M. Eggen og Grete Olsen Bye), 11.05. og 12.05.,

Kommentar: Funn nr. 19 i Oppland.

Amerikakrikkand hann i Lågendeltaet.

Foto: Jon Opheim

Knekkand (EN: «Sterkt truet»)

Lesja: 1 par Lesjaleira 13.05. og 1 par Rånå 15.05. og 16.05., **Lillehammer:** Hhv. 1 par, 1 hann, 1 hann og 1 par Lågendeltaet 08.05., 09.05., 15.05. og 16.05., **Vestre Toten:** 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) Fiskevollen, Einafjorden, 07.05., **Søndre/Nordre Land:** 1 par Dokkadeltaet 07.05.

Skjeand (VU: «Sårbar»)

Sel: 1 par Skottvatnet 06.06., **Sør-Fron:** 1 par Hunrorp naturreservat 06.05., **Lillehammer:** 1 - 2 ind. i Lågendeltaet følgende dager: 1 par 05.05., 1 hann 06.05. og 1 par 08.05., 09.05. og 14.05., **Gran:** 2 par Røykenvika 23.04., **Nord-Aurdal:** 1 par Ølsjøen 22.04.

Ærfugl

Østre Toten: 1 hanne ved Kapp brygge 28.04, og 1-2.05

Foto; Per Åge Skålerud

Bergand (EN: «Sterkt truet»)

Lesja: 2 par Lesjaskogsvatnet 23.05., **Dovre:** 1 par Hjerkinndammen 31.05. og 10.06., samt 2 par samme sted 04.06., **Skjåk:** 15 ind. Leirungsvatnet 10.07., **Lom:** 1 ind. Årsjø 18.06., **Vågå:** 1 par utosen av Vågåvatnet 23.05., **Nord-Fron:** 1 par Olstappen 20.05., **Øyer:** 1 par Lyngsjøen 01.07., **Lillehammer:** 3 ind. (1 hann og 2 hanner) Lågendeltaet 14.05., **Gjøvik:** 5 ind. (3 hanner og 2 hanner) Svennes-vollene 16.05., **Vestre Toten:** 1 par Nordvika på Einafjorden 04.06., **Søndre/Nordre Land:** 1 par Dokkadeltaet 13.05. og 2 par samme sted 15.05. - 23.05., **Nord-Aurdal:** 1 par Ølsjøen 21.05., 3 par Paradisfjorden sør i Ølsjøen 23.05., 1 par Stortjern ved Valtjernstølan 03.06. og 1 hunn med 5 unger Knattetjern ved Valtjernstølan 26.07. og 28.07., **Vestre Slidre:** 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) Reinsenn-vatnet 03.06. og 04.06. og 1 ind. samme sted 11.06., **Øystre Slidre:** 1 ind. Olevatnet 14.06., samt følgende funn Møsehella ved Lykkjestølane: 3 ind. 15.06. 5 ind. (3 hanner og 2 hanner) 16.06. og 1 par 07.07.

Havelle (NT: «Nær truet»)

Lesja: 2 hanner Sandvatnet 21.06., **Dovre:** 5 ind. (3 hanner og 2 hunner) Hjerkinndammen 27.05. og 30.05. og 1 hunn 31.05. og 04.06., 3 ind. Angardstjern 31.05. og 06.06., 1 par Nedre Stridåtjørn ved Snøheim 20.06. og 1 hann Istjørni 20.06., **Skjåk:** 30 ind. Leirungsvatnet 10.07., **Lom:** 1 hunn indre del av Veodalen 01.07., **Vågå:** 1 hann Rindtjønna 30.06., **Lillehammer:** 1 hann Lågendeltaet 10.07. og 11.07. og 4 ind. (3 hanner og 1 hunn) samme sted 13.07., **Østre Toten:** 1 ind. Faulalstranda på Kapp 28.04., **Øystre Slidre:** Følgende observasjoner fra Møсахella ved Lykkjestølane: 1 par 25.05., 23 ind. 04.06., 14 ind. 06.06., 4 ind. 14.06. og 15.06. og 1 ind. 03.07., 07.07., 08.07. og 22.07. Videre 1 ind. Sanddalstjernet naturreservat 08.06. Fra Fisketjerni på Valdresflye er følgende rapportert: 4 ind. 12.06., 3 par 25.06., 3 ind. 28.06., 3 par og 1 hann 30.06., 2 ind. 03.07., 1 ind. 07.07., 3 ind. 08.07., 4 ind. 09.07., 2 ind. 22.07. og 4 ind. 31.07. Ellers 4 ind. Olevatnet 14.06. og 15.06.

Svartand (VU: «Sårbar»)

Lesja: 1 - 2 ind. Lesjaleira følgende dager: 1 hann 23.04. - 30.04., 1 par 01.05. og 02.05., 1 hann 04.05., 1 par 06.05. og 1 hann 09.05., 13.05., 14.05. og 17.05., **Dovre:** 1 par vestenden av Vålåsjøen 19.05. og opptil 8 ind. på Hjerkinndammen følgende dager: 1 par 22.05. og 30.05., 4 par 31.05., 7 ind. 01.06. og 04.06., 2 par 06.06., 7 ind. 14.06. og 3 ind. 31.07., **Vågå:** 10 ind. utosen av Vågåvatnet 25.04., 1 par Ingulsjøen 17.06. og 1 hann Diptjønne 25.06., **Nord-Fron:** 2 par Olstappen 20.05., **Ringebu:** 1 par Gullhaugtjønnet 03.07. og 2 ind. Fennatjønnet 03.07., **Øyer:** 1 hann Lågen ved Viksvea 13.05. og 11 ind. Lyngen 01.07., **Lillehammer:** Opptil 11 ind. i Lågendeltaet der dette er registrert: 1 hann 24.04., 9 ind. (5 hanner og 2 hunner) 29.04., 2 par 30.04. og 01.05., 11 ind. 02.05., 7 ind. (4 hanner og 3 hunner) 15.05. - 18.05., 3 ind. 23.05. og 27.05., 1 par 31.05., 1 hann 06.06. og 2 hunnfargede ind. 08.07., **Gjøvik:** 15 ind. Hunnselvas utløp i Mjøsa 23.04. og 10 - 16 ind. Svennesvollene følgende dager: 12 ind. 10.05., 14 ind. 11.05., 16 ind. 13.05., 14 ind. (7 hanner og 7 hunner) 14.05. og 15.05. og 5 par 16.05., **Vestre Toten:** 1 par Gråstein på Einafjorden 19.05., 2 par Bjørnerud, Einafjorden, 20.05. og 5 ind. (1 hann og 4 hunner) Sisselbergbukta, Einafjorden, 21.06. og 22.06., **Østre Toten:** 2 ind. Mjøsa ved Kapp 11.04. og 13.04., hhv. 2, 2 og 8 ind. Totenvika 15.04., 16.04. og 13.05., hhv. 5 og 3 ind. Hekshusstranda, Kapp, 19.04. og 28.04., hhv. 6 og 1 ind. (hann) Fauchaldstranda, Kapp, 22.04. og 01.05. og 1 hunn Båkinstranda på Kapp 06.05., **Gran:** 5 ind. Hitangen, Eidsand, 13.04. og 1 ind. Gjervika i Randsfjorden 16.04., **Jevnaker:** 3 ind. sørenden av Randsfjorden 20.04., **Søndre Land:** 15 ind. Fluberg fuglefredningsområde 23.04., **Søndre/Nordre Land:** 2 - 13 ind. følgende dager i Dokkadeltaet: 1 par 10.05. og 11.05., 3 par 13.05., 2 par 15.05., 5 ind. 16.05., 3 par 19.05., 2 par 21.05. og 22.05., 13 ind. 23.05. og 4 ind. 29.06., **Nord-Aurdal:** Hhv. 2, 5, 3 og 13 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygd 13.04., 16.04., 24.04. og 29.04., 5 ind. ved Sundvoll bru 29.04., 1 hann Osen, Ølsjøen, 30.04., 01.05., 09.05., 11.05. og 15.05., samt 1 par samme sted 21.05., 23.05. og 27.05., 3 ind. Fløafjorden 09.05., 2 par Strondafjorden 13.05., **Vestre Slidre:** 1 hann Reinsenvatnet 04.06., **Øystre Slidre:** 1 par Vinstervatnet ved Lykkjestølane 04.06., **Vang:** 1 par Stavtjerni 16.06.

Sjøorre (VU: «Sårbar»)

Lesja: 1 par Lomtjønne 07.06., **Dovre:** 3 ind. Hjerkinndammen 01.06., **Vågå:** 12 ind. utosen av Vågåvatnet 23.05., 2 par Ingulsjøen 17.06. og 1 hann Diptjønne 25.06., **Sel:** 2 par Heimtjønne 03.06., **Nord-Fron:** 2 par Olstappen 20.05., 5 ind. Strålvatnet 04.06., hhv. 2, 8 og 6 ind. Afstjønna 29.06., 28.06. og 01.07. og 1 hann Midtre Leirtjønne 05.07., **Sør-Fron:** 5 par Gålåvatnet 02.06. og 6 ind. (5 hanner og 1 hunn) samme sted 01.07., **Ringebu:** 2 hanner Gullhaugtjønnet 03.07., **Lillehammer:** 2 - 5 ind. Lågendeltaet følgende dager: 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 16.05., 5 ind. 17.05. og 1 par 23.05., 27.05. og 31.05. - 03.06., **Vestre Toten:** Følgende funn Engenstranda/Vik på Einafjorden: 2 hanner 18.05., 2 par 19.05. - 25.05. og 1 par 26.05., **Østre Toten:** 1 par Totenvika 13.05., **Søndre/Nordre Land:** 2 - 8 ind. Dokkadeltaet følgende dager: 1 par 10.05., 2 par 13.05., 3 ind. 15.05. og 16.05., 6 ind. 21.05. og 4 par 22.05., **Nord-Aurdal:** 4 hanner Grandadn 13.05., 6 ind. Strondafjorden ved Fagernes 18.05. og 1 par Ølsjøen 21.05., **Øystre Slidre:** 7 ind. (3 hanner og 4 hunner) Vinstervatnet ved Lykkjestølane 04.06. og hhv. 1 par og 3 ind. i samme område 15.06. og 07.07.

Lappfiskand (VU: «Sårbar»)

Lillehammer: 1 hunn Lågendeltaet 15.04. - 19.04., samme sted 1 par 20.04. og 1 hunn 22.04., 25.04. - 27.04. og 07.05. og 09.05., **Gjøvik:** 1 hann Mjøsa ved Hunnselvas utløp 17.04., **Vestre Toten:** 1 hann ved Eina stasjon 05.05., 1 hann Solvika, Einafjorden, 07.05. og 1 hann Blilisanden, Einafjorden, 19.05. og 24.05. (alle trolig samme ind.), **Østre Toten:** 1 hunnfarget ind. Mjøsa ved Kapp brygge 12.04. og 16.04., **Gran:** 1 par Hitangen, Eidsand, 13.04., **Jevnaker:** 1 hann Hermanstjern 30.04. og 02.05., **Søndre Land:** 1 par Randsfjorden ved Horn 16.04., **Søndre/Nordre Land:** 3 hunnfargede ind. Dokkadeltaet 14.04., hvor 1 hunn senere ble sett i perioden 15.04. - 10.05.

Vaktel (VU: «Sårbar»)

Sel: 4 ind. Selsmyrin 23.06., **Nord-Fron:** 2 ind. Ruste 10.07., **Lillehammer:** 1 ind. Sørlien 13.06. og 1 ind. Gausavollene ved Jorekstad 15.06., **Gausdal:** 1 ind. Fyksejordet 25.06. - 10.07., **Vestre Toten:** 1 ind. Eina kirke 03.06., 1 ind. Bekkeli, Einafjorden, 27.06. og 1 ind. Odden, Einafjorden, 28.06., **Østre Toten:** Hhv. 1, 1 og 3 ind. Skjefstad 07.06., 09.06. og 28.06. og 1 ind. ved Lena travbane 07.06., **Gran:** 1 ind. ved Stortjern, Tingelstad, 29.05., 1 ind. ved gamle Tingelstad kirke 04.06., 1 ind. ved Vesletjern Søndre, Tingelstad, 05.06., hhv. 1 og 2 ind. ved Eltjern, Tingelstad, 05.06. og 09.07., 1 ind. Nordre Grinaker, Tingelstad, 13.06. og 1 ind. Molden 20.06., **Lunner:** 1 ind. Ballangrud 09.06., **Nordre Land:** 1 ind. Aurlund 08.06., 2 ind. Kolbjørnhusbrua 12.06., 1 ind. Brurud 17.06. og 1 ind. Aust-Torpa 17.06., **Vang:** 1 ind. ved Syndrol 23.06.

Smålom

Lesja: 1 rugende ind. Kvitmyrin på Dalsida 07.06., **Dovre:** 2 ind. Hjerkinndammen 14.06., **Vågå:** 1 overflyvende ind. Gjendesheim 15.06., **Ringebu:** 1 ind. Losnavatnet ved Sylte 14.05. og 1 ind. Åsdalstjønna 10.06. og 11.06., **Lillehammer:** Godt som daglig i Lågendeltaet i perioden 19.04. - 27.05. med hhv. 7 og 8 ind. som høyeste antall i april og mai. På sommeren ble 1 - 5 ind. sett i samme område følgende dager: 1 ind. 03.06., 2 ind. 24.06., 3 ind. 02.07. og 03.07., 5 ind. 04.07., 1 ind. 05.07., 5 ind. 06.07., 2 ind. 08.07., 3 ind. 10.07., 2 ind. 14.07. og 20.07. og 1 ind. 22.07. Ellers 1 overflyvende ind. Solhøgda 15.05., 2 ind. Lomtjernet i Gropmarka 25.05. og 05.06., 2 ind. Gjestbodtjernet i Gropmarka 28.05., 2 ind. Abbor-Akksjøen 28.05., 2 overflyvende ind. Jørstadmoen 29.05., 1 overflyvende ind. Finnsvea 31.05. og 1 ind. over Røislmoen 19.07., **Gjøvik:** Hhv. 2 og 8 ind. Hunnselvas utløp i Mjøsa 16.04. og 23.04., 50 ind. Mjøsa utenfor Bråstad 23.04., 4 ind. Rambekkvika i Mjøsa 23.04., 3 ind. Svennesvollene 11.05., 1 ind. Glæstادتjernet 22.07. og 2 ind. Skumsjøen 28.07., **Vestre Toten:** Hhv. 1, 2 og 2 ind. Blilisanden, Einafjorden, 13.05., 23.05. og 29.07., 1 - 6 ind. Sisselbergbukta på Einafjorden følgende dager: 6 ind. 16.05., 1 ind. 24.06., 2 ind. 02.07. og 1 ind. 06.07., 08.07., 15.07. og 29.07., hhv. 20, 15 og 12 ind. Einafjorden 18.05., 21.05. og 03.06., 1 overflyvende ind. Vanntårnet, Eina, 19.05., 2 ind. Vik, Einafjorden, 24.05., 3 ind. Nedre Hegernes, Einafjorden, 30.06., 1 ind. Sætervika, Einafjorden, 16.07., 6 ind. Solvika, Einafjorden, 23.07., 4 ind. Gråstein, Einafjorden, 29.07. og 6 ind. Jutulrud, Einafjorden, 30.07., **Østre Toten:** 1 - 7 ind. Mjøsa ved Kapp brygge følgende dager: 7 ind. 16.04., 4 ind. 30.04., 2 ind. 01.05., 1 ind. 04.05., 2 ind. 06.05., 1 ind. 15.05. og 2 ind. 19.05. Videre 2 ind. Mjøsa ved Panengen 16.04., 2 ind. Mjøsa ved Viken camping 16.04., 7 ind. Fauchaldstranda, Kapp, 22.04., 4 ind. Totenvika 01.05. og 1 par med 2 unger Astria på Totenaasen 30.07., **Gran:** Hhv. 6 og 2 ind. Randsfjorden ved Horn 13.04. og 19.04., 2 ind. Eidsvik, Eidsand, 16.04. og 6 ind. Randsfjorden ved Bergstugua 16.04., **Søndre Land:** Hhv. 3 og 9 ind. Randsfjorden ved Horn 16.04. og 19.04., 3 ind. Nedre Fall i Randsfjorden 29.04. og 1 ind. Gåstjerna 30.05., **Nord-Aurdal:** 2 ind. Strandefjorden ved Svennes 19.05. og 1 par Langlimyradn 14.07., **Øystre Slidre:** Hhv. 1 og 3 ind. Vinstervatnet ved Lykkjestølane 04.06. og 07.07., hhv. 2 og 1 ind. Sanddalstjernet 08.06. og 08.07., 1 ind. tjern ved Vassklepp 14.06., 1 ind. Olevatn 14.06. og 2 ind. Tansberg 22.06., **Vang:** Hhv. 1, 2 og 2 ind. Stavtjerni 04.06., 06.06. og 08.06., 2 ind. Alastentjønni 17.06., 3 ind. tjern sør for Vinsteråne, Bygdin, 29.07. og 1 ind. over Bitihorn 29.07.

Dvergdykker (EN: «Sterkt truet»)

Gran: 1 ind. Randsfjorden ved Bergestugua 16.04., **Jevnaker:** 1 ind. Nøklebytangen sør i Randsfjorden 14.04.

Toppdykker

Gjøvik: 1 ind. Skumsjøen 18.06., **Vestre Toten:** 1 ind. ved Eina stasjon 14.04. - 16.04., 1 ind. Reinsvolldammen 16.04. og 06.05. og 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 29.05.,

Østre Toten: 2 ind. Totenvika 15.04., 23.04., 28.04., 01.05. og 03.05. og 8 ind. samme sted 12.05. og 13.05., **Gran:** 2 - 10 ind. Røykenvika følgende dager: 2 ind. 16.04. og 19.04., 10 ind. 30.04., 6 ind. 01.05., 4 ind. 03.05., 2 ind. 04.05. og 4 ind. 07.05., opptil 15 ind. på Jarenvannet der dette er notert: 9 ind. 23.04., 13 ind. 27.04., 15 ind. 29.04., 8 ind. 30.04., 2 ind. 01.05., 5 ind. 23.05., 2 ind. 24.05., 8 ind. 26.05. og 7 ad. og 1 unge 05.07., 4 hekkende par på Grunningen der dette er registrert: 8 ind. 03.05., 2 par 01.06., 1 ind. 11.06. og 8 ad., samt kull på 2, 3, 4 og 2 unger, 05.07., opptil 17 ind. Skirstadtjern, men trolig bare 1 hekkende par. Herfra er følgende notert: 6 par 21.05., 3 ind. 24.06., 17 ind. 29.06., 12 ind. 05.07., 8 ad. og 2 unger 21.07. og 12 ad. og 1 unge 23.07. Videre 6 ind. Stortjern, Tingelstad, 06.05., 4 ind. Elgtjernet, Tingelstad, 05.07., 1 par med 3 unger Bredtjernet, Tingelstad, 05.07. og 1 par Øvre Fallangstjern 05.07., **Lunner:** 2 hekkende par Elgsjøen, Nordre Oppdalen, der dette er observert: 1 ind. 27.04. og 6 ad., hvorav 1 rugende og 1 par med 2 unger, 05.07. På Kalvsjøtjern ble det påvist 3 kull. Herfra er følgende notert: 1 ind. 04.05., 10 ind. 14.05., 4 par 16.05., 11 ind. 22.05., 4 ind. 24.05., 3 ind. 25.06. og 14 ad., samt kull på 1, 3 og 3 unger, 05.07. Videre hhv. 3, 5 og 12 ind. Vassjøtjern 06.05., 18.05. og 26.05., 1 ind. Dælstjernet 18.05. og 1 par med reir Hallomtjern 17.06., **Jevnaker:** Hhv. 1 og 2 ind. sørenden av Randsfjorden 30.04. og 02.05., 4 ad., samt kull på 1, 1 og 2 unger, Vesletjern 05.07. På Storetjern ble dette registrert: 6 ad., samt kull på 2 og 4 unger, 05.07. og 4 ad., pluss 2 par med hhv. 1 og 2 unger, 20.07. Ellers 1 ind. Hermanstjernet 08.07., **Søndre Land:** 3 ind. Randsfjorden ved Horn 16.04. og 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 22.05., **Søndre/Nordre Land:** Fast hekkebestand i Dokkadeltaet med følgende observasjoner: 1 ind. 16.04. og 19.04., 2 ind. 21.04., 22.04., 25.04. og 28.04., 4 ind. 29.04. og 30.04., 2 ind. 01.05., 4 ind. 02.05., 10.05., 10 ind. 11.05., 6 ind. 12.05., 8 ind. 15.05., 4 par med reirbygging 16.05. og 17.05., 6 ind. 19.05., 4 ind. 22.05., 13 ind. 23.05., 2 ind. 10.06. og 29.06., 4 ind. 03.07. og 5 ind. 04.07., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Grandadn 19.04., **Øystre Slidre:** Hhv. 2, 1 og 2 ind. Møсахella ved Lykkjestølane 03.07., 07.07. og 08.07.

Horndykker (VU: «Sårbar»)

Lesja: Hhv. 1, 1 og 2 ind. Lesjaleira 22.04., 13.05. og 26.05., hhv. 1, 1, 2 og 1 ind. Lesjaskogsvatnet 09.05., 11.05., 15.05. og 17.05., 2 ind. Lesjaverk 13.05. og 1 ind. Lomtjønnne 07.06., **Dovre:** 5 ind. Angardstjern 12.05., hhv. 3, 4, 2, 3 og 3 ind. Fokstumyra 13.05., 18.05., 19.05., 21.05. og 22.05. og 1 ind. Ryddølstjønnne 05.07., **Lom:** 1 - 8 ind. notert følgende dager i Årsjø naturreservat: 1 ind. 25.04., 2 ind. 26.04., 3 ind. 28.04., 4 ind. 01.05., 5 ind. 02.05., 6 ind. 06.05. og 10.05., 8 ind. 18.05. og 2 ind. 09.06., 2 ind. Vågåvatnet ved Garmo 21.04., 3 ind. Tesseosen 21.05. Her ble det senere observert 2 par, hvorav 1 par i gang med reirbygging, 26.05. og hhv. 3 og 1 ind. 30.06. og 02.07. Ellers 1 ind. Raudbergstultjønnne 10.06., **Vågå:** Hhv. 3, 4, 7, 2 og 3 ind. utosen av Vågåvatnet 17.04., 20.04., 21.04., 25.04. og 06.05., 1 ind. Vågåvatnet ved Tessand 17.04., 1 par Hånåttjønnne 14.05., der det senere ble sett hhv. 6 og 1 ind. 28.05. og 01.07., 1 par Veslevatnet 14.05., 1 par Gorrkloptjønnni 17.05., 1 ind. Storvangen på Randsverk 28.05., 1 par med 2 unger Strondsætertjønnnet 18.06. og 2 ad. og 4 unger på tjern ved Grov 12.07., der 1 ad. og 1 unge senere ble sett 23.07., **Sel:** 1 par Høgsetertjønnnet 22.05. og 11.06., 1 par Skogtjønnne 22.05., 2 ind. Vangstjønnni 29.05., 1 par Meringsdalsvatnet 01.06. og 05.06. og 1 ind. Skottvatnet 04.06., **Nord-Fron:** 10 ind. utosen av Gålåvatnet 15.05., 6 ind. Olstappen 18.05. og 20.05., 1 hekkende par (rugende ind.) Kolotjønnna 14.06. og 4 ad. Metungstjønnna 01.07., **Sør-Fron:** 2 ind. Hovevollan vest for Hundorp bru 19.04., 1 par Harpefosdammen 22.04., 27.04. og 06.05., der 1 ind. ruget 26.05., hhv. 2, 2, 3 og 1 ind. Hundorp naturreservat 06.05., 09.05., 15.05. og 18.05., 2 par Øvre Karustjønnna, Baukholstulen, 27.05., 2 par Flåttjønnna 27.05., 1 par Dautjønnna, Baukholstulen, 27.05. og hhv. 5 og 4 ind. Åbbortjønnna 02.06. og

01.07., **Ringebu**: 1 par Grønnskarstjønnen, Trabelia, 09.06., **Øyer**: 3 ind. Trettenstryka fuglefredningsområde 04.05. og 1 ind. sørenden av Losnavatnet 09.05., **Lillehammer**: 1 - 19 ind. sett følgende dager på vårtrekket i Lågendeltaet: 1 ind. 17.04., 19.04., 22.04., 2 ind. 23.04., 1 ind. 24.04. og 25.04., 2 ind. 26.04., 3 ind. 27.04., 1 ind. 28.04., 6 ind. 29.04., 3 ind. 30.04., 10 ind. 01.05., 9 ind. 02.05., 7 ind. 03.05., 19 ind. 04.05., 15 ind. 05.05., 9 ind. 06.05., 5 ind. 07.05., 3 ind. 08.05. og 09.05., 6 ind. 11.05. og 1 ind. 13.05., 17.05. og 18.05. I tillegg en sommerobservasjon: 2 ind. 04.07. Videre 1 ind. Abbor-Akksjøen 28.05., samt 5 ind. på Ruktjernet, hvorav 1 par i gang med reirbygging, 10.06., **Gausdal**: 1 ind. Kittilbutjerna 29.05. og 1 par Svarttjønnen 31.05. Dette paret ble sett med reir 14.06. og med 3 unger 17.07., **Gjøvik**: Hhv. 5 og 2 ind. Hunnselvas utløp i Mjøsa 19.04. og 23.04., 5 ind. Mjøsa ved Bondelia 23.04., 7 ind. Fredevika ved Gjøvik 23.04., 5 ind. Bråstadbukta i Mjøsa 23.04., hhv. 5, 13, 4, 2 og 1 ind. Svennesvollene 04.05., 07.05., 09.05., 10.05. og 11.05., 2 ind. Sveastranda ind. 11.05., 2 par Skonnordstjernet i Snerthingdal 31.05. og hhv. 1 og 2 ind. Lauga i Snerthingdal 15.06. og 29.07., **Vestre Toten**: 1 ind. Blilisanden, Einafjorden 19.05., 1 ind. Nedre Hegernes, Einafjorden, 21.05. og 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 29.07. og 31.07., **Østre Toten**: 1 - 5 ind. følgende dager Mjøsa ved Kapp brygge: 1 ind. 19.04., 2 ind. 29.04., 3 ind. 30.04., 1 ind. 01.05. og 02.05., 4 ind. 04.05., 5 ind. 07.05. og 1 ind. 15.05., 4 ind. Fauchaldstranda på Kapp 22.04., hhv. 3, 3, 5, 3 og 1 ind. Totenvika 23.04., 28.04., 01.05., 03.05. og 13.05., 4 ind. Mjøsa ved Panengen 28.04., 2 ind. Sulustad 01.05. og 1 ind. Hekshusstranda, Kapp, 01.05., **Gran**: 2 ind. Gullerudvika i Randsfjorden 30.04., 2 ind. Trøsvika, Ajer, 30.04., 1 ind. Jarenavannet 01.05., 1 ind. Randsfjorden ved Aschimlandet 05.05., 1 ind. Stortjern, Tingelstad, 06.05., 2 ind. Røykenvika 07.05., 1 par Lysenstøa, Aschimlandet i Randsfjorden, 13.05. og 14.05., hhv. 1 par og 1 ind. Jorstadtjern 19.05. og 30.05., 1 ind. Skotterudputten 23.05., hhv. 6 og 3 ind. Tommelsjøen 27.05. og 04.06., 1 ind. Randsfjorden ved Eidsand 14.06. og 2 ind. Skirstadtjern 21.07., **Lunner**: 3 ind. Vassjøtjern 06.05., 1 par Kalvsjøtjernet: 1 par 14.05., 18.06. og 30.06., samt 1 ind. samme sted 05.07. Ellers 1 ind. Hallomtjern 17.06., **Søndre Land**: 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 30.04., **Søndre/Nordre Land**: 1 - 4 ind. Dokkadeltaet følgende dager: 2 ind. 21.04., 1 ind. 25.04., 2 ind. 29.04., 1 ind. 01.05. og 03.05., 2 ind. 10.05., 4 ind. 11.05., 2 ind. 12.05., 2 ind. 13.05., 3 ind. 16.05., 4 ind. 17.05. og 1 ind. 19.05., **Nordre Land**: 1 ind. Moen/Åmot 04.05., 1 par hekket på tjern ved Øvre Vålhovd. Her ble paret sett fra 16.05., registrert rugende i perioden 25.05. - 15.06. og observert med 4 unger 07.07. og 19.07. Videre 3 par Vasslia 06.06. og 1 ind. Svartputten ved Håkenstadsetra 08.06., **Etnedal**: 1 par Langtjednet naturreservat 24.05. og 27.06., **Nord-Aurdal**: 1 - 14 ind. Dokkafjorden i Veststringsbygdi følgende dager: 4 ind. 20.04., 6 ind. 21.04., 1 ind. 23.04., 2 ind. 27.04., 4 ind. 29.04., 8 ind. 05.05., 14 ind. 07.05. og 6 ind. 11.05. Videre 1 ind. Oshaugen 29.04., 1 ind. Fløafjorden 04.05., 3 ind. Grandadn 13.05. og 1 par Langlimyradn 01.07., der de ble sett med 1 unge 14.07., **Vestre Slidre**: Hhv. 1, 4 og 6 ind. Lomendeltaet 25.04., 07.05. og 11.05.

Storskarv (NT: «Nær truet»)

Lesja: 1 ind. med fast tilhold på Lesjaleira i perioden 23.04. - 06.05., **Sel**: 1 ind. Einangsøyene 04.06., **Sør-Fron**: 2 ind. Harpefosdammen 11.04. og 22.04. og 1 ind. samme sted 27.04., 15.05. og 19.07., **Ringebu**: Hhv. 6 og 1 ind. Ringebuvollene 19.05. og 17.07. og hhv. 5 og 1 ind. Fåvang naturreservat 31.05. og 10.07., **Øyer**: 1 ind. Jevnefjorden 01.07., **Lillehammer**: Fast tilhold i Lågendeltaet fra og med 11.04. og ut perioden, men bare med 1 - 4 ind. **Gjøvik**: 1 ind. Rambekkvika i Mjøsa 23.04. og hhv. 6, 8 og 4 ind. Svennesvollene 27.05., 30.06. og 20.07., **Vestre Toten**: 2 ind. Lier, Børsvollen, 28.04. og 2 ind. Berja på Einafjorden 30.06., **Østre Toten**: Hhv. 1 og 2 ind. Mjøsa ved Kapp 10.04. og 13.04. og 2 ind. Totenvika 15.04., **Gran**: 1 ind. Jarenavannet 11.04., 1 ind. Randsfjorden ved Horn 13.04., 1 ind. Randsfjorden ved Eidsand 13.05. og 1 ind. Skirstadtjernet 29.06., 05.07. og 29.07., **Lunner**: 3 ind. Elgsjøen, Nordre Oppdalen, 05.07., **Søndre Land**: 1 ind. Randsfjorden ved Horn 16.04., **Søndre/Nordre Land**: Registrert med fast tilhold i Dokkadeltaet i perioden 12.05. - 14.07., men bare med 1 - 2 ind., **Nord-Aurdal**: 2 ind. Grandadn 06.04., 2 ind. ved Sundvoll bru 10.04. og 1 ind. Fløafjorden 12.04. og 09.05., **Vestre Slidre**: Hhv. 3 og 10 ind. Jutulhatten i Strondafjorden 25.05. og 26.06., **Vang**: 1 ind. Vangsmjøsa ved Kvam 28.07.

Egretthegre

Vågå: 1 ind. utosen av Vågåvatnet 13.04. (*Jens Petter Ous og Linnea Ingeborg Bakken), **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 10.04. (*Ragnar Ødegård).
Kommentar: Funn nr. 19 og 20 i Oppland.

Foto: Grete Olsen Bye.

Hvitstork:

Vestre Toten: 1 rastende individ på Raufoss, ved Karsrudskogen 15.05. (*Yngve Granum Stang)

Foto: Yngve Granum Stang.

Gråhegre

Hekkefunn:

Lom: Sett jevnlig i kolonien i Årsjo naturreservat på våren og forsommeren med opptil 10 ind. (27.04.), **Ringebu:** Antall bebodde reir i kolonien ved Skjeggestad ikke opptelt, men min. 20 årsunger ble registrert i området 01.07.

Vepsevåk (NT: «Nær truet»)

Nord-Fron: 1 ind. over Kvålsetra 29.06., **Sør-Fron:** 1 ind. Strype på Hundorp 30.06. og 08.07. og 1 ind. over Ringen 08.07., **Øyer:** 1 ind. over Skjøsbergaksla 30.07., **Lillehammer:** 1 ind. Roland 31.05. og 1 ind. Nordre Traaseth 29.06., **Gjøvik:** 1 ind. Sangersvingen, Breiskallen, 10.06., **Vestre Toten:** 1 ind. Vanntårnet, Eina, 28.05. og 11.06., 1 ind. Jutulrud, Einafjorden, 03.06. og 1 ind. over Sisselbergbukta, Einafjorden, 29.07., **Lunner:** 1 ind. ved Varmet motorcrossbane 03.06., **Jevnaker:** 1 ind. Storetjernet 20.07., **Søndre Land:** 1 ind. Nøden 19.07., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Bergan 09.06.

Svartglente

Dovre -Foto: Rolf Lundheim

Dovre: 1 ind. Fokstumyra 13.06. (fotodokumentasjon), **Sør-Fron:** 2 ind. Strype på Hundorp 27.06., 28.06. og 29.06., 2 ind. Ringen 08.07., 2 ind. Frya 10.07., 1 ind. over Tofte på Hundorp 10.07. og 1 ind. Brennhaugen 20.07. Det foreligger god fotodokumentasjon for flere av disse funnene. **Ringebu:** 1 ind. Trabelia 07.05. (*Per Christian Moan, fotodokumentasjon), 1 ind. Kjønnås 01.07. (god beskrivelse) og 1 ind. over Fåvang naturreservat 09.07., **Vestre Toten:** 1 ind. Næssjordene, Blilisanden, 12.05. Kommentar: Observasjonene i Sør-Fron har trolig dreid seg om de samme fuglene og er regnet som ett funn. Med stor grad av usikkerhet regnes årets observasjoner som funn nr. 6 - 11 i Oppland.

Rødglente

Vestre Toten: 1 ind. Lier, Børsvollen, 05.04. (*Bjørn Harald Larsen, fotodokumentasjon).

Kommentar: Funn nr. 12 i Oppland.

Havørn

Lesja: 1 - 2 ind. følgende dager på Lesjaleira: 1 ind. 11.04., 2 ind. 15.04., 1 ind. 17.04. og 23.04., 2 ind. 28.04. og 01.05., 1 ind. 02.05., 2 ind. 06.05., 1 ind. 09.05. og 11.05., 2 ind. 14.05. og 26.05. og 1 ind. 30.05. Videre 2 ind. Fetten 30.04., 1 ind. Nysætri i Lordalen 04.06., 1 ind. Bøbrua 07.06., 2 ind. Grisungvatna 21.06. og 1 ind. ved Storåi 01.07., **Dovre:** 1 ind. Vålåsjøen 07.05. og 22.05., 1 ind. Hjerkin 21.05. og 1 ind. nord for Einøvlingbekken 09.07., **Skjåk:** 1 ind. Grotli 02.04., 1 ind. ved Vollungsbrui 16.04., 1 ind. Sjømannsletta 20.04., 1 ind. Liavatnet 05.05., 1 ind. Ramstadstrondi 02.06., 1 ind. Åsen, Billingen, 02.06. og 1 ind. Risheimøyi 20.07., **Vågå:** 1 ind. Nedre Sjudalsvatnet

16.06., **Nord-Fron**: 1 ind. Stordalsberget 06.04., **Sør-Fron**: 1 ind. Frya 02.04. og 13.04. og 1 ind. Brennhaugen 11.05., **Øyer**: 1 ind. over Øyer sentrum 16.04., **Lillehammer**: 1 ind. Lågendeltaet 13.04., 14.04., 17.04. og 09.05., **Gjøvik**: 1 ind. Svennesvollene 09.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Lier, Børsvollen, 12.04., **Nord-Aurdal**: 2 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 02.04. og 2 ind. Grandadn 30.04. og 01.05., **Vestre Slidre**: 2 ind. Hande, Einangsundet, 01.05.

Sivhauk (NT: «Nær truet»)

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 25.04., **Sør-Fron**: 1 ind. Fryasletta 15.07., **Ringebu**: 1 ind. Kvisla i Vekkom 26.06. og 1 hunn Fåvang naturreservat 09.07., **Gausdal**: 1 hunn Fykse 06.06., **Gjøvik**: 1 ind. Jutulrud, Einafjorden, 20.05. og 30.05., **Østre Toten**: 1 ind. Båkinn 13.04., **Gran**: 1 ind. Holetjern, Tingelstad, 19.04., 1 hann Granavollen 29.04., 1 hann Jorstadtjern 30.04., Skirstadtjernet: 1 hunn 30.04., 1 ind. 21.05., 2 unger hørt fra hekkeplass 25.06. og 1 hann 23.07., 1 hann Jarenvannet 01.05., 1 ind. Lysenlandet 05.05. og 14.05. og 1 hann Tommelsjøen 24.06., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 11.05. (hann), 13.05. og 14.05., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Høvreslie 17.07.

Myrhauk (EN: «Sterkt truet»)

Lesja: 1 ind. Søre Brekka 17.04., 1 hann Lesjaleira 20.04., 1 hann Veslnesåe 24.04. og hhv. 1 par og 1 hann Fetten 29.04. og 30.04., **Dovre**: 1 hunn Hjerkin fjellstue 22.04., 1 hunn Vålåsjø 07.05. På Fokstummyra hekket neppe mer enn 1 par. Her er følgende rapportert: 2 hunner 12.05., 1 hunn (vestenden av Vålåsjøen) 14.05., 1 ind. (Steintjønne) 17.05., 1 hann 18.05., 1 par 19.05., 1 hunn 20.05., 1 hann 21.05., 1 par 23.05., 1 hunn 26.05., 30.05. og 31.05., 1 par med overlevering av bytte, samt 1 hunn, 01.06., 1 hann 02.06., 1 par 03.06., 04.06. og 06.06. - 08.06., 1 hann 09.06. og 15.06., 1 ind. 23.06., 1 hunn 25.06. og 26.06., 2 hanner og 1 hunn 30.06., 1 hunn 04.07., 1 par 08.07., 1 hunn 12.07., 1 par 22.07., 23.07. og 28.07., 1 hunn 30.07. og 1 par 31.07. Ellers 1 par Trettamyre ved Furuhaugli 13.05., hvor det også ble sett 1 ind. 15.05. og 1 hunn 21.05., 1 hann Hjerkin 14.05. og 27.05. og 1 hann Stridåi 28.07., **Vågå**: 1 hann langs Slådalsvegen 03.06., **Sel**: 1 hunn Strålsetra i Murudalen 07.06., **Sør-Fron**: 1 par i Langsudalen 14.06., **Øyer**: 1 hunn Gompa 11.06., hhv. 1 hunn og 1 hann ved Svartsetra 11.06. og 03.07. og 1 hann nord for Storhaugen 05.07., **Gausdal**: 1 hunn Holthaugen 13.05. og 1 hunn Torsdalen 29.07., **Vestre Toten**: 1 - 3 ind. sett følgende dager på trekk Lier, Børsvollen: 1 hann 12.04., 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 17.04., 1 hunnfarget ind. 19.04., 1 hann 20.04. og 30.04. Ellers 1 hann Mjørlund, Einafjorden, 17.04., **Østre Toten**: 1 hann Glåmenhøgda 01.05., **Gran**: 1 hunnfarget ind. Søndre Bjørge, Dynna, 30.04., **Søndre Land**: 1 hunn Fluberg fuglefredningsområde 04.05., **Nordre Land**: 1 ind. Brudalen 04.05., **Nord-Aurdal**: 1 par Stølsvidda 13.05., 1 - 2 ind. Langestølen følgende dager: 1 hann 13.05., 1 hann og 1 hunn 18.05. og 1 hann 27.05. og 11.06., 1 hunn Gauklie 13.05., 14.05., 18.05. og 24.05., samt 1 hann 27.05. Videre 1 hann og 1 hunn Brattåsen 03.06., 1 hann Prøvastølen 06.06., 1 hunn ved Valtjernstølan 23.06. og 1 hunn Langlimyradn 01.07., **Vestre Slidre**: 1 ind. Rensenn 17.05., 1 hann Krokånfeten 25.05., 1 ind. Søre Trøllhøvd 25.05. og 1 hann Midtre Syndin 02.06.

Steppehauk

Gjøvik: 1 hunn (2K) Eikstadtjernet 12.05. (*Tina Maria Brenden, fotodokumentert).

Musvåk

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 25.04., **Dovre**: 1 ind. Hjerkin Fjellstue/Hjerkinndammen 07.05. og 20.05. og 1 ind. Fokstummyra 26.05., **Skjåk**: 1 ind. ved Vollungsbrui 16.04., **Sør-Fron**: 1 ind. Haugen 08.07. og 1 ind. Frya 10.07., **Ringebu**: 1 ind. Fryadeltaet 22.04., **Øyer**: 1 ind. Ensby 17.04., 1 ind. Haverlykkja i Sørbygda 04.05. og 1 ind. Skjønsbergaksla 30.07., **Lillehammer**: 1 ind. Jørstadmvollene 31.08., 2 ind. over Lågendeltaet 19.04., 1 ind. Vårsetergrenda 22.04., 1 ind. Halvdan Svartesvei, Kringsjø, 16.05., 28.05. og 27.07., 1 ind. Jørstad Søre 21.05., 1 ind. Besserudgrenda, Fåberg, 21.05. og 1 ind. Døsvegen øst for Fryjordet 31.05., **Gjøvik**: Hhv. 1, 1, 3 og 2 ind. Eikstadtjernet/Eikstadtoppen 02.04., 05.04., 17.04. og 13.05., 1 ind. Bergstugua 04.04., 1 ind. Bråstadelva ved Bråstad 30.04. og 1 ind. ved Svennes gård 17.06., **Vestre Toten**: 1 - 6 ind. registrert på vårtrekk Lier, Børsvollen, følgende dager:

1 ind. 05.04., 2 ind. 12.04., 1 ind. 16.04., 4 ind. 17.04., 1 ind. 19.04., 4 ind. 20.04. og 6 ind. 28.04.
Videre 1 ind. Blili vestre 18.04., 1 ind. Hegemesskogen 21.04., 1 ind. Øvre Hegernes 03.05., hhv. 3 og
1 ind. Vanntårnet, Eina, 04.05. og 11.06., 1 ind. Næssjordene, Blilisanden, 12.05., 1 ind. Bøverbru
12.05., 1 ind. Bråtan, Mjørlund, 13.06. og 1 ind. Dokke 31.07., **Østre Toten**: 1 - 2 ind. Dyrud følgende
dager: 1 ind. 03.04., 06.04. og 21.04., 2 ind. 24.04. og 1 ind. 28.04., 29.04., 01.05., 06.05. og 02.06.
Videre 1 ind. Båkinstrand 17.04. og 31.05., 1 ind. Hveemsåsen, Bilitt, 23.04., 1 ind. Hensvold 23.04.
og 01.05. og 1 ind. Haugskrysset, Nøkleberg, 09.05., **Gran**: 1 ind. Vasslia 02.04., hhv. 1, 1 og 2 ind.
Gullerudvika 04.04., 01.05. og 04.07., 1 ind. Eidsand 06.04., 1 ind. Skari, Brandbukampen, 07.04.,
1 ind. Kalskin, Horn, 10.04., 1 ind. Egla, Mæna, 14.04. og 16.04., 2 ind. Røykenvika 18.04., 1 ind.
Lynnemoen 27.04., 1 ind. Gjærvika, Randsfjorden, 29.04., 1 ind. Lyseng 03.05. og 1 ind. Nedre
Askjum 04.05., **Lunner**: 1 ind. ved Sulua 30.05., **Jevnaker**: 1 ind. Jevnaker sentrum 09.04. og 1 ind.
Igulsrud 14.04., **Søndre Land**: 1 - 3 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, følgende dager: 1 ind. 01.04.,
3 ind. 03.04., 2 ind. 04.04., 1 ind. 29.04. og 30.04., 2 ind. 03.05. og 1 ind. 10.05., 1 ind. Hornslien
10.04., hhv. 1, 2, 1 og 1 ind. Enger 10.04., 13.04., 16.04. og 01.05., 2 ind. Søndre Halmrast 10.04. og
2 ind. Dalby 16.04., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 29.04., **Nordre Land**: 2 ind. Dokksvea
02.04. og 1 ind. Ulvhus 30.04., **Etnedal**: 1 ind. Øylo 14.04., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Bjørge 07.06. og 1 ind.
Sanderstølen 11.06., **Vang**: 1 ind. Lykkjenuten 29.06.

Fiskeørn (VU: «Sårbar»)

Dovre: 1 ind. Fokstumyra 31.05. og 1 ind. Vålåsjøen 05.07., **Sel**: 1 ind. Selsmyrene 12.05., **Sør-Fron**:
1 ind. Rykkhusumpene 02.06., **Lillehammer**: 1 - 2 ind. nesten daglig på næringssøk i Lågendeltaet i
perioden 23.04. - 12.05. På sommeren er 1 ind. notert i området 20.07. Ellers 2 ind. over Langmoen,
Jørstadmoen, 18.05., **Gausdal**: 1 ind. Holthaugen 07.05. og 1 ind. ved kjent hekkeplass 31.05.,
Gjøvik: 1 ind. Eikstادتjernet 10.05. og 15.05., 1 hekkende par på kjent lokalitet 31.05. og 1 ind.
Birstrand 26.07., **Vestre Toten**: 1 ind. Sund, Einafjorden, 13.05., 1 ind. Bjørnerudødegården,
Einafjorden, 26.05., 1 ind. Trangvika, Einafjorden, 26.05. og 2 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden,
29.07., **Østre Toten**: 1 ind. Totenvika 03.05. og 1 ind. Nordre Smesætervegen 18.05., **Gran**: 1 ind.
Røykenvika 28.04. og 07.05., 1 ind. Nordtjernet, Tingelstad, 05.05., 1 ind. Vestlandsfjorden 20.05. og
27.05., 1 par i gang med reirbygging på kjent lokalitet 06.06. og 1 ind. ved kjent lokalitet 19.07.,
Søndre Land: 1 ind. Randsfjorden ved Horn 16.04., 1 ind. Togrimstuen 18.04., 1 ind. Settonvika,
Fluberg, 11.05., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 29.04., 03.05., 07.05., 10.05., 11.05. og
13.05., samt 2 ind. 22.05., **Nordre Land**: 1 ind. Moen/Åmot 15.05. og 1 ind. Åslibygda 04.06.,
Etnedal: 1 ind. Fjellsvarden 05.06. og 1 ind. Øyangen 20.06., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Bagn 10.05.,
Nord-Aurdal: 1 ind. Ulnes kirke, Grandadn, 20.04., 1 ind. Dokkafjorden 27.04., 02.05. og 18.07.,
2 ind. ved Sundvoll bru 30.04., 4 ind. i kjent hekkeområde 04.05., 1 ind. Ølsjøen 10.05., 1 ind. i kjent
hekkeområde 19.06., 1 ind. Gaukelitjednet 10.07., 1 ind. Nysetbøtten 13.07. og 1 ind. Grønstølen
28.07., **Vestre Slidre**: 1 par sett på kjent reirplass 21.04., 01.05. og 02.05., hvor rugende ind. ble
registrert 16.05. og 17.05., men dessverre ingen aktivitet ved reiret 21.06. og 22.06., 1 ind. sett i
kjent hekkeområde 22.04., hvor det senere var 1 par 04.05., 08.05. og 01.06., 1 ind. Lomen
naturreservat 11.05. og 4 ind. i kjent hekkeområde 23.06.

Lerkefalk (NT: «Nær truet»)

Lillehammer: 2 ind. Korgen - Hovemoen 19.05., 1 ind. Langmoen på Jørstadmoen 17.06. og 21.07.,
1 ind. Svartevja i Lågendeltaet 18.06., 1 ind. Nordre Traaseth 03.07., 1 ind. ved Vesletjern 27.07. og
1 ind. Måsåhaugen/Langsetvegen 28.07., **Gausdal**: 1 ind. over Kalstad naturreservat 10.06. og 1 ind.
Mjødokka 14.07., **Gjøvik**: 1 ind. Eikstادتjernet 13.05., **Vestre Toten**: 2 ind. Gråstein, Einafjorden,
16.05., 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 17.05. og 25.07., hhv. 1, 1 og 2 ind. Jutulrud, Einafjorden,
18.05., 30.05. og 03.06. og 1 ind. Næssjordene, Blilisanden, 30.06., **Østre Toten**: 1 ind. Dyrud 14.05.,
Gran: 2 ind. Engeroa 21.06., 1 ind. Tommelsjøen 24.06. og 1 ind. Skirstadtjernet 05.07. og 31.07.,
Lunner: 1 varslende par Solbjør 13.07.

Jaktfalk (VU: «Sårbar»)

Lesja: 1 hekkende par på kjent lokalitet med 3 unger i reiret 18.06., **Dovre:** 1 overflyvende ind. Hjerkin 03.04. og 1 ind. Fokstumyra 21.05., **Skjåk:** 1 varslende ind. ved kjent hekkeplass 21.04., **Lom:** 1 ind. Ryggjehø 20.04., **Sel:** Parring observert på kjent lokalitet 19.03. Også observert samme sted 03.05., men hekking uteble pga. menneskelig forstyrrelse i eggleggingsperioden. **Øyer:** 1 hekkende par på kjent lokalitet. 2 unger i reiret 07.06. og 11.06., samt 1 ad. og 1 utfløyet unge 03.07.

Vandrefalk

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 15.04. og 03.06., 1 hekkende par på kjent lokalitet, hvor det var 4 unger i reiret 24.06., **Dovre:** 1 ind. Toftemo 08.05., 1 ind. Fokstumyra 19.05. og 1 ind. Hjerkin 03.06., **Skjåk:** 1 ind. ved Vollungsbrui 16.04. og 1 ind. Risheimøyi 05.05., **Nord-Fron:** 1 ind. ved kjent hekkeplass 20.05. og 1 ind. over Vinstra sentrum 31.07., **Sør-Fron:** 1 par på kjent hekkeplass sør i kommunen 08.04., hvor det også ble sett 1 ind. 17.04. og 29.06., hhv. 1 par, 1 og 1 ind. på kjent hekkeplass nord i kommunen 11.04., 18.04. og 28.06., 1 ind. Hundorp naturreservat 16.04. og 1 ind. Fryasletta 18.04. og 19.04., **Øyer:** Rester etter dødt ind. Trælvika i Trettenstryka fuglefredningsområde 01.04., observert en rekke ganger på kjent hekkeplass fra og med 03.04, hvor det ble sett mating av 1 - 2 unger i første halvdel av juli måned, **Lillehammer:** Hhv. 2, 1 og 1 ind. Lågendeltaet 06.04., 25.04. og 17.07., 1 ind. ved Stor-Hove 18.05., 1 ind. Galterudskogen 16.04., 1 ind. på kjent hekkeplass 26.05., hvor det var minst 1 unge i reiret 03.06. Ellers 1 ind. Maihaugen 24.07., **Gausdal:** 1 ind. Holthaugen 16.06. og 17.06., **Gjøvik:** 1 ind. Svennesvollene 26.04. og 27.04., 1 ind. Eikstadtjernet 03.05. og 20.07. (årsunge), 1 ind. ved Hovtjernet 31.05. og 1 ind. Alset 01.07., **Vestre Toten:** 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 02.04., 23.07. og 29.07., hhv. 1, 1, 2, 1 og 2 ind. Lier, Børsvollen, 05.04., 10.04., 12.04., 22.04. og 28.04., 1 ind. Blåvarp, Eina, 08.05., 1 ind. Næssjordene/Blilisanden, Einafjorden, 13.05., 26.05. og 18.06., 1 ind. Vanntårnet, Eina, 19.05. og 21.05., samme sted 2 ind. (1 ad. og 1 årsunge) 29.07. og 2 ad. 31.07. Ellers 1 ind. Jutulrud, Einafjorden, 03.06., **Østre Toten:** 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 17.04. og 1 ind. med hekkeadferd på kjent lokalitet 09.06., **Gran:** 1 ind. ved kjent hekkeplass 16.05., **Søndre Land:** 1 ind. Nordberg, Hov, 02.05., 1 ind. i kjent hekkeområde 05.05. og 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 07.05., **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 01.05., **Nordre Land:** 1 ind. Nordrum i Nord-Torpa 13.06., **Nord-Aurdal:** 1 ind. i kjent hekkeområde 08.04. og 05.05., 1 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygd 13.04., 1 ind. i kjent hekkeområde 04.05. - 06.05. og 1 ind. Skraudn, Sæbufjorden, 05.05., **Vestre Slidre:** 1 ind. Lomen naturreservat 25.04. og 11.05., **Vang:** 1 ad. med mat til 1 unge i kjent hekkeområde 26.07. og 27.07.

Vannrikse (VU: «Sårbar»)

Gran: 1 ind. Hovstjern 01.06., **Søndre Land:** Ferske spor etter 1 ind. ved Fall kraftverk 03.04.

Åkerrikse (CR: «Kritisk truet»)

Ringebu: 1 ind. Grov på Ringebuvollene, 22.06. og 23.06., **Lillehammer:** 1 ind. Sørlien sør for Jørstadmoen 04.06. - 06.06. Flyttet seg senere ned til Jørstadmovollene i Lågendeltaet der den ble hørt 11.06. - 13.06., **Søndre Land:** 1 ind. hørt Ligarda mellom Askvik og Brakar 23.07., **Nordre Land:** 1 ind. hørt ved Aurlund 09.06., 13.06., 17.06., 19.06., 22.06., 26.06. og 07.07. Også hørt jevnlig av grunneier. Videre 1 ind. hørt ved Thomlevold 19.06. og 1 ind. Etna ved Nordsinni kirke 26.06.

Sivhøne (VU: «Sårbar»)

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 01.05., **Gran:** 1 ind. Sundet, Jarenvannet, 16.04., 29.04. og 01.05., trolig 1 - 2 hekkende par Grunningen, hvor dette er registrert: 1 ind. 03.05., 1 par og 1 ad. (trolig 2 par) med hekkeadferd 17.05. og 1 par med hekkeadferd 29.05. og 11.06. Ellers 1 ind. med hekkeadferd Blinkeputten, Tingelstad, 17.05., 1 ind. med hekkeadferd Jorstadtjern 19.05. og 30.05., 1 ind. Skotterudputten 23.05. og 1 ad med min. 2 unger Gamkinndammen 23.06.. Her ble 1 ad. sett med 3 unger 05.07.

Sothøne (VU: «Sårbar»)

Lom: Opptil 15 ind. i Årsjo naturreservat, hvor 5 par ble registrert hekkende. Følgende er rapportert: 2 ind. 13.04., 8 ind. 14.04., 11 ind. 17.04., 15 ind. 18.04., 1 ind. 21.04., 5 rugende ind. 18.05. og 23.05. og 1 ind. 07.06., 19.06. og 21.07., **Vågå:** 1 ind. utosen av Vågåvatnet 13.04., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 19.04. og daglig i perioden 15.05. - 19.05., **Gjøvik:** 1 ind. ved Mjøsbrua 14.05., **Østre Toten:** 1 ind. 1 ind. Mjøsa ved Kapp brygge 13.04. og 15.04., **Gran:** 1 ind. Jarenvannet 09.04. - 13.04. og 30.04. og 1 par på Skirstadtjern 21.05. Her ble 1 ad. med 1 unge sett 05.07., 23.07. og 26.07., **Lunner:** Fast hekkebestand på Kalvsjøtjern der følgende er registrert: 8 ind. 04.05., 12 ind. 14.05., 6 ind. 16.05. og 22.05., 3 ind. 24.05. og 16 ad. med 23 unger (kull på 3, 4, 4, 5, 1, 4 og 2) 05.07. Ellers 1 ind. Vassjøtjern 26.05. og 5 ad. og 5 unger Hallomtjernet 17.06., **Jevnaker:** Hhv. 42, 39 og 9 ind. sørenden av Randsfjorden 14.04., 20.04. og 02.05., 1 ind. Hermanstjern 02.05., 5 ad. med 9 unger (kull på 3, 2 og 4) Vesletjernet 05.07. På Storetjernet ble 5 ad. med 10 unger (kull på 3 og 7) registrert 05.07. og senere 4 ad. med hhv. 1 og 2 unger 20.07.

Tjeld (NT: «Nær truet»)

Lom: 1 ind. Vågåvatnet ved Garmo 21.05., **Sør-Fron:** 1 ind. Hundorp naturreservat 11.04., **Ringebu:** Hhv. 2 og 1 ind. Fåvang naturreservat 31.05. og 18.06., **Lillehammer:** Godt som daglig i Lågendeltaet i tidsrommet 03.04. - 27.05., med en antatt hekkebestand på 2 - 3 par. Største antall i vårperioden ble 9 ind. 16.04. og 17.04. Ellers 1 ind. Borudodden i Mjøsa, Vingrom, 05.06., **Gjøvik:** 1 - 5 ind. Hunnselvas utløp følgende dager: 1 ind. 03.04., 2 ind. 04.04., 1 ind. 05.04., 2 ind. 06.04., 4 ind. 07.04. og 09.04., 2 ind. 13.04. og 16.04., 5 ind. 19.04. og 2 ind. 23.04. Videre 1 ind. Rambekkvika i Mjøsa 06.04., 2 ind. Mjøsa ved Bondelia 23.04., 2 ind. Sveastranda 23.04., hhv. 2, 2, 1, 1, 4 og 1 ind. Svennesvollene 04.05., 09.05., 11.05., 16.05., 21.05. og 30.06. og 2 ind. Strandenga, Biri, 11.05. og 24.07., **Vestre Toten:** 2 ind. Næssjordene, Blilisanden, 13.05. og hhv. 2, 1, 2, 2, 2 og 2 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 17.05., 24.05., 22.06., 02.07., 15.07. og 25.07., **Østre Toten:** Hhv. 2, 1 og 5 ind. Mjøsa ved Panengen brygge 03.04., 06.04. og 16.04., 2 - 6 ind. Mjøsa ved Kapp følgende dager: 2 ind. 06.04., 10.04., 11.04., 17.04., 29.04. - 01.05., 3 ind. 15.05., 4 ind. 12.06. og 6 ind. 13.06. Videre hhv. 2 og 1 ind. Totenvika 06.04. og 13.05., 2 ind. Hekshusstranda på Kapp 12.04., 13.04. og 19.04. og 1 par med 3 små unger Fjellhaug ved Mjøsa 22.06., **Gran:** 2 ind. Røykenvika 16.04. og 30.04., **Jevnaker:** 5 ind. Nøklebytangen i sørenden av Randsfjorden 14.04., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 1, 2 og 1 ind. Dokkadeltaet 12.05., 14.05. og 15.05., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Grandadn 08.05., **Vestre Slidre:** 1 ind. Lomen naturreservat 11.05.

Dverglo (VU: «Sårbar»)

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 06.05., **Sør-Fron:** 2 ind. Hundorp naturreservat 21.04., **Lillehammer:** 1 - 5 ind. følgende dager i Lågendeltaet: 2 ind. 19.04., 1 ind. 19.04., 3 ind. 22.03., 2 ind. 23.03., 3 ind. 24.03., 5 ind. 25.04., 2 ind. 27.04., 30.04., 02.05. og 05.05., 1 ind. 06.05., 2 ind. 08.05. og 11.05., 1 ind. 13.05., 2 ind. 16.05., 3 ind. 18.05., 5 ind. 19.05. og 4 ind. 20.05. Ellers hhv. 2, 1 og 1 ind. Landetjernet på Nordseter 02.06., 01.07. og 15.07., **Gjøvik:** 1 - 6 ind. Svennesvollene følgende dager: 2 ind. 23.04., 1 ind. 26.04., 4 ind. 04.05., 3 ind. 09.05., 4 ind. 10.05., 3 ind. 15.05., 6 ind. 16.05., 2 ind. 17.05., 1 ind. 21.05. og 2 ind. 22.05. Ellers 2 ind. Paradisvika ved Biri travbane 23.04., **Vestre Toten:** 1 ind. Sangnes, Einafjorden, 08.05., 1 ind. Lier, Børsvoll, 11.05., 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 20.05., 03.06., 05.06., 10.06., 26.06. og 02.07. og 1 ind. Einavoll 30.05., **Østre Toten:** 1 ind. Mjøsa ved Kapp 11.04., 12.04., 15.04., 19.04., 02.05. og 07.05., samt 2 ind. 12.05., hhv. 1, 1 og 2 ind. Hekshusstranda på Kapp 11.04., 19.04. og 28.04., og hhv. 4, 6, 4 og 2 ind. Totenvika 01.05., 03.05., 12.05. og 13.05., **Gran:** 1 ind. Aschimlandet ved Askjumelvas utløp 05.05., 1 ind. Røykenvika 07.05., 1 ind. Vasslia 13.05., 2 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 14.05. og 24.05. og 1 ind. med hekkeadferd Skirstadtjernet sørøst 21.05., **Jevnaker:** 2 ind. Nøklebytangen i sørenden av Randsfjorden 14.04. og 1 ind. Roen, Sløvika, 10.06., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 3 og 1 ind. Dokkadeltaet 09.05. og 10.05.

Sandlo

Hekkefunn/observasjoner i egnet hekkebiotop:

Dovre: 4 ind. Hornsjøen 15.06., 1 ind. med hekkeadferd Nedre Stridåtjern 20.06., 3 ind. med hekkeadferd Istjørni 20.06. og 7 ind. Svartknarttjønnin 02.07., **Gausdal:** 2 ind. Dokkvatnet 11.06., **Øystre Slidre:** Fast hekkebestand Valdresflye/Fisketjerne der dette er innrapportert: 8 ind. 06.06., 1 ind. 07.06., 4 ind. 09.06., 2 ind. 12.06., 1 ind. 14.06., 3 ind. 15.06., 2 ind. 18.06., 7 ind. 25.06., 20 ind. 28.06., 4 ind. 30.06., 1 ind. 04.07., 8 ind. 07.07., 9 ind. 08.07., 8 ind. 09.07., 4 ind. 11.07., 1 ind. 22.07. og 8 ind. 31.07. Ellers 4 ind. Møсахella ved Lykkjestølane 08.06., hhv. 2 og 3 ind. ved Olevatnet 14.06. og 15.06. og hhv. 2, 1, 1, 2, 2 og 2 ind. Fisketjernnuten på Valdresflye 15.06., 16.06., 28.06., 03.07., 09.07. og 22.07.

Trekkeobservasjoner:

Lesja: Hhv. 4, 9, 2 og 5 ind. Lesjaleira 26.05., 30.05., 02.06. og 03.06., **Dovre:** 3 ind. Hjerkinndammen 01.06., **Lom:** 5 ind. Tesseosen 26.05., **Nord-Fron:** 1 ind. Olstappen 18.05., **Lillehammer:** Hhv. 1, 1, 2, 2, 3 og 3 ind. Lågendeltaet 02.05., 04.05., 08.05., 09.05., 16.05. og 18.05., 1 ind. Hovemoen 31.05. og 1 ind. Mjøsa ved Vingrom 18.06., **Gjøvik:** Hhv. 1, 4, 2 og 5 ind. Svennevollene 09.05., 10.05., 15.05. og 16.05., **Vestre Toten:** 1 ind. Lier, Børsvollen, 12.05. og 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 03.06., **Østre Toten:** 2 ind. Kapp brygge 11.04., hhv. 1 og 5 ind. Totenvika 01.05. og 13.05., **Gran:** 1 ind. Røykenvika 03.05., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Granheim 12.05. og 13.05., 2 ind. Ølsjøen 13.05. og 14.05. og 2 ind. Strondafjorden 14.05., **Vestre Slidre:** 3 ind. Lomendeltaet 18.05.

Boltit

Lesja: 4 ind. Grisunghøe 09.06., 3 ind. Storskardet/Rygghøe 01.07., **Dovre:** 3 ind. Foksådalen 18.05., 2 ind. Vålåsjøhøe 20.05., 8 ind. Fokstua 26.05., 2 ind. Vesleblåhø 03.06., 1 ind. med hekkeadferd Blåhøin sør 09.06. og 1 ind. Svånå 14.07., **Vågå:** 1 ind. ind. Heidalshøe 20.05., **Sel:** 1 ad. med 2 unger Flatfjellet 29.07., **Vestre Slidre:** 2 ind. Brendehaugen 25.05., **Øystre Slidre:** Hhv. 2, 1, 1, 2 og 3 ind. Valdresflye 08.06., 10.06., 14.06., 15.06. og 28.06. og hhv. 1, 1 og 2 ind. Fisketjernnuten, Valdresflye, 07.07., 09.07. og 22.07., **Vang:** 1 ind. Bygdin 24.06. og 1 ind. Bitihorn 29.07.

Vipe (CR: «Kritisk truet»)

Lesja: 1 ind. Lesjaskog 01.04. og 02.04., 1 - 11 ind. Lesjaleira følgende dager: 3 ind. 11.04., 5 ind. 15.04., 6 ind. 19.04. og 20.04., 8 ind. 22.04., 1 ind. 26.04., 8 ind. 28.04. og 30.04., 6 ind. 01.05., 11 ind. 02.05., 5 ind. 04.05., 8 ind. 06.05., 4 ind. 09.05., 5 ind. 13.05., 1 ind. 14.05., 4 ind. 26.05., 6 ind. 30.05. og 10 ind. 02.06. Ellers 1 ind. Fetten 29.04., **Dovre:** 4 ind. Fokstua Fjellstue 19.04., 1 - 2 ind. Hjerkin Fjellstue/Hjerkinndammen følgende dager: 1 ind. 13.05., 2 ind. 19.05., 1 ind. 22.05., 27.05. og 29.05., 2 ind. 04.06., 1 ind. 06.06., 1 par 09.06. og 25.06. og 1 ind. 10.07. Videre 2 ind. Fokstumyra 31.05., **Skjåk:** Hhv. 2 og 3 ind. Sota seter 22.04. og 05.05., hvor 1 par viste hekkeadferd 15.06., **Lom:** 1 ind. Vågåvatnet ved Garmo 21.04., **Vågå:** 1 ind. Tessand 17.04., **Sel:** 4 ind. Skotte på Selsmyrene 12.04. og 1 ind. Fugleskjelle 20.04., **Nord-Fron:** 1 ind. Lomsetrin 01.07., **Sør-Fron:** 1 - 7 ind. Hundorp naturreservat følgende dager: 4 ind. 11.04., 7 ind. 19.04., 5 ind. 21.04., 1 ind. 27.04. og 28.04. og 3 ind. 06.05. Ellers 1 ind. Lauvåsen 31.05., **Ringebu:** 3 ind. ved Fåvang stasjon 09.04. og 2 ind. ved Fåvang kirke 30.04., **Lillehammer:** 1 - 7 ind. sett på trekk i Lågendeltaet følgende dager: 7 ind. 03.04., 3 ind. 09.04., 1 ind. 11.04., 3 ind. 14.04., 4 ind. 16.04., 2 ind. 17.04., 1 ind. 19.04., 22.04., 25.04. og 29.04., 2 ind. 04.05. og 5 ind. 08.05., 2 hekkende par Stor-Hove/Hovesveen, hvor dette er registrert: 1 ind. 07.04. og 09.04., 2 ind. 13.04., 9 ind. 15.04., 1 ind. 26.04., 4 ind. 04.05., 2 rugende ind., samt 4 ind., 04.05. og 05.05. og 1 ind. 16.05. Videre 1 ind. Nedre Jeistad 12.04., 3 ind. Bælafaret 13.04., hhv. 1 og 2 ind. ved Smestad 14.04. og 24.04., 4 ind. Jeistaddegården 05.05., 1 ind. Fløytvatnet 27.05. og 1 ind. over Nordre Traaseth 29.06., **Gausdal:** Hhv. 12, 2 og 2 ind. Nørdstvolljordet 16.04., 23.04. og 01.05., 1 ind. Skogstad 17.04. og 20.06., hhv. 3, 2 og 3 ind. Holthaugen 28.04., 07.04. og 13.05., 1 ind. ved Forset bru 28.04., 3 ind. Aulestad 18.05. og 1 ind. Hagemoen 24.06., **Gjøvik:** 1 par Gråsteinmyra 31.05., hvor 1 ind. viste hekkeadferd 21.07., 1 ind. Dempesætra 31.05. og 2 ind. Noss, Elvedalen, 31.05., **Vestre Toten:** 1 ind. Presteseterjordene på Reinsvoll 04.04. og 21.04., 1 ind. ved Reinsvoll sykehus 05.04., hhv. 2, 23, 3 og

1 ind. Lier, Børsvollen, 12.04., 16.04., 28.04. og 11.05., 1 ind. Ringvoll 18.04., hhv. 2 og 3 ind. Blili fellesbeite 23.04. og 03.05., hhv. 2 og 3 ind. Næssjordene, Blilisanden, 23.04. og 08.05., 1 ind. Bøverbru 07.05., hhv. 3, 1 og 4 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 12.05., 13.05. og 16.05. og 1 ind. Korsen Øvre 16.05., **Østre Toten**: Hhv. 3, 25 og 4 ind. Totenvika 04.04., 15.04. og 16.04., 5 ind. Hammerstad 05.04., 2 ind. ved Lena ungdomsskole 05.04., 1 ind. Hol 05.04., 2 ind. Bratli 06.04., hhv. 4 og 15 ind. Bjørnstad 07.04. og 15.04., 2 ind. Kvamfeltet på Kapp 07.04., hhv. 2 og 5 ind. Kapp brygge 07.04. og 11.04., hhv. 1, 3 og 2 ind. Smeby og Brunsberg 07.04., 16.04. og 03.06., 1 ind. Fauchaldstranda, Kapp, 12.04., 1 ind. Lena 14.04., 1 - 12 ind. Kloppen følgende dager: 2 ind. 14.04., 12 ind. 15.04., 1 ind. 17.04., 2 ind. 21.04., 3 ind. 23.04., 5 ind. 26.04. og 27.04., 4 ind. 28.04. og 1 ind. 30.04., 1 ind. Kapphøgda 20.04., 1 ind. Engebakken 22.04., 1 ind. Homb 23.04., 4 ind. Gunnerød 23.04., 1 ind. Blikset 28.04., 1 ind. Håkenstad, Nylinna, 28.04., 5 ind. Dystlinna, Dystebakken, 29.04., 2 ind. Hveem 05.05., hhv. 6, 4 og 4 ind. Kjellbakken, Smeby, 08.05., 24.05. og 31.05. (trolig hekking) og 1 ind. Lillo 09.06., **Gran og Lunner**: Gjennom prosjektet «bakkehekkende fugler i kulturlandskapet» er det gjort relativt mange hekkefunn, spesielt i Gran kommune. Dette vil bli presentert i egen prosjektrapport. **Jevnaker**: 1 hekkende par Rønnerud, Toso, hvor dette er registrert: 1 ind. 15.04., 3 ind. 23.04., 1 ind. 07.04., 2 ind. 17.05. og 1 rugende ind. 31.05. Ellers 1 ind. sørenden av Randsfjorden 22.04. og 2 ind. Sløvika 29.05., **Søndre Land**: Hhv. 3 og 2 ind. Fluberg fuglefredningsområde 16.04. og 19.04., **Nordre Land**: 1 ind. Øvrebygd, Nord-Torpa, 04.05., 2 ind. Fagerlund øst 14.05. og 3 ind. Vælemyra i Aust-Torpa 21.05., **Nord-Aurdal**: Hhv. 1, 4, 3 og 2 ind. Grandadn 09.04., 20.04., 05.05. og 06.05., 3 ind. Ølsjøen 22.04. og 23.04., hhv. 3, 5 og 3 ind. Dokkafjorden i Veststringsbygdi 23.04., 24.04. og 25.04., 3 ind. Langestølen 13.05. og 18.05., **Vestre Slidre**: 1 ind. Trollhovd 12.05.

Polarsnipe

Nord-Aurdal: 1 ind. Grandadn 18.05. og 19.05.

Foto: Rune Rødningen

Dvergsnipe

Ringebu: 1 ind. Åsdalstjønna 10.06.

Temmincksnipe

Lillehammer: Hhv. 2, 5, 2, 2 og 2 ind. Lågendeltaet 15.05., 16.05. og 17.05., 18.05. og 20.05., **Gjøvik**: hhv. 11 og 8 ind. Svennesvollene 15.05. og 16.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 13.05., **Østre Toten**: 2 ind. Totenvika 13.05., **Vestre Slidre**: 1 ind. Midtre Syndin 02.06., **Øystre Slidre**: 2 ind. Lykkjestølane 04.06., fast hekkebestand på Valdresflye/Fisketjerne med opptil 9 registrerte ind. Følgende er rapportert herfra: 7 ind. 04.06., 5 ind. 06.06., 8 ind. 08.06., 9 ind. 09.06., 4 ind. 14.06. og 15.06., 1 ind. 17.06. og 25.06., 2 ind. 28.06., 1 ind. 30.06., 7 ind. 07.07., 4 ind. 08.07., 1 ind. 09.07., 2 ad. 11.07. og 1 par 26.07.

Fjæreplytt

Skjåk: 6 ind. ved Leirungsvatnet 10.07., **Øystre Slidre:** 1 ind. Valdresflye/Fisketjerne 30.06. og 2 ind. samme sted, hvorav 1 rugende ind., 09.07.

Myrsnipe

Hekkefunn/observasjoner på sannsynlige hekkeplasser:

Lesja: 1 ind. Lomtjønne 07.06., **Dovre:** Hhv. 1 og 2 ind. Svartknarttjønne 20.06. og 02.07., **Skjåk:** 1 ind. Blankåttjønne 22.07., **Ringebu:** Hhv. 2 og 6 ind. Åsdalstjønna 10.06. og 15.06., **Øyer:** 2 ind. ved Lyngsjøen 01.07., **Vestre Slidre:** 1 ind. Midtre Syndin 02.06. og 17.06., **Øystre Slidre:** Fast hekkebestand Valdresflye/Fisketjerne der dette er rapportert: 4 ind. 04.06., 2 ind. 06.06., 7 ind. 09.06., 1 ind. 10.06., 14.06. og 15.06., 2 ind. 25.06., 6 ind. 28.06. og 30.06., 15 ind. 07.07., 4 ind. 08.07., 2 ind. 09.07. og 1 ind. 12.07. Videre hhv. 2, 4 og 2 ind. Sanddalen-Vassklepp 06.06., 08.06. og 08.07. og 1 ind. ved Bergset 08.07.

Fjellmyrløper (NT: «Nær truet»)

Dovre: 1 ind. Svartknarttjønne 15.06. og 20.06., **Ringebu:** 2 ind. Åsdalstjønna 10.06. og 15.06., **Øyer:** 2 par med hekkeadferd Lyngsjøen 01.07., **Øystre Slidre:** 2 ind. Sanddalstjern naturreservat 08.06. og 1 ind. med hekkeadferd ved Bergset 08.07.

Brushane (VU: «Sårbar»)

Dovre: Opptil 11 ind. på Fokstumyra, der dette er rapportert: 2 hanner 12.05., 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 19.05., 3 ind. 21.05., 5 ind. (2 hanner og 3 hunner) 21.05., 11 ind. (6 hanner og 5 hunner) 22.05., 1 hann 23.05. og 28.05., 4 ind. (1 hann og 3 hunner) 31.05., 1 hann 01.06., 2 hanner 03.06., 3 ind. 04.06. og 1 ind. 05.06., 06.06. og 08.06., **Lillehammer:** Hhv. 3, 7, 1 og 3 ind. Lågendeltaet 05.05., 07.05., 09.05. og 10.05., **Vestre Toten:** 1 hunn Blisanden 09.05., samme sted 1 hann 13.05. og 2 hunner 15.05. og 16.05., 1 hunn Blili vestre 12.05., 2 hanner Lier, Børsvollen, 09.05. og 11.05., hhv. 2 hanner og 1 hann Sisselbergbukta, Einafjorden, 13.05. og 14.05. og 1 hann Bjørnerud, Einafjorden, 20.05., **Søndre/Nordre Land:** 1 hann Dokkadeltaet 08.05., **Nord-Aurdal:** Hhv. 2 og 6 ind. Grandadn 09.05. og 10.05., 1 ind. Strondafjorden 11.05. og hhv. 6 og 4 ind. Ølsjøen 12.05. og 02.06., **Øystre Slidre:** 2 ind. (hann og hunn) Sanddalen 06.06., 1 ind. ved Olevatnet 15.06. og 2 ind. Fisketjerna på Valdresflye 07.07.

Dobbeltbekkasin (NT: «Nær truet»)

Dovre: 1 ind. Fokstumyra 31.05. og 1 ind. Stormyre i Grisungdalen 20.06., **Vågå:** 2 ind. ved Stor-Hinde 09.06., **Nord-Fron:** 1 ind. Espedalen 04.06., min. 15 spillende ind. på kjent leik 04.06. og 3 ind. i spill Kvålssetra 01.07., **Sør-Fron:** 1 spillende ind. Vidmesetra 10.07., **Gausdal:** 1 ind. Holthaugen 13.05. og 1 ind. ved Kittilbutjerna 21.05. og 29.05., **Vestre Toten:** 1 ind. nordenden av Einavatnet 18.05., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Gauklie 15.05., hhv. 3 og 1 ind. Langestølen 15.05. og 18.05., min. 10 spillende ind. på kjent lokalitet 03.06. og 1 ind. i spill ved Størrtjednet, Valtjernstølan, 14.07., **Øystre Slidre:** 6 spillende ind. Selstølen 07.06., 2 ind. i spill ved Beitostølen 14.06. og 15.06. og 1 ind. i spill i Beito 15.06., **Vang:** 1 ind. i spill Nørdre Rjupa 12.06.

Svarthalespove (*underarten islandica*)

Lillehammer: 2 ind. Lågendeltaet 03.05. og 04.05. og 1 ind. samme sted i perioden 05.05. - 10.05.

Lappspove

Gjøvik: 2 overflyvende ind. Eikstadtjernet 13.05.

Småspove (NT: «Nær truet»)

Hekking/observasjoner i egnet hekkeområde:

Lesja: 2 ind. ved Gautsjøen 12.06., **Dovre:** 1 - 4 ind. rapportert fra Fokstumyra følgende dager: 2 ind. 19.05. og 21.05., 1 ind. 22.05., 2 ind. 01.06., 4 ind. 03.06., 1 ind. 04.06., 09.06. og 13.06. og 2 ind.

15.06., *Vågå*: 1 ind. Søre Nysætrin ved Strålvatnet 08.06. og 1 ind. Kraggerudsæter ved Strålvatnet 08.06., *Sel*: 1 ind. Mysusæter 27.05. og 14.06. - 16.06. og 1 ind. Ranglarhøe 27.05., *Nord-Fron*: 2 ind. Klevstadsætra i Kvamsfjellet 15.05., 1 ind. ved tjern i sørøstenden av Furusjøen 15.05. og 1 ind. Veslefjell 08.07., *Ringebu*: 1 ind. Jønnhaltmyra 21.05., *Øyer*: 1 ind. Svartsætra 11.06. og 7 ind. med hekkeadferd ved Lyngen 01.07., *Lillehammer*: 1 ind. ved Raudtjern nord for Nordseter 23.05. og 1 ind. Nysæterhøgda 23.05., *Nordre Land*: 1 ind. i spill Klevmoseterhøgda, Spåtind, 14.05., samme sted hhv. 3 og 1 ind. 29.06. og 18.07. Ellers 1 ind. Oppsjømyra 27.06., *Nord-Aurdal*: Hhv. 1 ind. og 2 ind. (i spill) Langestølen 14.05. og 18.05., 1 ind. Langelimyrene 11.06. 1 ind. For., ohytta ved Sanderstølen, Golsfjellet, 12.06. og 1 ind. med hekkeadferd ved Steinbui 03.07., *Øystre Slidre*: 1 ind. i spill ved Vangsjøen 18.06. og 1 ind. med hekkeadferd ved Sygnestølen 08.07.

Storspove (EN: «Sterkt truet»)

Hekking/observasjoner i egnet hekkeområde:

Lesja: 1 - 3 ind. Lesjaleira følgende dager: 3 ind. 13.05. og 14.05., 2 ind. 23.05. og 30.05., 1 ind. 02.06., 2 ind. 03.06. og 1 ind. 13.06., **Dovre**: 1 - 4 ind. rapportert fra Fokstumyra følgende dager: 2 ind. 14.05., 1 ind. 16.05. og 19.05., 4 ind. 20.05., 1 ind. 21.05., 23.05., 01.06. (hekkeadferd) og 03.06., 2 ind. 04.06. og 1 ind. 15.06., **Lom**: 1 ind. i spill Nordsætrin/utosen av Tessevatnet 26.05., samt 1 ind. med hekkeadferd i samme område 13.07., **Vågå**: 5 ind. Grov 14.05., **Nord-Fron**: Hhv. 2 og 1 ind. Nysæterlia 15.05. og 02.06., 2 ind. ved utosen av Gålåvatnet 15.05., hhv. 2, 2 og 1 ind. Breistulen i Skåbu 17.05., 20.05. og 05.06. og 1 ind. i spill ved Fagerlivatnet 08.06., **Sør-Fron**: 1 ind. Lauvåsen 31.05. og 4 ind. Rørosvadet på Kvarvet 01.07., **Øyer**: 2 ind. Steinmyrhaugen ved Liesetra 14.05., **Lillehammer**: 1 ind. Nysæterhøgda 23.05. og 1 ind. Nydøssætra 24.05., **Gausdal**: Hhv. 3, 1 og 5 ind. Kittilbutjerna 21.05., 20.06. og 29.06., 1 ind. med hekkeadferd Fossetslettet 12.06. og 2 ind. med hekkeadferd (to lokaliteter) i Hynna naturreservat 05.07., **Gjøvik**: 2 ind. Gråsteinmyra 31.05., **Vestre Toten**: 1 ind. med hekkeadferd Gørvika, Einafjorden, 30.05. og 1 ad. med 2 unger Sisselbergbukta, Einafjorden, 02.07. Her ble det senere sett 1 ad. med 1 unge 25.07. og 30.07., **Søndre Land**: 2 ind. med hekkeadferd ved Brattlitjern 28.06., **Nordre Land**: 2 ind. Kinn 14.05., **Gran**: 1 ind. Tommelsjøen 04.06., **Etnedal**: 1 ind. Langtjednet 24.05. og 27.06., **Nord-Aurdal**: 7 ind. Stølsvidda 13.05., følgende observasjoner fra Gauklie: 3 ind. 13.05. og 14.05., 1 ind. i spill 15.05., 2 ind. 17.05., 1 ind. i spill 18.05. og 1 ind. med hekkeadferd 01.07. Videre 2 ind. med hekkeadferd Mathaugtjednet/Gaukelitjednet 01.07., 2 ind. Brattåsen 13.05., hhv. 2, 1, 3 og 3 ind. Tyrisholt 14.05., 20.05., 23.05. og 24.05., 1 ind. i spill Hermanstølen 15.05. og følgende observasjoner Langestølen: 2 ind. 17.05., 4 ind. i spill 18.05., 2 ind. 25.05. og 1 ind. 02.06., **Vestre Slidre**: 1 ind. Nøsen 11.06., **Øystre Slidre**: 1 ind. Selstølen 07.06.

Sotsnipe

Gjøvik: 1 ind. Svenesvollene 09.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Blilisanden, Einafjorden, 11.05., **Østre Toten**: 1 ind. Totenvika 12.05. og 13.05., **Søndre Land**: 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 05.05.

Steinvender (NT: «Nær truet»)

Søndre/Nordre Land: 1 ind. Dokkadeltaet 10.05.

Svømmesnipe (NT: «Nær truet»)

Lesja: 6 ind. Lomtjønne 07.06. og 1 ind. med hekkeadferd Sandvatnet 21.06., **Dovre**: 1 ind. Ellanholet på Fokstumyra 13.06. og 1 ind. Hornsjøen 15.06., **Sel**: 2 ind. Skottvatnet 29.05., **Sør-Fron**: 1 ind. Rykkhusumpene 02.06., **Ringebu**: Hhv. 8, 1 og 4 ind. Åsdalstjønna 10.06., 11.06. og 15.06. og 1 ind. Langrumpa 10.06., **Nord-Aurdal**: 2 ind. Ølsjøen 23.05.

Fjelljo

Skjåk: 1 ind. Langvatnet 26.06., **Øystre Slidre**: Hhv. 3, 2, 1, 2 og 3 ind. Valdresflye 08.06., 12.06., 14.06., 27.06. og 28.06.

Dvergmåke (VU: «Sårbar»)

Dovre: 4 ind. i flukt over Fokstumyra 01.06. (*John Apeland).

Hettemåke (CR: «Kritisk truet»)

Hekkefunn:

Lom: Hhv. 16 og 10 ind. Årsjø naturreservat 11.05. og 18.05., der 4 ind. var i gang med reirbygging 23.05., **Vågå:** Følgende er rapportert fra Strondsætertjønni: 3 hekkende par 17.06. og 4 ad., hvorav 1 rugende ind., 18.06., **Gran:** Følgende observasjoner fra kolonien i Tommelsjøen: 32 ind. 27.05., 15 ad. og min. 5 unger 03.06., 24 ind. 04.06. og min. 24 ad. og 5 unger på vatnet 24.06.

Øvrige observasjoner:

Lesja: 1 ind. Fetten 25.04., **Dovre:** 5 ind. Fokstumyra 22.05., 1 ind. Vålåsjøen 27.05., 2 ind. Avsjøen 01.06. og 1 ind. Hageseter 28.07., **Skjåk:** 6 ind. Risheimøyi 01.05., **Lom:** 3 ind. Fossbergom 21.04., **Vågå:** Hhv. 4 og 1 ind. utosen av Vågåvatnet 17.04. og 21.04., hhv. 1 og 2 ind. Tessand 21.04. og 21.05., 1 ind. Hånåtjøynne 01.07. og 4 ind. Grov 23.07., **Sør-Fron:** Hhv. 1, 1, 3 og 4 ind. Hundorp naturreservat 11.04., 18.04., 18.04. og 21.04., **Ringebu:** 8 ind. Fåvang naturreservat 06.05., **Øyer:** 1 ind. Helgetjønn 23.07., **Lillehammer:** Daglig å se i Lågendeltaet på vårtrekket (06.04. - 31.05.) med opptil 31 og 47 ind. i hhv. april og mai. I sommermånedene hhv. 1, 2, 3, 1 og 2 ind. 01.06., 24.06., 02.07., 06.07. og 14.07. Ellers hhv. 7 og 4 ind. Nordre Traaseth 29.06. og 03.07., **Gjøvik:** Fast tilhold i Hunnselvas utløp på vårtrekket med opptil 60 ind. (04.04.). Her ble 2 ind. sett på sommeren (03.07. og 26.07). Videre 2 ind. Gjøvik sentrum 30.04., hhv. 60, 14, 1, 20 og 2 ind. Svennesvollene 04.05., 10.05., 14.05., 15.05. og 17.05. og 1 ind. Sveastranda 11.05., **Vestre Toten:** 20 ind. Eina 07.05., hhv. 14 og 40 ind. Blilisanden 11.05. og 13.05. og 2 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 26.06., **Østre Toten:** 25 ind. Totenvika 04.04., fast tilhold ved Kapp brygge på vårtrekket med opptil 16 ind. i april og 30 ind. i begynnelsen av mai. Videre 20 ind. Hekshusstranda 11.04. og 90 ind. 01.05., 18 ind. Fauchaldstranda, Kapp, 12.04. og 3 ind. Kloppen 23.04., **Gran:** Hhv. 2, 4, 3 og 2 ind. Røykenvika 13.04., 14.04., 16.04. og 07.05., 5 ind. Bortaforsletta, Brandbu, 16.04. og 2 ind. Lysenstøa, Aschimlandet 18.04., **Søndre/Nordre Land:** 1 - 12 ind. notert følgende dager i Dokkadeltaet: 4 ind. 16.04., 1 ind. 22.05., 4 ind. 26.05., 2 ind. 31.05., 15 ind. 08.06. og 12 ind. 10.06., **Nordre Land:** 5 ind. Øyom ved Etna 25.05., **Nord-Aurdal:** Hhv. 2 og 6 ind. Dokkafjorden i Veststringsbygd 13.04. og 16.04., 1 ind. Veslefjorden, Fagernes, 04.05. og hhv. 1, 2, 6 og 1 ind. Ølsjøen 10.05., 11.05., 12.05. og 14.05., **Øystre Slidre:** 1 ind. Valdresflye/Fisketjerne 30.06.

Sildemåke

Hekkefunn:

Gjøvik: Fra måkekolonien på Fluren på Svennesvollene er følgende notert: 4 ind. 26.04. og 27.04., 8 ind. 04.05., 5 ind. 10.05., 2 ind. 11.05., 4 ad. med hekkeadferd 30.06. og 17 ad. ind. 20.07.

Øvrige observasjoner:

Dovre: 1 ind. Fokstumyra 22.05. og 01.06. og 1 ind. Avsjøen 28.06., **Øyer:** 1 ind. Moshus 30.05. og 1 ind. Lyngen 01.07., **Lillehammer:** Fast tilhold i Lågendeltaet i hele perioden med opptil 60, 17, 8 og 4 ind. i april, mai, juni og juli. Videre 2 ind. Mjøsa ved Vingrom 07.05., 5 ind. Langmoen på Jørstadmoen 19.05., 1 ind. over Sagåa ved Fliflet 09.06., 1 ind. over Søndre Park 10.06., 1 ind. Hunderfosdammen 17.06., 25.06. og 29.07. og hhv. 2 og 4 ind. Nordre Traaseth 02.07. og 03.07., **Gausdal:** 1 ind. Hagemoen 24.06., **Gjøvik:** Hhv. 2, 5 og 3 ind. Hunnselvas utløp 04.04., 06.04. og 09.04., 19 ind. Rambekkvika i Mjøsa 09.04., 1 ind. Paradisvika ved Biri travbane 26.04., 1 ind. Gjøvik sentrum 30.04., 2 ind. Noss, Elvedalen, 31.05. og 2 ind. Mjøsbruket på Biri 30.06., **Vestre Toten:** 4 ind. ved Eina stasjon 16.04. og 07.05., 3 ind. Lier, Børsvollen, 20.04., 4 ind. Næssjordene, Blilisanden, 23.04., 2 ind. Blili fellesbeite 03.05. og 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 29.07., **Østre Toten:** Hhv. 2, 2, 8, 6, 2 og 3 ind. Mjøsa ved Kapp 10.04., 16.04., 17.04., 19.04., 04.05. og 07.05., hhv. 4, 4 og 6 ind. Hekshusstranda, Kapp, 11.04., 12.04. og 01.05., 1 ind. Totenvika 14.04. og 1 ind. Lena idrettsanlegg 08.06., **Gran:** Hhv. 1, 2, 1 og 1 ind. Røykenvika 11.04., 13.04., 16.04. og 30.04., 2 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 14.04., 3 ind. Bortaforsletta, Brandbu, 29.04. og 4 ind.

Eidsand i Rands-fjorden 13.05., **Lunner**: 2 ind. Kalvsjøtjernet 04.05. og 2 ind. Harestuvannet 07.05., **Jevnaker**: 10 ind. Nøklebytangen sør i Randsfjorden 14.04. og 1 ind. Bergertjern 08.07., **Søndre Land**: 6 ind. Hov 30.05., **Søndre/Nordre Land**: 1 - 4 ind. Dokkadeltaet følgende dager: 2 ind. 16.04., 1 ind. 19.04. og 29.04., 4 ind. 30.04., 1 ind. 22.05 og 2 ind. 26.05. og 29.06., **Nordre Land**: Hhv. 2 og 4 ind. Øyom ved Etna 19.05. og 25.05. og 1 ind. Dokka sentrum 22.05., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Veslefjorden, Fagernes, 05.05. og 2 ind. Strondafjorden ved Granheim 06.05., **Vestre Slidre**: 1 ind. Ferisfjorden 09.05.

Gråmåke (VU: «Sårbar»)

Hekking/hekkeindikasjon:

Gjøvik: I hekkekolonien på øya Fluren på Svennesvollene er det bl.a. notert 16 varslende ind. 30.06. og 30 varslende ad. sammen med 9 årsunger 20.07, **Gran**: 2 ind. på øyer ved Eidsand i Randsfjorden 13.05., hvor arten tidligere har hekket.

Svartbak

Lillehammer: Mer eller mindre fast tilhold i Lågendeltaet i hele perioden med opptil 16, 3, 1 og 2 ind. i april, mai, juni og juli, **Gjøvik**: 4 ind. Svennesvollene 04.05., **Østre Toten**: 10 ind. Mjøsa ved Kapp 30.04. og 1 ind. Kloppen 08.05., **Gran**: 2 ind. Eidsand 03.05., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 11.04. og 20.06., **Nord-Aurdal**: Hhv. 2 og 1 ind. Grandadn 15.04. og 09.05. og 2 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 16.04.

Makrellterne (EN: «Sterkt truet»)

Vågå: 3 ind. Øvre Sjødalsvatn 18.06., **Lillehammer**: 1 - 20 ind. Lågendeltaet følgende dager: 1 ind. 10.05., 4 ind. 15.05., 6 ind. 03.07., 9 ind. 04.07., 1 ind. 06.07., 11 ind. 14.07., 16 ind. 20.07., 20 ind. 21.07. og 6 ind. 26.07. Ellers 1 ind. Landetjern på Nordseter 02.06. og 18.06., **Gjøvik**: 1 ind. Svennesvollene 16.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 24.06.

Rødnebbterne

Hekking/observasjoner i aktuelle hekkeområder:

Dovre: 1 - 5 ind. registrert godt som daglig på Fokstumyra/vestenden av Vålåsjøen i juni og juli, men uten indikasjon på hekking. **Vågå**: 2 ind. med hekkeadferd Øvre Sjødalsvatnet 03.06., **Øyer**: 1 par uten indikasjon på hekking Helgetjern 23.07., **Lillehammer**: 1 hekkende par Raudtjernet 25.06. og 1 ind. Avskåkån 04.07., **Øystre Slidre**: 2 ind. Møsehella ved Lykkjestølne 04.06., 15.06. og 08.07., 2 ind. Marsteinøyni langs Vinstervatnet 08.06., hhv. 2, 1 og 1 ind. Sanddalen/Sanddalstjernet 08.06., 03.07. og 31.07., 1 ind. Sandvatnet 12.06., 20.07. og 22.07., hhv. 6 og 2 Øvre Bjørnhølen 07.07. og 22.07., 6 ind. Urek ved Haugseter fjellstue 08.07., 1 ind. Bergastølen 12.07. og 4 ind. Melbysstølen ved Vinstervatnet 22.07.

Lomvi (CR: «Kritisk truet»)

Østre Toten: Hhv. 30, 1, 15 og 6 ind. Totenvika 01.04., 04.04., 28.04. og 03.05., 2 ind. Mjøsa ved Panengen 03.04., hhv. 1, 1, 4 og 1 ind. Mjøsa ved Kapp 11.04., 12.04., 01.05. og 15.05. og 5 ind. Mjøsa ved Hensvold 01.05.

Skogdue

Lillehammer: 3 ind. Øverhagen/Galterud 15.05., **Vestre Toten**: Hhv. 3, 2, 5, 3, 2 og 2 Lier, Børsvollen, 03.04., 12.04., 16.04., 17.04., 20.04. og 11.05., 1 ind. Hegemesskogen 12.04., 2 ind. Fiskevollen, Einafjorden, 07.05., 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 07.05., 1 ind. Midtskogen 09.05., 2 ind. Blili vestre 13.05., 1 ind. Evjua, Einavoll, 18.05. og 1 ind. Vanntårnet, Eina, 31.07., **Østre Toten**: 1 ind. Hanastad, Balke, 23.04., 1 ind. Dyrud 28.04. og 12.05. og 1 ind. Båkinnskogen, Kapp, 03.05., 07.05. og 09.05., **Gran**: 1 ind. ved Skirstadtjernet 29.06., **Jevnaker**: 1 ind. Gruer 07.05. og 1 ind. Moesmoen, Jevnaker sentrum, 07.05.

Tyrkerdue (NT: «Nær truet»)

Dovre: 1 ind. Joramo Næringstun 13.05. og hhv. 2 og 4 ind. Dombås 16.06. og 11.07., **Sør-Fron:** 2 ind. Hundorp sentrum 11.04. og 1 ind. samme sted 15.04., 03.06. og 29.06., **Lillehammer:** Fast tilhold på foringsplass Halvdan Svartessv. ved Kringsjø i store deler av perioden med opptil 3, 4, 5 og 5 ind. i april, mai, juni og juli. Videre 1 - 9 ind. Søndre Park/Skoletorget følgende dager: 1 ind. 09.04., 2 ind. 02.05., 5 ind. 07.05., 1 ind. 23.05., 2 ind. 03.06., 3 ind. 10.06., 1 ind. 14.06., 2 ind. 27.06., 1 ind. 09.07. og 9 ind. 24.07., 1 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen 22.04., 22.05., 23.05. og 17.06., i Emma Gjelens veg har 1 - 2 ind. vært godt som daglig i siste halvdel av april, utover i mai og i begynnelsen av juni, senest rapportert 08.06. Ellers 1 ind. Th. Lundesvei 21.05., 2 ind. Langset ved Maihaugen 29.05., 1 ind. Bjerkebæk 06.06., 1 ind. Sigrid Undetssetsveg 07.06. og 12 ind. Nordre Gravlund 24.07., **Gausdal:** Hhv. 2, 3 og 1 ind. Holshagen, Follebu, 03.04., 04.04. og 10.06. og 1 ind. Aulestad 07.06., **Østre Toten:** 2 ind. Kvamfeltet, Kapp, 01.05., 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 12.06. og 1 ind. Lena sentrum 21.07., **Gran:** 2 ind. Brandbu sentrum 22.07., **Søndre Land:** 1 ind. Torgrimstuen 30.05. og 1 ind. Fluberg 05.06.

Hubro (EN: «Sterkt truet»)

Lesja: 1 ind. hørt på kjent lokalitet 18.03., 30.04. - 01.05. og 05.05. - 06.05.,

Dovre: 1 ind. hørt på kjent lokalitet 09.04. og 1 ind. hørt på «ny» lokalitet ca. 3 km vest for denne

05.04., **Ringebu:** 1 ind. hørt fra kjent lokalitet flere kvelder i april og 1 ind. hørt fra annen kjent

lokalitet i april, **Gjøvik:** 1 ind. hørt fra kjent lokalitet 18.04., 19.04. og 21.04. og 27.04.,

Nordre Land: 1 ind. hørt fra «ny» lokalitet i april.

Haukugle

Nord-Fron: 1 ind. ved Fagerli fjellstue 08.06., **Ringebu:** 1 ind. Fjellbjørko ved Øksendalen 08.04. og

1 ind. Måsåplassen 08.06., **Øyer:** 1 ind. Øvre Moksjøen 17.04., **Østre Toten:** 1 ind. Fjellhaug 28.04.,

Nord-Aurdal: 1 ind. Valåsen, Valtjernstølan, 05.04., **Vestre Slidre:** 1 ind. Skråbakkin 04.04., 1 ind.

Bøttan 06.05. og 2 ind. (på to steder) Midtre Syndin 02.06. og 1 ind. i samme område 03.06. og 04.06.

Kattugle

Lesja: 1 trafikkdrept ind. Lesja stasjon 09.04., **Ringebu:** 1 ind. funnet trafikkdrept på E6 sør for

Skjeggestad 30.04., **Øyer:** Min. 2 unger hørt ved Øyer kirke 09.07., **Lillehammer:** 1 ind. hørt langs

Gausa ved Jørstad på Fåberg 10.06., **Gjøvik:** 1 ind. Eikstadtjernet 06.04. og 1 hekkende par Myre i

Redalen. Her var det 4 egg 14.05. Ved neste besøk 07.06. ble 4 unger ringmerket. **Vestre Toten:**

Mislykket hekking med 3 forlatte egg Sund, Einafjorden, 08.05., kasse med 3 unger Gjestrumbakken

på Bøverbru 24.05. og 31.05., par med 4 små unger i kasse ved Kausrudtjernet 31.05. og 1 ind.

Mjørslund, Einafjorden, 15.06., **Østre Toten:** 1 ind. hørt Båkinnskogen på Kapp 02.05. og 07.05. Her

ruget 1 hunn på 4 egg 08.05., senere 1 ind. hørt 15.05. og 24.05. inneholdt kassa 4 små unger. Disse

var fortsatt på plass 31.05. Ei kasse på Buruldslogen inneholdt 4 egg 08.05., men disse var trolig

forlatt. Det samme var trolig tilfelle i ei kasse ved Nordlien kirke som inneholdt 5 egg 08.05. I ei kasse

i Hoff kirkeskog ble 2 unger ringmerket 24.05. I ei kasse ved Taraldrud ble det registrert 2 egg 24.05.,

men som trolig var forlatt ved nytt besøk 31.05., **Gran:** 1 ind. hørt Brandbukampen vest 09.04., i

Gullerudsvika ruget 1 hunn på 3 egg 01.05. og 16.05. Denne kassa inneholdt 3 små unger 23.05., som

alle ble ringmerket 30.05. I kasse på Moen ble det konstatert mislykket hekking med 3 forlatte egg

02.05. Videre 1 rugende hunn Knotterud 02.05., mislykket hekking Framstad 02.05. og mislykket

hekking i Hovsmarka 02.05., 1 rugende hunn på 3 egg Horgen - Skjervumsmoen 02.05., i ei kasse i

Gullen var hunnen på plass uten egg 03.05. Ved nytt besøk 15.06. ruget den på 3 egg. I ei kasse i

Gullerudsvika (sør) ruget 1 hunn på 3 egg 04.05., ved Jorstadtjern ble det konstatert mislykket

hekking med 3 forlatte egg 04.05., 1 rugende hunn Åserud, Vestre Gran/Grymyr, 04.05., hvor det var

3 små unger 19.05., 1 ind. hørt ved Skirstadtjernet 17.05., i ei kasse ved Eidsalm var det 3 små unger

18.05., mislykket hekking ble registrert ved Dvergsten med 2 forlatte egg 19.05., 1 ind. hørt ved

Bredtjernet, Tingelstad, 05.06., 1 ind. hørt ved Elgtjernet, Tingelstad, 05.06. og 1 ind. Skari 22.06.,

Lunner: 1 ind. Rya 05.04., 1 ind. Askeli, Roa, 07.04., 1 ind. hørt Sanstad, Roa, 03.05., rugende hunn

på 4 egg Løken 10.05., 1 ind. hørt Brattholtvika på Mylla 14.05. Ei kasse på Dæl, øst for Vassjøtjernet, inneholdt 4 egg 18.05. og 2 unger og 2 egg 05.06. De to ungene ble ringmerket 15.06. Videre 1 hann ved kasse med 3 unger (som ble ringmerket) Tveita 30.05. I ei kasse ved Løken nord for Grindvoll ble 4 unger ringmerket 05.06. **Jevnaker:** Rugende hunn i kasse ved Rønnerud, Toso, 27.04., hvor 5 unger ble ringmerket 05.06. Rugende hunn på 3 egg Vaterud, Grindvold 03.05. Her ble 3 unger ringmerket 10.06., 1 hunn på reir med 1 egg Igelsrud 03.05., rugende hunn Gunstad i Sløvika 03.05., 6 unger i kasse Gruer, der 5 av disse ble ringmerket 16.05. og den siste 22.05. I Brathvalshagen, Presthagan, ruget 1 hunn på 2 egg 07.05., ved neste besøk 05.06. inneholdt kassa 1 råttent egg og 1 unge. I Raastadbakka, Volla, ruget 1 hunn på 3 egg 01.06., **Søndre Land:** Rugende hunn i kasse på Granumsletta 01.05. og 23.05., hvor 3 unger ble ringmerket 08.06., i ei kasse ved Søndre Halmrast ruget 1 hunn på 4 egg 01.05. Her inneholdt kassa 1 egg og 3 nyklekte unger 23.05. og ved nytt besøk 08.06. ble 3 unger ringmerket. **Nordre Land:** 1 ind. hørt ved Homb 08.06.

Lappugle (VU: «Sårbar»)

Øyer: 1 ind. vest for Svartåsen 14.07. (*Morten Liebe, fotobelegg).

Hornugle

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 25.04., **Gjøvik:** 1 ind. hørt Biri 23.05. og 1 ind. ved Eikstadtjernet 28.06., **Østre Toten:** 1 ind. Austadengen 19.06., **Lunner:** 1 ind. Lunnermyra, Volla, 03.05., **Sør-Aurdal:** 1 ind. hørt Høvreslie 18.07. og 1 ind. hørt ved Bagn kirke 20.07., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Rykkebakkin 12.06.

Jordugle

Lesja: 1 ind. Einbuskretsen, Lesjaskog, 30.04. og 1 ind. Lesjaleira 06.05., **Dovre:** 1 ind. Fokstumyra 04.06. og 27.07., **Lom:** 1 ind. Raudbergstulen 09.06., **Nord-Fron:** 1 ind. Lomsætrin 01.07., **Sør-Fron:** 1 ind. Reinshus 25.04. og 1 ind. Vidmesetra 08.07., **Ringebu:** 1 ind. ved Mjogdalen i Fåvang 11.04. - 15.04. og 1 ind. Trøstakervollene 06.05., **Øyer:** 1 ind. Akksjøen 23.06. og 1 ind. Nysetra i Trettenfjellet 26.06., **Gausdal:** 1 ind. Holthaugen 03.05., **Vestre Toten:** 1 ind. Nesvika, Einafjorden, 13.05., **Østre Toten:** 1 ind. Bredli, Nordlia, 22.04. og 2 ind. ved Panengen brygge 28.04., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Rundtjern, Valtjernstølan, 18.05., 1 ind. Brattåsen 03.06., 1 ind. Tisleia 11.06., 1 ind. Hermanstølen 24.04. og 1 ind. ved Valtjernstølan 21.06., **Vestre Slidre:** 1 ind. Solbergjordet 02.06., **Øystre Slidre:** 1 ind. Lykkjestølane ved Vinstervatnet 04.06., 1 ind. Vassklepp ved Vinstervatnet 06.06. og 1 ind. Sanddalen 12.06. og 12.07.

Perleugle

Sel: 1 ind. Aaseng Mitre 10.04., **Sør-Fron:** 1 ind. Brennhaugen 05.04., **Lillehammer:** Rugende ind. på 3 egg i kasse ved Lomtjern i Gropmarka 25.05. og rugende ind. på 3 egg i kasse i Avskåkån 05.06., **Gran:** 1 ind. vest for Svarttjern 01.04., **Lunner:** 1 ind. Brattholtvika, Mylla, 03.04., **Jevnaker:** 1 hunn med 5 unger i kasse Trantjern 21.06., **Nordre Land:** 1 ind. hørt Brudalen 03.05., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Tisleidalen 04.04., 1 ind. Skrautvål 08.04. og 1 ind. hørt Ølsjøbakkadn, Tisleidalen, 06.05.

Nattravn

Lunner: 1 ind. hørt jevnlig fra Haneknemoen i tidsrommet 04.06. - 25.06.

Vendehals

Dovre: 1 ind. Rasken, Furuhaugli, 15.05. og 1 ind. Hjerkinhusvegen 28.05., **Lom:** 1 ind. Raudbergstulen 09.06., **Vågå:** 1 ind. Rypa i Kleppdalen 01.07. og 1 par med mislykket hekking ved ved Tesse på sommeren (døde unger i kassa), **Nord-Fron:** 1 ind. Lomoen 14.05., 1 ind. Skåbu 06.05. og 1 ind. Lomoen på Vinstra 14.05., **Sør-Fron:** 1 ind. Brennhaugen 12.05. og 1 ind. Bergom, Harpefoss, 07.05., **Ringebu:** 1 ind. Barthua ved Skjerdingsgen 19.05., **Lillehammer:** 2 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen 09.05., 1 ind. Nordre Traaseth 12.05., 1 ind. Jørstadmoen 12.05., 1 ind. Solhøgda 15.05., 1 ind. ved Fåberg kirke 21.05., 1 ind. Jørstadmoen 27.05. og 1 ind. Gausvollene ved Sagåa 09.06., **Gausdal:** 1 ind. Granly 07.05. og 1 ind. Holthaugen 09.06., **Gjøvik:** 1 ind.

Eikstادتjernet 02.05., 1 hekkende par i fuglekasse Askim 29.05. og 1 hekkende par i fuglekasse Åbjøra 29.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Blilisanden 03.05., 1 ind. Trosterud 07.05., 1 ind. Blili fellesbeite 08.05., 1 ind. Ihlebekken 21.05., hvor den var hørt i flere dager. Ellers 1 ind. Lønneberget på Raufoss 02.06., **Østre Toten**: 1 ind. Båkinnskogen, Kapp, 05.05., 06.05. og 12.05. og 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 09.05., **Gran**: 1 ind. Gullerudvika 16.05., 1 ind. Kolkinn 16.05. og 1 ind. ved Kutjernet 01.06., **Lunner**: 1 ind. Damstua øst for Vassjø 24.05., **Jevnaker**: 1 ind. Piperbekkhaugen 15.05., **Søndre Land**: 2 ind. Grimebakken 02.05., **Nordre Land**: 1 ind. Vasslia 06.06., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Valdres Golfklubb 07.05. og 3 ind. Ølsjøen 12.05.

Gråspett

Dovre: 1 ind. Dombås 30.07., **Skjåk**: 1 ind. ved Bråtåvatnet 03.06., **Lillehammer**: 1 ind. Jørstad Nordre 18.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Einavoll 29.05., **Gran**: 1 ind. Båhusvegen i Fjordaområdet 02.04., **Jevnaker**: 1 ind. ved Hermanstjern 02.05., **Søndre Land**: 3 ind. Skjerva 30.05., **Etnedal**: 1 ind. Granlund, Bruflat, 11.04. og 16.04., **Nord-Aurdal**: 1 ind. ved Fløafjorden 09.05., **Vestre Slidre**: 1 ind. Lomen naturreservat 11.05. og 1 ind. Rødningen 18.06.

Dvergspett

Vågå: 1 ind. Rypa i Kleppdalen 01.07., **Sel**: 1 ind. ved Sundtjønnråket 01.06., **Sør-Fron**: 3 - 5 ind. (trolig kull) ved Rykkhusumpene 19.07., **Ringebu**: 1 ind. Trøstakervollene 20.05., **Øyer**: 2 ind. med hekkeadferd Bottrud i Lisgrenda 06.07., **Lillehammer**: 1 ind. ved Fåberg kirke 05.04., 1 ind. ved Fåberg alders- og sykehjem, Nordre Ål, 14.04. og 1 ind. Sundstranda i Lågendeltaet 05.05. og 08.05., **Gausdal**: 1 ind. Reinsåsen 11.07., **Gjøvik**: 1 ind. Alset 05.04., 1 ind. Skarset sør 05.04., 1 ind. Eikstادتjernet 09.04. og 1 ind. Svennevollene 04.05. og 09.05., **Vestre Toten**: 1 ind. med hekkeadferd ved Vesle Bergsjøen, Bøverbru, 30.06., **Østre Toten**: 1 ind. Dyrud/Krabyskogen 01.04. og 08.05., 1 ind. Fauchaldstranda, Kapp, 22.04. og 1 ind. Totenvika 01.05. og 03.05., **Lunner**: 1 ind. Lunner sentrum 07.05., **Søndre Land**: 1 ind. Steinsborgvegen 18.07., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 29.04. og 04.05., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Høgefoss 20.05.

Fjellerke

Lesja: 2 ind. Grisunghøa 09.06., 1 ind. Storslågåvatnet, Grisungvatna, 21.06., 2 ind. Rundhøe 21.06. og 1 par med mat til unger, samt 2 ad. ind., Storskardet/Rygghøe 01.07., **Dovre**: 2 ind. Vesleblåhø 03.06., 1 ind. Blåhøin sør 09.06., 2 ind. Hornsjøkollen 15.06., 1 ind. Snøheim 20.06., 1 ind. Stridåi 20.06., 2 ind. Blåhøin 26.06. og 1 ind. Einøvlingvatnet 09.07., **Lom**: 1 ind. Juvasshøe/Juvasshytta 23.06., **Vågå**: 1 ind. Steinhøe 08.06., **Ringebu**: 2 ind. Forrestadsetra 24.06., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Høvreslie 12.05. og 13.05., **Øystre Slidre**: Fast hekkefugl på Valdresflye med følgende registreringer: 7 ind. 04.06., 2 ind. 06.06., 1 ind. 09.06., 14.06. og 16.06., 2 ind. 17.06., 4 ind. 28.06. og 1 ind. 30.06. Flere par hekker også på Fisketjernnuten på Valdresflye, der følgende er rapportert: 3 ind. 15.06., 4 ind. 16.06., 1 ind. 25.06., 4 ind. 28.06., 30.06. og 03.07., 8 ind. 07.07., 6 ind. 09.07. og 1 årsunge 22.07., **Vang**: 1 ind. Skivardseggi 08.06.

Sandsvale (VU: «Sårbar»)

Hekkefunn:

Lesja: Ca. 60 hekkende par i sandtak Breigutu, Lesjaleira, 03.07., **Skjåk**: 10 ind. i koloni Tundraskriu 20.07., **Vågå**: Ca. 50 bebodde reir i Synstlia grustak i juni og 3 par med reir i torvtak Ullinsvin i Vågåmo 08.06., **Sel**: 4 ind. med reirhull i torvtak på Musætrin 28.06., 40 ind. og 21 reirhull i torvtak Lusæter 30.06. og 40 ind. i koloni ved Skottvatnet 15.07., **Nord-Fron**: 6 ind. med reirhull i torvtak ved Strålvatnet 04.06., **Lillehammer**: Ca. 10 aktive reirhull i lite sanddeponi i Blåswixveien ved Nord-Hove 10.06., hvor 16 ind. ble registrert 13.06., **Gausdal**: Koloni på ca. 10 ind. i grustak ved Ånrud i Auggedalen 10.06. og ca. 30 ind. og 15 reirhull i bruk i Forset grustak 24.06., **Gran**: Hhv. ca. 20, 50 og 30 par i Kolkinngrustaket 20.05., 01.06. og 07.07.

Skjærpiplerke

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 11.04., **Lillehammer:** Hhv. 2, 1 og 1 ind. Lågendeltaet 03.04., 04.04. og 12.04., **Gjøvik:** 1 ind. Hunnselvas utløp 06.04., **Østre Toten:** 3 ind. ved Kapp brygge 07.04., **Nordre Land:** 2 ind. Dokka-Etna ved Aurlund 11.04.

Foto: Per Åge Skålerud

Vintererle

Lesja: 2 ind. Lesjaleira 23.04. og 2 ind. Fetten 29.04., **Lom:** 1 ind. Fossbergom 11.06., **Vågå:** 1 ind. ved Myrin 17.04. og 1 ind. Skårvangen 27.06., **Sel:** 1 ind. Dynga 12.04., **Ringebu:** 1 ind. Lågen ved Olstadøya 01.04. og hhv. 3, 1 og 2 ind. Våla ved Ringebu sentrum 15.04., 25.04. og 29.04., **Lillehammer:** Observert nesten daglig i Lågendeltaet fra 01.04. til siste halvdel av mai med hhv. 11 og 2 ind. som største dagsobservasjon i april og mai. På sommeren er hhv. 1, 2 og 1 ind. registrert 02.06., 02.07. og 20.07. Videre 1 ind. Hunderfossen 04.04. og 30.04., 1 ind. Nordre Traaseth 07.04., 1 ind. Harrflø i Mesnaelva 07.04., 1 ind. Øvstdalsfossen i Mesnaelva 09.04., 1 ind. nedre del av Årettadalen 14.04., 4 ind. i Mesnaelva ovenfor badedammen ved Lysgård 29.05., der 1 ad. ble sett med 2 unger 21.06., 1 ind. Maihaugen 22.05., 1 ind. Kroken i Mesnaelva 03.06. og 05.06., 1 ind. Jorekstad 09.06., 1 rugende ind. ved Landetjernet på Nordseter 20.06. og 1 ind. Mesnaelva i Lillehammer sentrum 24.07., **Gausdal:** 1 ind. Homb 02.06., 1 par med hekheadferd Grønlands bru ved Segalstad 09.06., 1 ind. langs Jøra i Kalstad naturreservat 10.06., 1 ind. Holthaugen 02.07. og 2 ind. ved Tortjønnet, Mjødokkberga, 14.07., **Gjøvik:** Hhv. 2 og 3 ind. Hunnselvas utløp 01.04. og 04.04., 1 ind. Alset 03.04. og 05.04., 1 ind. Mjøkevegen ved Hågå 03.04., 2 ind. Eikstadtjernet 05.04. og 09.04., 1 ind. Askimhaugen 15.04., 1 ind. Biri Øverbygd 19.04., hhv. 1 og 2 ind. ved Mjøsbruket, Biri, 26.04. og 20.07., 1 ind. Svennevollene 27.04., **Vestre Toten:** Hhv. 1 og 3 ind. ved Eina stasjon 04.04. og 10.04., 2 ind. Reinsvoll dammen 16.04. og 1 ind. Fiskevollen, Einafjorden, 07.05., **Østre Toten:** 2 ind. Panengen brygge 03.04., 1 ind. Kapp brygge 06.04. og 09.05., 1 ind. Totenvika 06.04., 1 ind. Hekshusstranda, Kapp, 11.04. og 01.05., 2 ind. Kloppen 23.04., hhv. 1, 2 og 1 ind. Lenaelva ved Dyrud 01.05., 06.05. og 19.05., 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 07.05. og 1 ind.

Skjeppsjøen på Totenåsen 23.07., **Gran**: Hhv. 1 og 2 ind. Bortaforsletta, Brandbu, 03.04. og 30.04., hhv. 2 og 1 ind. Verkstedet i Vigga, Brandbu, 10.04. og 21.05., 1 ind. Rosendal, Brandbu, 16.04., 1 ind. ved Moen skole 28.04., 1 ind. ved Dvergstenbrua, Brandbu, 29.04., 1 rugende ind. i fossekallkasse Elvestua 16.05., 1 ind. Kolkinn 16.05., rugende ind. på 6 egg Hans Dæhlen brua i Vigga, Brandbu, 21.05., hvor 6 unger ble ringmerket 04.06., rugende ind. på 3 egg i fossekallkasse Heggen nord 25.05., hvor ungene ble ringmerket 05.06., rugende ind. i fossekallkasse Askjumelva, Aschimlandet, 29.05., 1 par Røykenvika 30.05., reir med nyklekte unger i Heggen grustak 01.06., rugende ind. Helgedalen bru (nr. 1 i sør) 02.06. Her ble 5 unger kontrollert 09.06. og ringmerket 13.06. Videre 1 rugende ind. Helgedalen bru (nr. 2 i sør) 02.06. Her var det 6 egg i reiret 09.06. og 6 unger som ble ringmerket 18.06., 1 rugende ind. på 2 egg Risbakkbrua, Gran østås, 03.06. Her ble 1 par funnet med nytt reir 24.06. Til sist 4 unger i reir i fossekallkasse Elvestua 04.06., **Lunner**: Rugende ind. på 6 egg i fossekallkasse Roa 20.05., **Jevnaker**: 1 ind. Kistefoss 30.04., **Søndre Land**: 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 07.04. og 1 ind. Mosveen 10.04., **Søndre/Nordre Land**: Hhv. 2 og 1 ind. Dokkadeltaet 11.04. og 21.04., **Nordre Land**: 1 ind. Dokka ved Fosa 11.04., 8 ind. Dokka-Etna ved Aurlund 11.04. og 2 ind. Vesle-elva, Dokka, 04.05., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Søre Buvatnet 12.05., **Nord-Aurdal**: Hhv. 2 og 1 ind. ved Sundvoll bru 06.04. og 10.04., 1 par i Åbjørødalen 25.05. og 3 ind. Ølsjøen 29.07., **Vestre Slidre**: 1 ind. Lomen naturreservat 25.04., **Øystre Slidre**: 1 ind. Lykkjestølane ved Vinstervatnet 16.06., **Vang**: 1 ind. Tjørebrenna i Lomen naturreservat 02.06.

Svartryggerle

Lillehammer: 1 ind. Svartevja i Lågendeltaet 30.04. og 01.05.

Sidensvans

Sene vårobservasjoner og sommerobservasjoner:

Sel: 1 ind. Skottsætre (920 moh.) 27.07., **Lillehammer**: 1 ind. ved Jørstad søre 21.05. og 1 ind. ved Landetjernet på Nordseter 26.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Sætervika ved Einafjorden 16.07., **Nordre Land**: 10 overflyvende ind. Nordrum i Nord-Torpa 31.07.

Nattergal (NT: «Nær truet»)

Østre Toten: 1 ind. Ørud/Starum 25.06. (*Eyvind Sandnes, Tina Maria Brenden, Kristin BlekenLinnerud, Rolf Jørn Karlsen og Thor Even Brenden).

Svartrødstjert (EN: «Sterkt truet»)

Sel: 1 syngende ind. Øya industrimråde 28.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Vanntårnet, Eina, 04.05. og 1 ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 05.06.

Gresshoppesanger (NT: «Nær truet»)

Lillehammer: 2 syngende ind. Jørstadvollene 11.06. - 14.06., **Vestre Toten**: 1 syngende ind. Klemma øst, Einafjorden, 28.06. - 29.07., **Gran**: 1 syngende ind. Elgtjernet, Tingelstad, 05.06. og 19.06., **Nordre Land**: 1 syngende ind. Tranhaug (Nylinna/Jevnakervegen) 13.06. - 27.06., **Nord-Aurdal**: 1 syngende ind. Flyåker - Granheim 21.06. - 28.06. og 14.07.

Elvesanger

Søndre Land: 1 syngende ind. Embergsrud vest for Rostadvika 13.06. - 27.06. (*Per Åge Skålerud),

Vestre Slidre: 1 syngende ind. Lome 19.06. - 27.06. (*Olav Rødningen).

Foto: Per Åge Skålerud.

Sivsanger

Dovre: 1 syngende ind. ved jernbaneundergang nordvest for Kringlottjern på Fokstummyra 08.07., **Vestre Toten:** 1 syngende ind. Sisselbergbukta, Einafjorden, 02.06., **Østre Toten:** 1 syngende ind. Dyrud 03.06.

Rørsanger

Gran: 1 syngende ind. Glorudtjernet 21.05., 1 syngende ind. Skirstadtjern 05.06., 10.06., 19.06., 05.07. og 09.07., 4 syngende ind. Stortjern, Tingelstad, 13.06. og 1 syngende ind. Elgtjernet, Tingelstad, 09.07.

Myrsanger

Sel: 1 syngende ind. Selsmyrin 23.06., **Lillehammer:** 1 syngende ind. Sagåa ved Fliflet 09.06. og 1 syngende ind. Jørstadvollene i Lågendeltaet 11.06. - 14.06., **Gjøvik:** 1 syngende ind. ved Mustad gård 08.06. og 1 syngende ind. Lauga i Snertingdal 13.06., **Vestre Toten:** 1 syngende ind. Jonsrud 25.05. og 10.06., 1 syngende ind. Jonsrubbakken 05.06., 1 syngende ind. Amlien, Einafjorden, 10.06. og 1 syngende ind. Klemma, Einafjorden, 10.06. og 02.07., **Østre Toten:** 1 syngende ind. ved Lena stadion 07.06. og 09.06., 1 syngende ind. Shjøl Søndre 07.06., 1 syngende ind. Kloppen øst 10.06., 19.06. og 24.06., 1 syngende ind. Frogn 25.06., 1 syngende ind. Krabyskogen 25.06. og 1 syngende ind. Skjefstad 28.06., **Gran:** 1 syngende ind. Grinakerdammen 29.05., 05.06. og 19.06., hhv. 1, 4 og 2 syngende ind. Elgtjernet, Tingelstad, 29.05., 05.06. og 19.06., 1 syngende ind. Hilden, Tingelstad, 05.06., hhv. 2 og 1 syngende ind. Skotterudputten 05.06. og 06.06., 1 syngende ind. Sundet på Jarenvannet 05.06., 1 syngende ind. Langtjern, Tingelstad, 05.06., 1 syngende ind. Grinaker sør 06.06. og 09.07., 1 syngende ind. Vøyen 20.06., 1 syngende ind. Ivustubekken, Røykenvika, 20.06., 1 syngende ind. Bleikenveien ved Skari 20.06. og 2 syngende ind. Hvinden, Vestre Gran/Grymyr, 23.06., **Jevnaker:** 1 syngende ind. Kvernvoll 23.06., **Søndre Land:** 1 syngende ind. vestsidevegen ved Myrvang 06.06., 1 syngende ind. ved Randsfjorden nedenfor Nordre Gudmundstuen 12.06. og 1 ind. ved Bjørli 12.06. og 22.06., **Nordre Land:** 1 syngende ind. Elveflata, Dokkadeltaet, 18.06., **Sør-Aurdal:** 1 ind. Høvreslie 21.07.

Busksanger

Gjøvik: 1 syngende ind. Lauga i Snertingdal 13.06. og 15.06. og 1 syngende ind. Myre 18.06., (samme individ). **Østre Toten:** 1 syngende ind. ved Lena stadion 07.06. og 09.06. og 1 syngende ind. ved Kloppen trevare 07.06. og 10.06., **Vestre Slidre:** 1 syngende ind. Fossheim 24.06.

Tornsanger

Øyer: 1 ind. Nysetra 01.07., **Lillehammer:** 2 syngende ind. Oppgardsrampa, Jørstadhøgda, 18.05., 1 syngende ind. ved Kastrud 20.05., 1 syngende ind. Oppjordet ved Jørstad søre 21.05. og 1 syngende ind. Roland 31.05., **Gausdal:** 1 syngende ind. Holthaugen 27.05., **Gjøvik:** 1 syngende ind. Gjøvik Gravlund 21.05. og 1 syngende ind. Rambekkvika 23.05., **Vestre Toten:** 1 syngende ind. Sundsødegården, Einafjorden, 18.05., 1 syngende ind. Jonsrud, Einafjorden, 25.05. og 1 syngende ind. Bergheimsvegen 29.05., **Østre Toten:** 1 syngende ind. Båkinstrand på Kapp 21.05., 1 syngende ind. Evenrudgutua på Kapp 26.05., 05.06. og 12.06., 1 syngende ind. Kjellbakken, Smeby, 31.05. og 1 ind. Hovslia i Vingrom 08.06., **Gran:** 1 ind. Granum ved Jarenvannet 14.05., 2 ind. Aschimlandet 14.05., 3 syngende ind. Lysen 20.05., 1 syngende ind. ved Grinaker 29.05., 1 syngende ind. Hilden, Tingelstad, 01.06. og 1 syngende ind. ved Elgtjernet, Tingelstad, 05.07., **Lunner:** 2 syngende ind. Ballangrud, Grindvoll, 24.05. og 1 syngende ind. Ulven, Nordre Oppdalen, 21.06., **Søndre Land:** 1 syngende ind. Hov 30.05., **Nordre Land:** 1 syngende ind. Øvrebygda i Nord-Torpa 22.05., 1 syngende ind. Kolbjørnhusbrua 09.06. og 1 syngende ind. Sandmovegen 09.06., **Nord-Aurdal:** 2 ind. Stølsvidda 13.05., **Vestre Slidre:** 1 syngende ind. Bergheimsvegen 20.05.

Bøksanger

Nord-Fron: 1 syngende ind. Kleiva 25.06., **Lillehammer:** 1 syngende ind. Steintrappa, Fåberg, 13.05. og 18.05., hvor 2 ind. ble registrert med hekkeadferd 30.05., ved Hovslivegen i Vingrom ble 2 syngende ind. observert 14.05., 25.05. og 02.06. og 1 syngende ind. 08.06. Videre 2 syngende ind.

Jørstad Søre 21.05., 1 syngende ind. Langset ved Maihaugen 24.05. og 29.05., 1 syngende ind. Åveitsvea 25.05., 1 syngende ind. Maihaugen 25.05., 07.06., 17.06. og 20.06. og 1 syngende ind. Døsvegen øst for Fryjordet 31.05., **Gausdal**: 1 syngende ind. Vardkampen 09.06. og 1 syngende ind. øst for Tobrokampen 10.06., **Gjøvik**: 1 syngende ind. Åsroa på Birstrand 31.05., **Gran**: 1 syngende ind. Brandbukampen 17.05. og 11.06., **Jevnaker**: 1 syngende ind. Piperbekkhaugen 15.05., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Høvreslie 19.07.

Løvmeis

Gran: 3 ind. Hovstjern 23.05. og 1 ind. Wøien, Hvalskvern, 03.06., **Jevnaker**: 1 ind. ved Hadeland Glassverk 20.07.

Tornskate

Dovre: 1 ind. ved Horrtjern på Fokstumyra 15.06., **Nord-Fron**: 1 årsunge Lomsætrin 01.07., **Øyer**: 1 ind. ved Malmtjern nordøst for Hundersetra 27.06., **Lillehammer**: 1 ind. Storsvea, Fåberg, 22.05. og 03.06. og 2 ind. 11.06., **Gjøvik**: 1 ind. Stangstuguhøgda, Vardalsåsen, 28.05., 09.06. og 1 par med 2 unger samme sted 28.07., **Vestre Toten**: 1 par med 1 unge Klemma, Einafjorden, 29.07., **Østre Toten**: 1 ind. Fjellhaug 20.05., 1 ind. Smebyødegården 03.06., 1 ad. og 3 årsunger Dyrud 21.07. og 1 ind. samme sted 25.07., 1 ind. Torsætra 23.07. og 1 par med min. 2 unger Brennsætra 28.07., **Gran**: 2 ind. Nedre Pikmyrhytta 09.06. og 1 ind. Hvinden, Vestre Gran/Grymyr, 29.06., **Lunner**: 1 ind. Dæl, øst for Vassjøtjernet, 24.05. og 29.06., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 26.05. og 08.06. og 1 ind. Vasslia 05.06., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Langestølen 11.06., **Vestre Slidre**: 2 ind. Hagabergstølen ved Reinsennvatnet 27.05.

Varsler

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 17.04., **Dovre**: 1 ind. Svånå 19.04. og 1 ind. Hjerkinndammen 06.06., **Sør-Fron**: 1 ind. ved Vintervegen 16.04., **Ringebu**: 1 ind. Skjeggestadvollene 04.05., **Øyer**: 1 ind. Lienden 17.04., **Vestre Toten**: 1 ind. ved Eina kirke 16.04., **Østre Toten**: 1 ind. Hensvold 13.04., **Gran**: 1 ind. Egla, Mæna, 06.04., 1 ind. Nedre Askjum 13.04. og 1 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 16.04. og 18.04., **Søndre Land**: 1 ind. Gjærvika 10.04., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Hermannstølen 13.05. og 1 ind. Tyrisholt 14.05.

Nøttekråke

Lesja: 1 ind. med hekkeadferd Heggerusta, Lora, 13.06., **Sel**: 1 ind. Hjellum på Otta 28.07., **Ringebu**: 2 årsunger Mjøgda i Fåvang 01.06., **Lillehammer**: 1 - 2 ind. sett godt som daglig Halvdan Svartesvei ved Kringsjø i perioden 16.05. - 30.07. Ellers 1 ind. ved Karustjernet i Gropmarka 26.05., 1 ind. Maihaugen 08.07., 18.07. og 24.07., 1 ind. Mesnaskogen 09.07., 1 ind. Rosenlund i Lillehammer 09.07., hhv. 1, 7, 4 og 6 ind. Lillehammer kirke/Søndre Park 14.07., 15.07., 16.07. og 24.07., 1 ind. Cathinka Guldbergsvei 21.07. og 5 ind. Nordre Gravlund 24.07., **Gjøvik**: 1 ind. Alset 03.04. og 05.04. og 1 ind. Hunndalen 19.04., **Østre Toten**: 2 ind. Gransmarka 05.04., 1 ind. Skreia 22.07. og 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 23.07., **Gran**: 1 ind. Brandbukampen vest 05.04., 18.06. og 26.06., **Søndre Land**: 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, mange dager i perioden 01.04. - og 21.07., **Nordre Land**: 1 ind. Nordrum, Nord-Torpa, 07.04. og 1 ind. Dokka 28.07.

Kornkråke (VU: «Sårbar»)

Lillehammer: 1 ind. Langmoen på Jørstadmoen 17.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Trosterud 25.04. og 1 ind. (årsunge) Nordre Teiterud 29.07., **Østre Toten**: Fra kolonien i Lena sentrum/Valle er dette innrapportert: 10 ind. 04.04., 30 ind. 06.04., 60 ind. 07.04. og 2 ind. i gang med reirbygging 17.04. Ellers 3 overflyvende ind. Lena idrettsanlegg 08.06., **Nordre Land**: 1 ind. Røen 15.05., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Heggisvegen 10.04., **Vang**: 1 ind. Vang 19.07.

Svartkråke

Nord-Aurdal: 1 ind. Lovegen 08.04.

Stillits

Lesja: 1 ind. Øverbygdsvegen 26.04., 27.04. og 30.04., **Dovre:** 1 ind. Hjerkin Fjellstue 23.04., **Sel:** Hhv. 2, 1, 3, 3 og 3 ind. Hjellum på Otta 14.04., 18.04., 24.04., 29.04. og 02.05., **Nord-Fron:** Hhv. 1, 3 og 3 ind. Bjørklivegen i Kvam 11.04., 23.04. og 24.04. og 4 ind. Lomoen på Vinstra 14.05., **Sør-Fron:** 1 ind. Gållå 07.04., 1 ind. ved Sødorp kirke 05.06. og 1 ind. Alme 10.07., **Ringebu:** Hhv. 5, 2 og 1 ind. Gildesvollen/Ringebu stavkirke 01.04., 22.05. og 01.07., 1 ind. Mjogdalen i Fåvang 30.04., 2 ind. Aspelund på Kjønnås 25.04. og 2 ind. Eldstad Camping 20.05., **Øyer:** 1 - 2 ind. Ile gård i Sørbygda følgende dager: 1 ind. 07.04., 2 ind. 24.04. og 15.06., 1 ind. 21.06., 2 ind. 30.06. og 1 ind. 11.07., 15.07., 19.07. og 23.07., **Lillehammer:** Hhv. 5, 5, 6, 2 og 4 ind. Nordre Traaseth 01.04., 02.04., 04.04., 05.04. og 07.04., hhv. 2, 2, 2, 1 og 2 ind. Cathinka Guldbergsvei 02.04., 22.04., 24.04., 30.04. og 08.07., 1 - 6 ind. Lågendeltaet følgende dager: 1 ind. 03.04., 04.04. og 17.04., 2 ind. 19.04., 3 ind. 04.05., 2 ind. 05.05. og 06.05., 1 ind. 13.05., 6 ind. 18.05., 2 ind. 17.06., 1 ind. 24.06., 3 ind. 02.07., 2 ind. 19.07., 1 ind. 20.07. og 21.07. og 5 ind. 23.07., 1 - 15 ind. Langmoen på Jørstadmoen følgende dager: 6 ind. 08.04., 15 ind. 09.04., 1 ind. 02.05., 6 ind. 28.04., 2 ind. 07.05., 1 ind. 02.05., 2 ind. 17.05., 3 ind. 19.05., 2 ind. 20.05., 1 ind. 04.06., 2 ind. 08.07. og 09.07. og 1 ind. 30.07. Videre 4 ind. ved Trangerud 19.04., 1 ind. Hunderfossen 30.04., 2 ind. Traasethstranda 05.05., 1 ind. Nordre Sæter 10.05., 2 ind. Skårsetlia 11.05., 1 ind. foringsplass Emma Gjelens veg 28.04., hhv. 4, 1, 2 og 4 ind. Maihaugen 14.05., 07.06., 17.06. og 25.06., hvor det også ble sett 1 årsunge 06.07., hhv. 4, 2 og 2 ind. Nordre Traaseth 15.05., 16.05. og 25.05., 1 ind. Korgenområdet 16.05., 6 ind. ved Fåberg kirke 21.05., hhv. 2 og 4 ind. Langset ved Maihaugen 22.05. og 29.05., 2 ind. Skogli, Søre Ål, 23.05., 1 ind. Jørstadhøgda 31.05., hhv. 4, 3 og 2 ind. Jorekstad 09.06., 10.06. og 11.06., 1 ind. Langøya langs Gausa 09.06., 1 ind. Hunderfossen 17.06. og 30.07. og 5 ind. ved Stapesletta 04.07., **Gausdal:** Hhv. 2 og 1 ind. Holshagen, Follebu, 04.04. og 11.06., hhv. 1, 1 og 3 ind. Paulsrudvegen 24.04., 03.05. og 06.07., 2 ind. Holthaugen 01.05. og 14.05. og 1 ind. Aulestad 07.06., **Gjøvik:** 10 ind. Bassengparken 06.04., hhv. 6, 1, 2 og 2 ind. Svennevollene 09.04., 26.04., 04.05. og 30.06. og 3 ind. Sveastranda 11.05., **Vestre Toten:** 1 ind. Eina 30.05., **Østre Toten:** Hhv. 3, 2 og 2 ind. Totenvika 01.04., 01.05. og 26.07., 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 17.04., 4 ind. Kloppen 08.07., 2 ind. Dyrud 30.04. og 4 ind. Hekshusstranda 19.07., **Gran:** Hhv. 16 og 25 ind. Granum, Jarenvannet, 04.04. og 25.04., hhv. 1, 1 og 2 ind. Moen Skole 15.04., 26.04. og 02.05., hhv. 2 og 6 ind. Jarenvannet 16.04. og 26.05., 4 ind. Eglå, Mæna, 22.04., 2 ind. Søndre Grinaker 27.04., hhv. 2 og 1 ind. Sanner, Granavollen, 29.04. og 30.04., 1 ind. Gran sentrum 30.04., 2 ind. Røykenvika 30.04. og 07.05., 2 ind. Eidsand 03.05., 5 ind. Brandbukampen 13.05., 5 ind. Verkstedet, Brandbu, 23.05., 3 ind. Hilden, Tingelstad, 01.06., 2 ind. Skirstadtjern 29.06. og 2 ind. Elgtjernet, Tingelstad, 05.07., **Lunner:** 2 ind. Østenga 24.04., 2 ind. Løken, Grindvold, 16.05., 2 ind. Lunner sentrum 30.05., 2 ind. ved Varmet motorcrossbane 03.06., 2 ind. ved Hallomtjern 17.06. og 1 ind. Skjerva/Skjervabrua 03.07., **Jevnaker:** 2 ind. Anviseren 29.05., **Søndre Land:** Hhv. 2, 2, 2 og 3 ind. Brattlandsbakken, Fluberg 01.04., 04.04., 25.06. og 26.07., 13 ind. Lille Odnes ved Land Sag 11.04. og 6 ind. Enger 16.04., **Nordre Land:** 1 ind. Nordrum i Nord-Torpa 20.04., 1 ind. Vælemyra i Aust-Torpa 21.05. og 5 ind. Lauvli 27.07., **Sør-Aurdal:** Hhv. 2 og 1 ind. ved Bagn kirke 10.05. og 20.07. og 1 ind. Høvreslie 17.07., **Nord-Aurdal:** 1 ind. ved Ølsjøen 22.04., 2 ind. ved Valdres Golfklubb 26.04., 2 ind. Valdres folkemuseum, Fagernes, 23.05. og 1 ind. Fagernes sentrum 03.07. og 04.07., **Vestre Slidre:** 2 ind. Handevegen 06.04. og 06.07., 4 ind. Rødningen 09.04., 2 ind. Vistemyre 23.04., 2 ind. Lomen naturreservat 11.05. og 2 ind. Fossahølen 18.07.

Tornirisk

Nord-Fron: Hhv. 10 og 2 ind. Lomoen på Vinstra 14.05. og 23.05., **Sør-Fron:** 1 ind. Vidmesetra 11.07., **Ringebu:** 2 ind. Elstad Camping 17.06. og 2 ind. Ringebu stavkirke 01.07., **Øyer:** 4 ind. nord for Flatstulen 16.04., 4 ind. Ile gard, Sørbygda, 19.04. og senere 1 ind. samme sted 02.05., 07.05., 22.05., 25.05., 27.05. og 30.05. Ellers 1 ind. Nysetra 01.07., **Lillehammer:** Hhv. 2 og 4 ind. Sør-Hove/Hovesveen 04.05. og 05.05., **Gausdal:** 1 hann Østringsvegen 03.04., 2 ind. Holthaugen 26.05. og 1 ind. Killia 07.07., **Gjøvik:** 2 ind. Honne, Biri, 12.05., 1 ind. Kallerud 23.05. og 2 ind. Sommeroenga 30.05., **Vestre Toten:** 1 ind. Lier, Børsvollen, 12.04., **Østre Toten:** Hhv. 1, 1, 2 og 2 ind. Evenrudgutua

på Kapp 11.04., 17.04., 30.04. og 06.05., 1 ind. Fauchaldstranda, Kapp, 12.04., 2 ind. Totenvika 15.04., 1 ind. Kolbuvegen på Lena 22.04., 2 ind. Båkinnskogen, Kapp, 12.05., 1 ind. Kraby 24.06., 1 ind. Hekshusstranda, Kapp, 19.07. og 1 ind. Kloppen 29.07., **Gran**: 1 - 4 ind. følgende dager i Røykenvika: 4 ind. 04.04., 1 ind. 22.04., 2 ind. 29.04., 1 ind. 30.04., 2 ind. 01.05. og 4 ind. 07.05. Ellers 3 ind. Egla, Mæna, 22.04., hhv. 1 og 4 ind. Granavollen 29.04. og 30.04., 5 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 14.05. og 1 ind. Askjumelva, Aschimlandet, 25.05., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 14.04., hhv. 1 og 5 ind. Valtjernstølan 24.06. og 21.07. og 1 ind. Haugtrøe 01.07., **Øystre Slidre**: 4 ind. Sanddalen 10.07.

Bergirisk

Lesja: 6 ind. Lesjaleira 28.04. og 1 ind. Øverbygdsvegen 30.04., **Lom**: 1 ind. Memurubu 23.06., **Vågå**: 1 ind. Leirungsdalen 13.05. og 2 ind. Griningsdalen 09.07., **Nord-Fron**: 1 ind. Kluffin ved Jotunheimvegen 07.07., **Lillehammer**: 4 ind. Nordre Traaseth 01.04., **Gausdal**: Hhv. 3 og 1 ind. Holthaugen 29.04. og 03.05., **Vestre Toten**: Hhv. 1, 7, 10 og 10 ind. Lier, Børsvollen, 12.04., 17.04., 19.04. og 20.04., 35 ind. Bjørnstad, Eina, 18.04. og 20 ind. Tollevsrud 18.04., **Østre Toten**: 25 ind. Fauchald Nedre, Kapp, 12.04., 3 ind. Kloppen 15.04., 2 ind. Totenvika 15.04. og min. 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 17.04., **Gran**: 1 ind. Røykenvika 19.04., **Nord-Aurdal**: Hhv. 3 og 5 ind. ved Ølsjøen 21.04. og 22.04., 7 ind. Fagernes park 21.04. og 3 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 21.04., **Vestre Slidre**: 1 ind. Tildheimstølen 31.03. - 01.04. og 14 ind. Ellestad 23.04., **Vang**: 2 ind. Bitihorn 29.07. og 5 ind. Sanddalen 31.07.

Brunsisik

Dovre: 2 ind. Fokstummyra 08.07. og 4 ind. Hageseter 26.07., **Vågå**: 1 ind. Leirungsdalen 13.05. og 3 ind. Griningsdalen 08.07., **Lillehammer**: 1 ind. Kvernhusvegen, Skårsetlia, 03.04., **Lunner**: 1 ind. ved Hallomtjern 17.06., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Høvreslie 18.07.

Furukorsnebb

Lesja: 2 ind. ved Lesjaskogsvatnet 11.05., **Skjåk**: 2 ind. Tundraskriu 20.07., **Sel**: 2 ind. Sundtjønrråket i Murudalen 19.06., **Nord-Fron**: 4 ind. Strålsætra i Murudalen 08.06., 7 ind. Flekkmoen ved Strålsætra 09.06. og 1 ind. ved Slangen kraftstasjon 09.06., **Gran**: 2 ind. Båhusvegen i Fjorda-området 06.04. og 2 ad. og 2 årsunger Stiensjøen 01.06., **Søndre Land**: 1 ind. Skjerva 30.05. og 8 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 12.06., **Nord-Aurdal**: 4 ind. Marsteinhøgda 09.06. og 4 ind. Sanderstølen 02.07.

Rosenfink (NT: «Nær truet»)

Sør-Fron: 1 syngende ind. Steberg 03.06., **Ringebu**: 1 syngende ind. Gildesvollen 22.05. og 1 syngende ind. Kvitfjelltunet 29.05., **Øyer**: 1 syngende ind. ved Ile i Sørbygda 24.05. og 27.05. og 1 syngende ind. ved Rybakken 06.06., **Lillehammer**: Hhv. 1 og 2 syngende ind. Fåberg kirke 18.05. og 21.05., 1 syngende ind. Besserudgrenda 20.05., 22.05., samt 3 syngende ind. samme sted 25.05., 1 syngende ind. Fåberg kultursti 21.05., 1 syngende ind. Skålsvea, Fåberg, 22.05., 1 syngende ind. Nordre Traaseth 24.05., 25.05., 30.05. og 29.06., 1 syngende ind. Trosetstranda 25.05., 2 syngende ind. Jonstuen ved Svartevja 26.05. og 1 syngende ind. samme sted 27.05., 02.06. og 13.06., 1 syngende ind. Jørstadmoskogen 27.05., 1 syngende ind. Nordre Fliflet 29.05., hhv. 1 og 3 syngende ind. langs Djupåa/Sagåa på Gausavollene 31.05. og 09.06., 1 syngende ind. Langmoen, Jørstadmoen, 03.06., 13.06. og 24.06., samt 1 par 04.07. og 1 hann samme sted 18.07. og 30.07., 1 syngende ind. Storsvea, Fåberg, 03.06., 1 syngende ind. Sørlien sør for Jørstadmoen 06.06. og 08.06., 1 syngende ind. ved Arlien bru 10.06. og 1 syngende ind. ved Horn 10.06., **Gausdal**: 1 syngende ind. Holthaugen 10.06. og 1 syngende ind. Nerjordet, Ånrud, 10.06., **Gjøvik**: 1 syngende ind. Sangersvingen 20.05., 1 syngende ind. Biri Øverbygd 22.05., 1 syngende ind. Egstادتoppen - Skansen 23.05., 1 syngende ind. Skumsjøvegen, Breiskallen, 01.06., 1 syngende ind. Utsikten ved Fredeng 04.06. og 1 syngende ind. ved Mustad 09.06., **Vestre Toten**: 1 syngende ind. Jonsrudbakken, Eina kirke, 05.06. og 1 syngende ind. Midtskogen 05.06., 08.06. og 12.06., **Østre Toten**: 1 syngende ind. Evenrudgutua på Kapp 15.05., 1 syngende ind. Båkinnstranda 18.05., 1 syngende ind. Båkinnskogen 18.05. og 10.06., 1 syngende ind. Dyrud 27.05., 02.06., 03.06. og 14.06., 1 syngende ind. Landheim 31.05., 1 syngende ind.

Taraldrud 31.05. og 1 syngende ind. Lena idrettsanlegg 08.06. og 09.06., **Gran**: 1 syngende ind. Hovstjern 19.05. og 01.06., 1 syngende ind. Lønntjern ved Skirstadtjernet 28.05., hhv. 2 og 1 syngende ind. Jarenvannet 01.06. og 05.07., 1 syngende ind. Hanserud, Ajer, 14.06. og 1 syngende ind. Hvinden, Vestre Gran/Grymyr, 23.06., **Lunner**: 1 syngende ind. ved Vassjøtjern 27.05., 1 syngende ind. Nedre Vestern, Grindvoll, 05.06. og 1 syngende ind. Dæl 05.06., **Jevnaker**: 1 syngende ind. Sløvika 28.05., 1 syngende ind. Sløvikelva ved Elvebråtan 31.05. og 1 syngende ind. Gunstad, Sløvika, 11.06., **Etnedal**: 1 syngende ind. Granlund, Bruflat, 10.06., 11.06. og 01.07., **Søndre Land**: 1 syngende ind. Store Odnnes, 07.06. og 1 syngende ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 13.06., **Søndre/ Nordre Land**: Hhv. 1, 1, 3 og 1 syngende ind. Dokkadeltaet 26.05., 30.05., 08.06. og 11.06., **Nordre Land**: 1 syngende ind. Tranhaug, Dokkadeltaet, 22.05., 1 syngende ind. ved Kolbjørnhusbrua 26.05. og 09.06. og 1 syngende ind. Brudalen 31.05.

Konglebit (NT: «Nær truet»)

Øyer: 1 ind. (1 K) mellom Brettdalen og Akksjøsetra 24.07., **Lillehammer**: 6 ind. Nysæterhøgda 04.07., **Sør-Aurdal**: 1 ind. foringsplass i Høvreslie 11.05.

Kjernebiter

Dovre: 2 ind. Joramo Næringstun 24.05., **Sel**: 1 - 3 ind. Hjellum på Otta følgende dager: 1 ind. 14.04. og 18.04., 3 ind. 24.04., 1 ind. 30.04. og 15.05. og 2 ind. 25.05. og 11.06. Ellers 4 ind. Slåvegen 15.04., **Nord-Fron**: Hhv. 1, 1, 2, 2 og 4 ind. Bjørklivegen i Kvam 11.04., 15.04., 20.04., 23.04. og 24.04. og 1 ind. Fagerli fjellstue, Valsvatnet, 10.06., **Sør-Fron**: 5 ind. Hundorp 15.04., 1 ind. Brennhaugen 21.04., 05.07. og 16.07. og 1 ind. Fosse, Nordre Lia, 10.07., **Ringebu**: 2 ind. Ringebu sentrum 12.05., 2 ind. på foringsplass i Goppollia, ca. 900 moh., 09.06. - 11.06. og 2 ind. Gildesvollen 22.05., **Lillehammer**: Hhv. 1, 2, 2 og 1 ind. Langmoen, Jørstadmoen, 09.04., 17.06., 24.06. og 09.07., hhv. 2, 1, 2, 1, 1 og 2 ind. Cathinka Guldbergsvei ved Maihaugen 10.04., 22.04., 24.04., 09.05., 16.05. og 17.05., 1 - 5 ind. Jonstuen ved Svartevjua i Lågendeltaet følgende dager: 2 ind. 14.04., 29.04., 30.04. og 02.05., 3 ind. 06.05., 2 ind. 07.05., 11.05. og 12.05., 1 ind. 17.06., 5 ind. 18.06., 2 ind. 24.06. og 1 ind. 02.07. og 20.07. Videre 2 ind. Kvernhusvegen i Skårsetlia 06.05., 30.05. og 01.06., 1 ind. foringsplass Emma Gjelens veg 04.05., 2 ind. Søre Jørstad 13.05., hhv. 1, 2, 1 og 3 ind. Nordre Traaseth 16.05., 27.06., 29.06. og 03.07., 1 ind. ved Fåberg kirke 18.05. og 21.05., hhv. 1, 1 og 2 ind. Halvdan Svartesvei ved Kringsjø 23.05., 27.05. og 29.05., 1 ind. Roland 31.05., 1 ind. Sørlien sør for Jørstadmoen 06.06., hhv. 3 og 1 ind. Jorekstad, Gausavollene, 09.06. og 11.06. og 1 ind. Mesnaskogen 09.07., **Gausdal**: 1 ind. Holthaugen 24.04. og 1 - 2 ind. på foringsplass Paulsrudvegen følgende dager: 1 ind. 05.05. og 09.05., 2 ind. 20.06., 1 ind. 07.07., 09.07. - 11.07., 13.07. og 14.07. og 2 ind. 19.07., **Gjøvik**: 1 ind. ved Eikstadtjernet 11.04., **Østre Toten**: Hhv. 1, 2, 2, 1 og 1 ind. Dyrud 22.04., 02.05., 09.05., 12.05. og 01.06., 3 ind. Båkinnskogen, Kapp, 30.04., 1 ind. Tallodden, Kapp, 30.04., hhv. 2, 2 og 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 18.05., 21.05. og 17.06. og 2 ind. Kloppen 09.06., **Gran**: 1 ind. Granum ved Jarenvannet 27.04. og hhv. 1, 2, 1 og 2 ind. Brandbukampen 28.05., 29.05., 18.06. og 26.06., **Lunner**: 2 ind. Østenga, Lunner sentrum, 24.04. og 2 ind. Ballangrud 30.04., **Jevnaker**: 1 ind. Kistefoss 30.04., **Søndre Land**: 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 17.04., 18.04. og 20.04. og 2 ind. Odnnes 14.05., **Nordre Land**: 2 ind. Hugulia 27.05. og 1 ind. Døhlsveita 28.05., **Sør-Aurdal**: Hhv. 1 og 3 ind. Høvreslie 20.07. og 21.07., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Flåstølen 20.06., **Vestre Slidre**: Hhv. 3 og 2 ind. Rødningen 11.06. og 18.06. og 1 ind. Handevegen 21.06.

Lappspurv (EN: «Sterkt truet»)

Lesja: 2 ind. ved Sandvatnet 21.06. og 1 ind. Svånådalen 24.06., **Dovre**: 2 ind. Svartknarttjønnin 15.06. og 02.07., 1 ind. Stormyre ved Tverrfjellet 18.06. og 2 ind. Vegaskillet, Grimsdalsvegen, 20.06., **Vågå**: 1 ind. Rindtjønnna 01.07., **Ringebu**: Hhv. 10 og 2 ind. Åsdalstjønnna 10.06. og 15.06., **Øystre Slidre**: 2 ind. Stryta 29.05. og 24.06., følgende observasjoner Sanddalen: 1 ind. 06.06., 2 ind. 10.06., 5 ind. 14.06., 4 ind. 15.06., 3 ind. 16.06. og 17.06., 1 ind. 08.07. og 12.07., samt 1 ad. sammen med 1 unge 22.07. Videre hhv. 1 og 3 ind. Sanddalstjern naturreservat 08.06. og 08.07., 1 ind. ved Melbystjernet 12.06., 2 ind. med hekkeadferd Vassklepp ved Vinstervatnet 14.06., 4 ind. Skindro 08.07. og 2 ind. langs Jotunheimvegen sør for Døraåne 08.07.

SKRIVESTAFETTEN ved Anne-Marie Austad

I storjokolonien på Bjørnøya (En fortelling om opplevelsene av å være feltarbeider i storjokoloniene på Bjørnøya).

Fjellene skimtes så vidt i tåken i det fjerne, mens vi trasker ut på den flate tundraen. Det er ikke lenge siden snøen smelta, vegetasjonen har så vidt begynt å krype frem. Om et par uker dekker fjellsyra landskapet. Ut fra tåken kommer to store fugler flyvende, som mørke spøkelses. Storjoene sjekker oss ut med sitt intense blick og varsler vår ankomst.

Nå nærmer vi oss kolonien, farten senkes, og øynene våre søker etter opprevet mose eller andre tegn i terrenget. Så kommer det første klasket, en advarsel. Den kjente leken av tampen brenner, mellom feltarbeider og fugl, har starta. Et steinkast unna, en liten forhøyning; kan det være der? Vi forandrer kursen. I samme øyeblikk kommer det nok et luftangrep; et hardt slag i hodet etterfulgt av et par hese skrik som en hånfull latter. Vi hadde rett, der ligger de; to olivengrønne egg i en perfekt moseskål – sesongens første reir! Registreringen skjer raskt, og vi skynder oss unna for å la paret være i fred og før slagene blir for intense. Vi har knapt summa oss før et annet par går løs på oss – reir nummer to.

Gjennom sesongen lærer vi oss territoriet til nesten hvert eneste par. Vi vet hvor vi kan gå avslappet og der vi må beskytte oss. Noen storjopar får et fryktet rykte, og jeg kjenner til tider fremdeles deres hemningsløse slag. De territoriene nærmer vi oss kun når vi må, her lærer feltarbeider å jobbe raskt og finne nye strategier på hvordan å unngå en hodepine. Når ungene deres skal ringmerkes, peiler vi dem inn på avstand, så spurter vi inn, plukker dem opp og løper raskt ut til trygghet.

Reirene følges opp fra egg til måneds gamle unger, som springer rundt og gjemmer seg overalt. Jeg klarer ikke helt å beskrive følelsen av å komme til et reir og finne en liten ynkelig unge lirke seg ut av egget, fjærene våte, klistra til huden. Eller når en unge knapt et døgn gammel, prøver å gjemme seg ved våre føtter, mens vi veier og måler den andre ungen.

Selv når vinden biter i kinnet og fingrene er numne av frost, når vi søker timesløst for å finne alle overlevende unger ved sesongens slutt, er det umulig å bli lei av å være på tundraen på Bjørnøya, blant storjoer, som står med åpne vinger og skriker mot enhver som vurderer å ta et steg inn i territoriet deres.

Siden 1986 har Norsk polarinstitutt drevet med forskning på fuglelivet på Bjørnøya. Forskningsarbeidet går ut på å forstå hvordan klimaendringer, miljøgifter og andre miljøfaktorer påvirker arktiske sjøfugl, gjennom overvåking av blant annet hekkeatferd og suksess, og trekkruiter og overvintringsområder.

De to siste sesongene har jeg vært med som feltforsker, der jeg hovedsakelig jobber med storjo. Første hekkefunn av storjo på Bjørnøya var i 1970, bestanden har økt kraftig og nå har Bjørnøya den største storjokolonien i Barentshavregionen (Norsk polarinstitutt).

Jeg utfordrer Tina Maria Brenden.

Retur til BirdLife avd. Oppland, Postboks 87, 2601 Lillehammer

